

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**YAŞAR KEMAL’İN “TENEKE” ADLI ROMANINDA
NİTELEME SIFATLARI**

Sevim ZAMKI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha GADDAR

ÇANKIRI - 2022

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

YAŞAR KEMAL’İN “TENEKE” ADLI ROMANINDA
NİTELEME SIFATLARI

Sevim ZAMKI

ORCID: 0000-0001-8251-5953

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha GADDAR

ÇANKIRI - 2022

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	v
TEZ KABUL VE ONAY.....	vi
ÖNSÖZ	vii
ÖZET.....	viii
ABSTRACT.....	ix
KISALTMALAR	x
TABLO LİSTESİ.....	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xii
1. GİRİŞ	1
2. NİTELEME SIFATLARI	2
2.1. SIFATLAR VE NİTELEME SIFATLARININ GENEL BİR DEĞERLENDİRMESİ	2
3. YAŞAR KEMAL’İN HAYATI VE ESERLERİ	8
3.1. HAYATI	8
3.2. ESERLERİ	9
3.2.1. Teneke Romanı	15
3.2.1.1 Özeti	15
4. YAŞAR KEMAL’İN “TENEKE” ADLI ROMANINDAKİ NİTELEME SIFATLARININ İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	16
4.1. “TENEKE” ROMANINDA KULLANILAN NİTELEME SIFATLARI	16
4.1.1. “Teneke” Romanında Kullanılan Niteleme Sıfatları Tablosu.....	16
4.2. GEÇİŞ SIKLIKLARI VE ORANLARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI	169
4.2.1 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatları Tablosu	169
4.2.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatları Grafiği.....	184

4.2.3. En Sık Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Birlikte Kullanıldığı Adlarla İlişkisi	185
4.2.3.1. “Çeltikçi” Sıfatı	185
4.2.3.1.1. “Çeltikçi” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği	185
4.2.3.2. “Büyük” Sıfatı	185
4.2.3.2.1. “Büyük” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği	186
4.2.3.3. “Genç” ve “Güzel” Sıfatları	186
4.2.3.3.1. “Genç” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği	187
4.2.3.3.2. “Güzel” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği	187
4.2.3.4. Diğer Sıfatlar	187
4.3. GEÇİŞ SIKLIKLARI VE ORANLARINA GÖRE KULLANILAN ADLAR	188
4.3.1 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Kullanılan Adlar Tablosu	188
4.3.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Adlar Grafiği	196
4.3.3 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Kullanılan Adların Değerlendirilmesi ...	197
4.4. KULLANIMLARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI	197
4.4.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kullanım Tablosu	197
4.4.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kullanım Grafiği	198
4.5. GEÇİŞ SIKLIKLARI VE ORANLARINA GÖRE ALGISAL TÜRLER	198
4.5.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Algısal Türler Tablosu	198
4.5.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Algısal Türler Grafiği	199
4.5.3. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Algısal Türlerin Değerlendirilmesi	199
4.6. YAPILARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI	200
4.6.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Yapı Tablosu.....	200
4.6.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Yapı Grafiği	200
4.6.3. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Yapısının Değerlendirilmesi	201
4.7. NİTELEME SIFATLARINDA SÖZCÜK ÖBEKLERİ	201
4.7.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Sözcük Öbekleri Tablosu	201
4.7.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Sözcük Öbekleri Grafiği	202
4.7.3. Sözcük Öbeği Halindeki Niteleme Sıfatlarının Değerlendirilmesi	202
4.8. NİTELEME SIFATLARININ ALDIKLARI EKLER	204

4.8.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Aldıkları Ekler Tablosu.....	204
4.8.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Aldıkları Ekler Grafiği	205
4.8.3. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Aldığı Eklerin Değerlendirilmesi.....	205
4.9. NİTELEME SIFATLARININ KAYNAK DİLLERİ	206
4.9.1 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kaynak Dilleri Tablosu.....	206
4.9.2 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kaynak Diller Grafiği	207
4.9.3 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kaynak Dillerinin Değerlendirilmesi.....	208
5. NİTELEME SIFATLARINDA EŞDİZİMLİLİK.....	209
5.1. EŞDİZİMLİLİK	209
5.2. EŞDİZİMLİLİKTE ANLAM TEMELLİ YAKLAŞIMA GÖRE NİTELEME SIFATLARININ İNCELENMESİ.....	213
5.3. EŞDİZİMLİLİKTE ANLAM TEMELLİ YAKLAŞIMA GÖRE NİTELEME SIFATLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	219
6. SONUÇ.....	220
KAYNAKÇA	225
ÖZGEÇMİŞ.....	227

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırladığım “*Yaşar Kemal’in “Teneke” Adlı Romanında Niteleme Sıfatları*” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

27.10.2021

İmza

Sevim ZAMKI

TEZ KABUL VE ONAY

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Sevim ZAMKI tarafından hazırlanan “*Yaşar Kemal’in “Teneke” Adlı Romanında Niteleme Sıfatları*” başlıklı bu çalışma, 04 Şubat 2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda [oybirliğiyle/oy çokluğuyla] başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Zeliha GADDAR

İmza:

Üye : Doç. Dr. Talat DİNAR

İmza:

Üye : Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN

İmza:

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/....../ 202.. tarih ve sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Türkçede sıfat konusunda birçok bilimsel çalışma yapılmış, konuyla ilgili farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada, *Yaşar Kemal'in "Teneke"* adlı eserinde geçen niteleme sıfatlarının sınıflandırılması yapılmış, cümle içinde kullanımları tablo ve grafiklerle gösterilmiş olup elde edilen verilere göre de bir değerlendirme yapılmıştır.

Öncelikle bu süreçte bana anlayışı, sabrı ve bilimsel bakış açısı ile rehberlik eden değerli hocam *Dr. Öğretim Üyesi Zeliha GADDAR'a* teşekkürlerimi sunarım. Her zaman benden desteğini esirgemeyen, değerli zamanını bana ayırarak zor zamanlarımda hep yanımda olan değerli eşim *Erol ZAMKI'ya*, çocuk olmasına rağmen bu süreçte beni anlayışla karşılayan, çalışmalarım esnasında bana hiç zorluk çıkarmayan oğlum *Doğukan'a* ve doğacak olan kızım *İpek'e* minnettarlığımı belirtirim.

27/10/2021

Sevim ZAMKI

ÖZET

Tezin Başlığı : Yaşar KEMAL'in "Teneke" Adlı Romanında Niteleme Sıfatları
Tezin Yazarı : Sevim ZAMKI
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Zeliha GADDAR
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Tezin Türü : Yüksek Lisans
Kabul Tarihi :

Bu çalışmada Türk Edebiyatının önemli yazarlarından Yaşar Kemal'in "Teneke" adlı romanında geçen niteleme sıfatları incelenmiştir. Giriş kısmında çalışmanın amacı, kapsamı ve hedefi ele alınmıştır.

Araştırmada "Teneke" adlı roman incelenmiş olup toplam 1292 niteleme sıfatı belirlenmiştir. Bu sıfatlar; algısal, kullanım, yapısal, sözcük öbeği, kaynak dil ve ekler halinde olmak üzere altı temel başlık altında incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, tablolar ve grafiklerle verilerek bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca eşdizimlilik kategorisinde de bir bölüm açılarak bu alanda çalışma yapılmıştır. Tek başına kullanışlı ve güvenilir olduğu düşünülen eşdizimlilikte anlam temelli yaklaşıma göre sıfatlar incelenmiştir. İncelediğimiz 1292 niteleme sıfatı algı bakımından zihinsel (768), görsel (284), zihinsel/görsel (182), zihinsel/işitsel (17), işitsel (17), görsel/dokunsal (8), dokunsal (5), işitsel/görsel (5), zihinsel/dokunsal (3), zihinsel/kokusal (1), tatsal (1), dokunsal/kokusal (1) olarak tespit edilmiştir. Kullanım bakımından incelemede gerçek (835), üst (457) kullanım tespit edilmiştir. Yapısal incelemede sözcük öbeği (417), türemiş (415), basit (413), birleşik (32), pekiştirme (15) şeklinde bir sıralama ile karşılaşılır. Sözcük öbeklerinde sıfat eylem öbeği (176), isim tamlaması (60), sıfat tamlaması (57), kısaltma öbeği (54), edat öbeği (39), ikileme (31) olmak üzere toplamda 417 tane veriye ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Niteleme Sıfatları, Sözcük Türleri, Yaşar Kemal, Teneke, Eşdizimlilik

ABSTRACT

Thesis Title : Descriptive Adjectives in Yaşar KEMAL's Novel “Teneke”

Author : Sevim ZAMKI

Supervisor : Asst. Prof. Zeliha GADDAR

Department : Turkish Language and Literature

Thesis Type : Master's Degree

Date :

In this study, the descriptive adjectives in the novel "Teneke" by Yaşar Kemal, who is one of the important writers of Turkish Literature, were analysed. In the introduction part, the purpose, scope and aim of the study were discussed.

In the study, the novel "Teneke" was analysed and a total of 1292 descriptive adjectives were determined. These adjectives were analysed under six main headings as perceptual, practical, structural, phrase, source language and suffixes. An evaluation was made by giving the obtained results with tables and graphics. In addition, a separate section was opened in the collocation category and a study was conducted in this area. Adjectives that are thought to be useful and reliable on its own, were examined according to the meaning-based approach in collocation. The 1292 qualifying adjectives that we analysed were detected in terms of perception as mental (768), visual (284), mental/visual (182), mental/auditory (17), auditory (17), visual/tactile (8), tactile (5), auditory/visual (5), mental/tactile (3), mental/smell (1), gustatory (1), tactile/smell (1). In terms of usage, real (835) and upper (457) usage were determined in the analysis. In the structural analysis, a sequence of phrases (417), derived (415), simple (413), compound (32), and intensifying (15) was encountered. A total of 417 data were obtained, including adjective verb phrase (176), noun phrase (60), adjective phrase (57), abbreviation phrase (54), preposition phrase (39), reduplication (31).

Keywords: Descriptive Adjectives, Word Types, Yaşar Kemal, Teneke, Collocation

KISALTMALAR

EÖ	Edat Öbeği
İT	İsim Tamlaması
KÖ	Kısaltma Öbeği
s.	Sayfa
SEÖ	Sıfat Eylem Öbeği
ST	Sıfat Tamlaması
SÖ	Sözcük Öbeği

TABLO LİSTESİ

Tablo No	Sayfa
Tablo 4.1.1: “Teneke” romanında kullanılan niteleme sıfatları tablosu.....	16
Tablo 4.2.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatları tablosu.....	169
Tablo 4.3.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre kullanılan adlar tablosu.....	188
Tablo 4.4.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının kullanım tablosu.....	197
Tablo 4.5.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre algısal türler tablosu.....	198
Tablo 4.6.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının yapı tablosu.....	200
Tablo 4.7.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının sözcük öbekleri tablosu.....	201
Tablo 4.8.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının aldıkları ekler tablosu.....	204
Tablo 4.9.1: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının kaynak dilleri tablosu.....	206
Tablo 5.2: Eşdizimlilikte anlam temelli yaklaşıma göre niteleme sıfatlarının incelenmesi.....	213

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No	Sayfa
Şekil 4.2.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatları grafiği.....	184
Şekil 4.2.3.1.1: “Çeltikçi” sıfatıyla kullanılan isimler grafiği.....	185
Şekil 4.2.3.2.1: “Büyük” sıfatıyla kullanılan isimler grafiği.....	186
Şekil 4.2.3.3.1: “Genç” sıfatıyla kullanılan isimler grafiği.....	187
Şekil 4.2.3.3.2: “Güzel” sıfatıyla kullanılan isimler grafiği.....	187
Şekil 4.3.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre adlar grafiği.....	196
Şekil 4.4.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının kullanım grafiği.	198
Şekil 4.5.2: Geçiş oranları ve sıklıklarına göre niteleme sıfatlarının algısal türler grafiği.....	199
Şekil 4.6.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının yapı grafiği.....	200
Şekil 4.7.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının sözcük öbekleri grafiği.....	202
Şekil 4.8.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının aldıkları ekler grafiği.....	205
Şekil 4.9.2: Geçiş sıklıkları ve oranlarına göre niteleme sıfatlarının kaynak diller grafiği.....	207

1. GİRİŞ

Dil, insanların birbirlerini anlamalarını sağlayan, kendilerini ifade etmeleri için kullandıkları bir iletişim aracıdır. Her milletin kendine özgü bir dilinin olması onların var olma nedenidir. Yeryüzünde yüzlerce millet ve bunların konuştukları yüzlerce dil bulunmaktadır. Bu diller hakkında sağlıklı sonuçlara varabilmek için çok çeşitli araştırmalar yapılmış, birçok farklı alt başlıklarda çalışılmıştır. Sözcük türleri bu çalışmaların içinde önemli bir yere sahiptir.

Sözcük türleri içerisinde yer alan sıfatlar, daha özelde ise niteleme sıfatları; kullanımları, yapıları, anlamları açısından bir bütünlük arz etmektedir. Niteleme sıfatları, bir adı farklı şekillerde vasıflandıran özelliklere sahiptir. Bir çocuk düşünelim, biz o çocuğu büyük, küçük, güzel, çirkin, akıllı gibi soyut veya somut olarak çeşitli şekillerde niteleyebiliriz. Bu sadece Türkçeye özgü değil diğer diller için de geçerli olan dilin işleyiş kuralıdır.

Bu çalışmada niteleme sıfatları, dilbilimcilerin niteleme sıfatları hakkındaki görüşleri ele alınarak bir sonuca ulaşılabacaktır. Çalışma 6 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışmanın kapsamı hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde sıfatlar hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. Üçüncü bölümde romanın özeti, yazarın hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmektedir. Dördüncü bölümde ise eser hakkında inceleme ve değerlendirme yapılmıştır. Bu kısımda niteleme sıfatlarının yapısı, kullanımları, algısı, kaynak dilleri ve aldığı ekler hakkında gerekli bilgiler tablolar ve grafikler eşliğinde sunulmuştur. Beşinci bölümde ise niteleme sıfatları eşdizimlilik bakımından incelenerek bu alanda bir çalışma yapılmıştır. Son bölümde ise sonuç kısmı yer almaktadır.

2. NİTELEME SIFATLARI

2.1. SIFATLAR VE NİTELEME SIFATLARININ GENEL BİR DEĞERLENDİRMESİ

Muharrem Ergin'in dil tanımı şu şekildedir: *“Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli bir anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir.”*¹

İnsanlar anlaşılmaya çalışırken bahsettiği konunun tam da kendi hissettiği gibi karşısındakine geçmesini ister. İnsanlar gerek duygu ve düşüncelerini anlatırken gerekse kişi ve mekân tasvirlerinde sıfatlara ihtiyaç duyarlar. Bundan hareketle yeryüzünde ne kadar ad varsa o adın işaret ettiği çok sayıda varlık yahut hareketle ilgili niteleyici veya belirtici özellikler vardır. Biz bunlara genel olarak “sıfat” diyebiliriz. Öncelikli olarak bazı geleneksel gramer kitaplarındaki sıfatların tanımına ve tasnifine göz atmamız gerekir.

TDK'nin Türkçe Sözlüğünde sıfat; *“Bir ismi, nitelik, nicelik, yer, sıra vb. bakımından niteleyen, belirten kelime, ön ad”*² diye tanımlanır. Nurettin Koç “Açıklamalı Dilbilgisi Terimleri Sözlüğünde” “sıfat” yerine “önad” terimini tercih etmiştir. *“Önad: Addan önce gelerek onu niteleyen ya da belirten sözcük türü, sıfat.”*³ olarak tanımlamıştır. Tahsin Banguoğlu, “Türkçenin Grameri” adlı eserinde; *“Bir varlığı vasıflandıran veya belirleyen kelimeye sıfat diyoruz: dar, güzel, mor,*

¹ Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 2013, s. 3-5.

² TDK, *Türkçe Sözlük*, Ankara, 2005, 10. Bs.

³ Nurettin Koç, *Açıklamalı Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 1992, s. 203-204.

ekşi, yüksek, bu, hangi, kimi, üç gibi. Sıfatlar iki türlü işleyişlerine göre iki takıma ayrılırlar: vasıflandırma sıfatları, belirtme sıfatları”⁴ şeklinde sıfatları tanımlamıştır.

H. İbrahim Delice’ye göre sıfat; *“Sıfat, kendinden sonra gelen bir ismi niteleyen veya çeşitli açılardan belirten isimlerin dil bilgisindeki karşılığıdır. (...) Sıfat uydu bir sözcüktür. Mutlaka kendinden sonra gelen bir isme bağlanmak ve sıfat tamlamasını oluşturmak durumundadır. Yani, bir metinde sıfatın var olabilmesi için bir sıfat tamlamasının bulunması zorunludur; ancak, bazı durumlarda sıfatın nitelediği veya belirttiği isim eksiltilebilir. Bu durumda, sıfat sözcük türü olarak zamir görevine geçer; ki bu durum, çeşitli çalışmalarda adlaşmış sıfat olarak değerlendirilir.”⁵*

Günay Karaağaç, “Türkçenin Dilbilgisi” adlı eserinde *“Sözlük birimlerinin sözdiziminde niteleyici olarak kullanımı, onların sıfat kullanımıdır. Ad kullanımında olduğu gibi, sözler kadar söz öbekleri ve cümlelerde sıfat olarak kullanılabilirler. Dil birimlerinin tek başlarına var olamayan bilgilerimize ad olarak kullanılmaları demek olan sıfatlar, özellik adlarıdır.”⁶* diyerek sıfatın ancak bir varlığın nitelendiği yapılarda gerçekleşebileceğini söylemektedir.

Dil konusunda ayrıntılı araştırmalar yapan Zeynep Korkmaz’a göre niteleme sıfatları: *“İsimleri niteleme, belirtme, gösterme gibi çeşitli yönlerden bildiren, sınırlayan kelime türü”⁷* olarak açıklanmıştır. Niteleme, Fatma Erkman Akerson ve S. N. Şeyda Özil’in “Türkçede Niteleme, Sıfat İşlevli Yan Tümceler” adlı ortak çalışmalarında şu şekilde belirtilmiştir: *“Niteleme bir adı, belli özelliklerini göz önüne alarak, aynı kümede yer alan öteki adlardan ayırmaya ya da bu ad hakkında ek bilgiler vermeye yarar. Ad türü sözcükler tek başına genel ve*

⁴ Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2000, s. 341.

⁵ H. İbrahim Delice, *Sözcük Türleri*, Asitan Yayınları, Sivas, s. 48.

⁶ Günay Karaağaç, *Türkçenin Dilbilgisi*, Akçay Yayınları, Ankara, 2016, 3. Bs., s. 426.

⁷ Zeynep Korkmaz, *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1992, s. 132.

kavramsaldır. Konuşma ve yazı yoluyla bir ileti aktarırken genel kapsamlı kavramlarla iş görmek zordur, kesin anlatımlara ihtiyaç vardır. Niteleme sıfatları yoluyla anlatımlar genel olmaktan kurtulur. Ayrıca ek bilgilerle donanır.”⁸

Birçok dilbilimci bu alanda farklı çalışmalar yapsa da hepsi de ortak bir noktada buluşur. Sıfatlar niteleme ve belirtme olmak üzere iki şekilde ele alınır. Niteleme sıfatları belirtme sıfatlarına göre daha fazladır. Bir varlığı belirtirken sınırlı sayıda belirtme sıfatı kullanırız. Fakat o varlıkla ilgili daha fazla niteleyici unsurlar sıralayabiliriz.

Zeynep Korkmaz da niteleme sıfatlarını işlevlerine göre tasnif etmiş olup nitelik sıfatlarını sınıflandırmanın güçlüğüne değinmiştir ve “*Varlıkların birbirleriyle ortaklaşa ve birbirlerinden ayrılan pek çok özellikleri bulunduğu için, bunları niteleyen sıfatlar da pek çoktur. Hatta canlı ve cansız bir varlığın birden çok epey özelliğinin bulunabilmesi, nitelik bildiren sıfatların sayısını varlıkların sayısının kat kat üstüne çıkartmıştır. Onun için nitelik sıfatlarını kendi içinde eksiksiz ve kapsamlı bir sınıflandırmaya sokmak kolay değildir.*”⁹ demiştir. Bu açıklamadan sonra Zeynep Korkmaz’ın niteleme sıfatları için yapmış olduğu, işlev bakımından sıfat tasnifi şu şekildedir:

“ 1. Adlar önünde renk bildiren sıfatlar: (...)

1. *Varlıkların iyi, kötü, güzel, çirkin, çalışkan, tembel, kaba, zarif gibi soyut niteliklerini bildiren sıfatlar: (...)*
2. *Varlıkların dış görünüşlerini, beden yapılarını veya fiziksel özelliklerini niteleyen genç, ihtiyar, sağır, kör, şişman, zayıf, alçak, yüksek, durgun, hareketli vb. sıfatlar: (...)*

⁸ Fatma Erkman Akerson – Şeyda Özil, *Türkçede Niteleme, Sıfat İşlevli Yan Tümceler*, Simurg Yayınları, İstanbul, s.93, s.131.

⁹ Zeynep Korkmaz, a.g.e, s. 361-362.

3. *Mekanda ve zamanda mesafe niteliği bildiren, dar, geniş, irak, yakın, sığ, derin gibi sıfatlar: (...)*
4. *Varlıkların duyu organları ile algılanan niteliklerini bildiren acı, tatlı, buruk, ekşi, ılık, sıcak, soğuk, yumuşak, sert vb. sıfatlar: (...)*
5. *(...) türemiş, birleşik ve kelime grupları biçimindeki sıfatların bir kısmı da nitelik bildiren sıfatlardır. Varlıklarda yer alan somut ve soyut niteliklere, bu yapım eklerinin ve birleşme biçimlerinin kattığı işlev incelikleri söz konusu olunca, yukarıda yapılan genel sınıflandırmaya aşağıda ayrıntı bildiren daha dar kapsamlı türleri de eklemek uygun olur.*
6. *Ada herhangi bir özelliğe uygun olma, o özelliği taşıma niteliği katan sıfatlar: akıllı çocuk, debdebeli söz (...)*
7. *Bir yerli olmayı, bir yere veya bir şeye mensubiyeti gösteren sıfatlar : Ankaralı iş adamı (...)*
8. *“Bir şey için” anlamındaki veya bir şeyin bollukla bulunduğu yeri gösteren tahsis sıfatları: elbiselik kumaş, kiralık araba, yazlık ev, günlük işler, haftalık gazete, aylık dergi, ağaçlık bölge (...)*
9. *Kişilerde alışkanlığı, nesnelerde belirgin özelliği gösteren sıfatlar: akşamcı adam, bölücü faaliyet (...)*
10. *Bir varlık ya da nesnede bir niteliğin eksikliğini, yokluğunu gösteren sıfatlar: anlamsız direniş, balıksız göl (...)*
11. *Bir nesnenin yapıldığı maddeyi veya o duyguyu veren sıfatlar: altın kalem, ceviz dolap (...)*
12. *Bir niteliğin bir varlıkta yoğun olarak bulunduğunu gösteren sıfatlar: alıngan, çalışkan (...)*
13. *Adlara anlamca bir bildirme ve pekiştirme niteliği katan sıfatlar: azgın, bezgin, coşkun, dalgın (...)*
14. *Yapılmış bitmiş bir oluş ve kılışı bir varlığa bir nesneye nitelik olarak veren sıfatlar: açık (kapı), bozuk (yol) (...)*
15. *Asma (tavan), aşırma (mal), basma (kitap) (...) örneklerinde görüldüğü gibi bir tarzı ve adların yapılış özelliğini bildiren sıfatlar: (...)*

16. Nitelikte süreklilik bildiren sıfatlar: bakıcı kadın, bıktırıcı ısrar (...)”¹⁰

Zeynep Korkmaz’ın bu değerlendirmesi göz önüne alınarak incelemiş olduğumuz eserdeki 1292 tane sıfat bu bilgiler doğrultusunda tasnif edilmiştir.

Semantik açıdan A. N. Konanov, Ünsan Özünlü, Ferhat Zeynalov, Fuat Bozkurt gibi araştırmacılar niteleme sıfatlarını tasnif ederlerken Muharrem Ergin’e göre bu tasnif girişimleri gereksiz ve imkansızdır. Onlara göre; “*Bu sıfatlar arasında hiç fark olmadığı, hepsi aynı şekilde bir vasfı bildirdiği için bu sıfatları vasıf çeşitlerine göre gruplara ayırmanın bir faydası yoktur.*”¹¹

Semantik açıdan görüşlerin yer aldığı “Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları” adlı eserinde Engin Yılmaz da; “*Niteleme sıfatlarının –anlam, işlev ve oluşumları bakımından yeniden ve derli toplu bir tasnifinin yapılması; hem teorik gramer bakımından hem konunun değişik düzeylerde öğretimi bakımından hem de niteleme sıfatlarının bağlam içindeki yeri ve dizilişi ile ilgili genel eğilimlerin belirlenmesi bakımından önemli yararlar sağlayacaktır.*”¹² diye açıklamıştır.

Engin Yılmaz niteleme sıfatlarını semantik içerikleri bakımından iki gruba ayırmıştır:

“ 1. Duyularımıza / algılarımıza dayalı nitelik bildiren niteleme sıfatları:

1.1. Görme duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

1.1.1. Renk bildiren niteleme sıfatları

1.1.2. Biçim bildiren niteleme sıfatları

1.2. Tat alma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

1.3. Dokunma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

1.4. Koku alma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

¹⁰ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri-Şekil Bilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınevi, Ankara, 2003, s. 362-369

¹¹ Muharrem Ergin, a.g.e., s. 247.

¹² Engin Yılmaz, Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları, Değişim Yayınları, Nisan 2004, s. 68.

2. Bilincimize / sezgimize dayalı nitelikleri bildiren niteleme sıfatları:

2.1. Ölçü bildiren niteleme sıfatları

2.2. Durum bildiren niteleme sıfatları

2.3. Özgünlük (tahsis) bildiren niteleme sıfatları

2.4. İnsanlara özgü karakter özellikleri bildiren niteleme sıfatları

2.5. İnsanlara / hayvanlara ait fiziksel özellikleri bildiren niteleme sıfatları”¹³

Çalışmada niteleme sıfatları “algı” bakımından incelenirken Engin Yılmaz’ın yaklaşımına benzeyen bir yaklaşım uygulanmıştır. Duyularımıza dayalı sınıflandırma yaparken buraya ek olarak işitme duyusu da eklenmiştir. Bu şekilde beş duyu organıyla ilgili niteleme sıfatları incelenmiştir. Ayrıca çalışmada ikinci grup olan bilincimize/sezgilerimize dayalı niteleme sıfatları alt başlıklara ayrılmadan sadece zihinsel olarak adlandırılmıştır. “büyük ağa” zihinsel algıya hitap ederken, “büyük gözler” görme duyusuna hitap etmektedir. Bazı durumlarda sıfat birden fazla algıya hitap edebilmektedir. Sıfatların zihinsel/görsel, görsel/işitsel, zihinsel/dokunsal gibi kullanımları olmaktadır. Burada hem zihnimize hem de duyularımıza hitap edebilir.

Bu görüşler ışığında yapılan çalışmada niteleme sıfatlarını ayrıntılı bir şekilde inceleyip çeşitli başlıklar altında gruplara ayırarak niteleme sıfatlarının özelliklerini göstermeye çalışacağız. Bu çalışmanın niteleme sıfatı ile ilgili yapılacak olan diğer teorik çalışmalara örnek teşkil etmesi ve yardımcı olması temenni edilmektedir.

¹³ Engin Yılmaz, a.g.e, s. 69-71.

3. YAŞAR KEMAL’İN HAYATI VE ESERLERİ

3.1. HAYATI

“Asıl adı Kemal Sadık Gökçeli olan Yaşar Kemal, Çukurova’da Hemite (Gökçedam) köyünde doğar. Annesi Nigar Hanım ile babası Sadık Bey, Van’ın Muradiye ilçesine bağlı şimdiki adı Günseli kasabası olan Ernis köyündendir. Sadık Bey, 1915 Van savaşlarını yaşamış, Erciş yöresinin tanınmış Luvar aşiretine mensuptur. 1915 yılında Rus ordusunun Van civarına gelmesi üzerine ailenin Çukurova’ya kadar sürecek bir buçuk senelik göç yolculuğu başlar. İlk olarak Diyarbakır’a gelen aile, Urfa’ya, daha sonra da İslahiye’ye gelir.

Babası Sadık Yaşar, geç ve zor bir süreçten sonra çocuk sahibi olduğu için hemen her fırsatta oğlu için kurbanlar kestirir ve yine ölümünden kısa bir süre öncesinde bir kurban kesimi esnasında kasabın elinden fırlayan bıçak Yaşar Kemal’in sağ gözünü kör eder. Babası, Yaşar Kemal 4.5 yaşındayken Hemite Camii’nde namaz kılarken evlatlığı Yusuf tarafından öldürülür. Bu olay Yaşar Kemal’de büyük travma yaratır ve 12 yaşına kadar kekeme kalır.

9 yaşındayken Burhanlı köyüne okuma-yazma öğrenmek için gider ve 3 ayda gazete okuyacak seviyeye gelir. Yazları çeşitli işlerde çalışarak hem harçlığını çıkartıp hem de ilerde yazacağı romanlar için bol bol gözlem yapma fırsatlarına kavuşmuştur. 1939’da 16 yaşındaki sanatçının ilk şiiri Seyhan, Adana Halkevi Dergisinde yayımlanır. Aynı zamanda Çukurova’nın köylerini dolaşarak Köroğlu Destanını anlatıp folklor ürünleri derlemektedir.

Ortaokulda Türk Maarif Cemiyeti’nin yatılı öğrencisi olan Yaşar Kemal, hastalık ve edebiyata aşırı düşkünlüğünden dolayı okulu aksatıp yatılı öğrencilik hakkını kaybeder ve mezun olamadan okuldan ayrılır.

Eğitimini kesintisiz ve düzenli bir Şekilde tamamlayamasa da Yaşar Kemal,  st n gözlem yeteneği ve halkla i  içe yaŐantısından dolayı romanlarında geçen gerçekçi ve doğal Anadolu yaŐantısını okuyucularına büyük bir baŐarıyla aktarabilmiŐtir. YaŐadıđı bölgenin yaŐam tarzı, insanları, doğası ve folkloru Yaşar Kemal'in en öncelikli  ğretmeni olmuştur.

Ramazanoğlu Kütüphanesinde çalışırken okuduğu yüzlerce klasik eser ve sanatçılar Arif, Abidin, Güzin Dino'ların dostluğu ve sohbeti Yaşar Kemal'in kendi tarzının oluŐmasında büyük katkı sağlamıştır. Eserleri 40'ı aşkın dile çevrilmiŐ olan Yaşar Kemal 28.02.2015 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetmiŐtir.

3.2. ESERLERİ

Yaşar Kemal 40'a yakın eser vermiş ve bu eserlerin 23 tanesi roman türündedir. Bir yanda da yaptığı gazetecilik hayatı boyunca birçok derleme ve araŐtırması yayınlanmıŐtır.

Röportajları

- Yanan Ormanlarda Elli Gün (1955),
-  ukurova Yana Yana (1955),
- Peri Bacaları (1957) adlarıyla yayımlanmıŐtır.
- Bunların hepsini Bu Diyar BaŐtan Başa (1971) adlı eserinde toplamıŐtır.
- 1971'den sonraki röportajlarını Bir Bulut Kaynıyor kitabında toplamıŐtır.
- Allah'ın Askerleri, 1978.
- Röportaj Yazarlığında 60 Yıl, 2011.
- Çocuklar İnsandır, 2013.

Hikâyeleri

Yaşar Kemal'in uzun hikaye yazma serüveni askerlik döneminde başlamakla birlikte yazdığı hikayeler 1952 yılında basılan Sarı Sıcak adlı kitapta toplanmıştır. Pis Hikaye, Bebek, Dükkancı, Memet ile Memet adlı öyküleri de ilk hikâyeleri arasında gösterilir. 1965'ten sonra yazdığı bazı hikâyelerini de ilk kitabına ekleyerek 1967'de 22 hikayeden oluşan Sarı Sıcak Bütün Hikayeler adlı kitabını yayınlamıştır.

Romanları

Yaşar Kemal, Anadolu'nun ruhunu, kültürünü, doğasını ve insanını bir nakış gibi işleyip o kusursuz anlatımıyla bizlere romanlarında da sunmuştur

- İnce Memed (1955, 1969, 1984, 1987)
- Teneke (1955)
- Höyükteki Nar Ağacı (1982)
- Ortadirek/Dağın Öte Yüzü 1 (1960)
- Yer Demir Gök Bakır/Dağın Öte Yüzü 2 (1963).
- Ölmez Otu/Dağın öte Yüzü 3 (1968)
- Demirciler Çarşısı Cinayeti (1974),
- Yusufçuk Yusuf (1975)
- Yılanı Öldürseler (1976),
- Al Gözüm Seyreyle Salih (1976),
- Kuşlar da Gitti (1978),
- Deniz Küstü (1978),
- Yağmurcuk Kuşu (1980),
- Kale Kapısı (1985)

- Kanın Sesi (1991),
- Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana (1997),
- Karıncanın Su İçtiği (2002),
- Tanyeri Horozları (2002)
- Çıplak Deniz Çıplak Ada / Bir Ada Hikayesi IV, 2012
- Tek Kanatlı Bir Kuş, 2013.

Destansı Roman:

- Üç Anadolu Efsanesi (1967),
- Ağrı Dağı Efsanesi (1970),
- Binboğalar Efsanesi (1971),
- Çakırcalı Efe (1912)

Çocuk Romanı

- Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca (1977)

Derleme/Deneme

- Ağıtlar (1943),
- Taş Çatlasa (1961),
- Baldaki Tuz (1974),
- Gökyüzü Mavi Kaldı (1977),
- Ağacın Çürüğü (1980)

- Sarı Defterdekiler (1997)
- Ustadır Arı (1995)
- Zulmün Artsın (1995)

Çeviri

- Ayışığı Kuyumcuları (A. Vidalie; Thilda Kemal ile, 1977)

Ödülleri

- 1955 Gazeteciler Cemiyeti Başarı Armağanı ("Dünyanın En Büyük Çiftliğinde Yedi Gün" adlı röportaj dizisi ile)
- 1956 Varlık Roman Armağanı (İnce Memed ile)
- 1966 İlhan İskender Armağanı (Teneke'den aynı adla uyarlanan oyunu ile)
- 1966 Uluslararası Nancy Tiyatro Festivali Birincilik Ödülü ("Teneke" oyunu ile)
- 1974 Madaralı Roman Armağanı (Demirciler Çarşısı Cinayeti ile)
- 1977 Fransa Eleştirmenler Sendikası En İyi Yabancı Roman Ödülü (Yer Demir Gök Bakır ile)
- 1978 Fransa'da En İyi Yabancı Kitap Ödülü (Ölmez Otu ile)
- 1979 Fransa "Büyük Jüri" En İyi Kitap Ödülü (Binboğalar Efsanesi ile)
- 1982 Uluslararası Cino Del Duca Ödülü
- 1984 Fransız Legion d'Honneur Ödülü Commandeur payesi
- 1984 TÜYAP Kitap Fuarı Halk Ödülü
- 1985 Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü

- 1986 Orhan Kemal Roman Ödülü (Kale Kapısı ile)
- 1988 TÜYAP Kitap Fuarı Halk Ödülü
- 1988 Fransa Kültür Bakanlığı Commandeur des Arts et des Lettres Nişanı
- 1991 Fransa Strasbourg Üniversitesi Onur Doktorası
- 1992 11. TÜYAP Kitap Fuarı Onur Yazarı
- 1992 Antalya Akdeniz Üniversitesi Onur Doktorası
- 1993 Kültür Bakanlığı Büyük Ödülü
- 1994 Mülkiyeliler Birliği Rüştü Koray Armağanı
- 1995 Morgenavissen Jyland-Pösten Ödülü (Danimarka)
- 1996 Türkiye Yayıncılar Birliği Düşünce Özgürlüğü Ödülü
- 1996 Kanın Sesi ile Akdeniz Yabancı Kitap Ödülü (Perpignan, Fransa)
- 1996 VIII Katalunya Uluslararası Ödülü (Barcelona, İspanya)
- 1996 Lillian Hellman/Dashiell Hammett Baskıya Karşı Cesaret Ödülü, İnsan Hakları İhlallerini İzleme Örgütü, New York
- 1997 Toplu eserleri için Premio Internazionale Nonino Ödülü, İtalya
- 1997 Kenne Vakfı Düşünce ve Söz Özgürlüğü Ödülü (Uppsala, İsveç)
- 1997 Norveç Yazarlar Birliği ödülü, Wole Soyinka ile ortak
- 1997 Frankfurt Kitap Fuarı Alman Yayıncılar Birliği Ödülü
- 1998 Frei Üniversitesi Berlin Fahri Doktora
- 1998 Bordeaux Yayıncılar Birliği Yabancı Edebiyat Ödülü
- 2002 Bilkent Üniversitesi Fahri Doktora
- 2003 Z. Homerus Şiir Ödülü
- 2003 Savanos Ödülü (Selanik)

- 2003 Türkiye Yayıncılar Birliği Yayıncılık Emek Ödülü.
- 2008 Cumhurbaşkanlığı Kùltür ve Sanat Büyük ödülü
- 2009 Çukurova Üniversitesi, Fahri Doktora
- 2011 Légion d'honneur
- 2013 Krikor Naregatsi Nişanı”¹⁴

¹⁴ *Yaşar Kemal Kimdir? Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri*, Erişim: 20 Mayıs 2019, www.turkedebiyati.org/yasarkemal.html

3.2.1. Teneke Romanı

3.2.1.1 Özeti

“Kasabada kaymakam vekilliğine bakan Resul Efendi, bölgenin zengin çiftçileri tarafından çeltik ekimine izin vermesi için baskı görmektedir. Fakat kanunlara göre yasak olması Resul Efendinin elini kolunu bağlamaktadır.

Kasabaya yeni atanan genç Kaymakam Fikret Irmaklı bu izinleri sorgusuz-sualsiz vermeye başlar. Kolaylıkla ikna edilen ve pohpohlanan yeni kaymakam eşrafın oyuncağı olmaya başlamıştır.

Resul Efendi’nin uyarıları ve Okçuoğlu Mustafa isimli çeltikçinin bir köyü tamamen çamur altında bırakması sonrasında hatasını anlayan Fikret Irmaklı yaptığı hatadan dönüp ruhsat ve izinleri iptal etmeye başlar. Bu da çeltikçilerle soğuk savaşı başlatır.

Okçuoğlu izin ve ruhsat iptallerine çok kızar ve hem siyaseten hem de sosyal açıdan kaymakamı baskı altına almaya çalışır. Diğer yandan da bir köyü alıp sular altında bırakıp tamamen boşalttığı köyde kimsenin yaşamadığını ve çeltik ekimine müsait olduğunu kanıtlamaya çalışır ancak karşısına Memed Ali adlı bir eşkıya çıkar. Bu onun planlarının bozulmasına neden olur.

Sonuç olarak bütün çabaları sonunda genç kaymakamı kasabadan kovdurmayı başarırlar. Geldiğinde büyük kutlamalarla karşılanan kaymakam kasabayı terk ederken arkasından teneke çalınarak uğurlanır.”¹⁵

¹⁵ Yaşar Kemal’in “Teneke” Adlı Romanının Özeti, Erişim: 20 Mayıs 2019, www.edebiyat.k12.org.tr/kitaplar/teneke/58/6/ozet

4. YAŞAR KEMAL’İN “TENEKE” ADLI ROMANINDAKİ NİTELEME SIFATLARININ İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. “TENEKE” ROMANINDA KULLANILAN NİTELEME SIFATLARI

Yaşar Kemal’in 158 sayfalık “Teneke” adlı kitabında 1292 tane niteleme sıfatı tespit edilmiştir. Bu sıfatların birlikte kullanıldığı adlar, geçtiği cümleler, sayfa ve satır numaraları alfabetik listeyle sıralanmış olup algı, kullanım, yapı, sözcük öbeği, ekler ve kaynak dilleri aşağıda tablo olarak verilmiştir.

4.1.1. “Teneke” Romanında Kullanılan Niteleme Sıfatları Tablosu

SIFATLAR	ADLAR	ALGI	KULLANIM	YAPI	SOZCUK ÖBEĞİ	EK	KAYNAK DİL	SAYFA / SATIR NO	GEÇTİĞİ CÜMLE
(çok) iyi	adam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	21/20	“Çok iyi bir adam. Asilzade.”
(çok) büyük	ev	görsel/ zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	107/2 5	“Çok büyük bir ev, Resul Bey.”
(çok) heyecanlı	nutuk	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	21/29	“Çok heyecanlı bir nutuk başladı.”
(çok) iyi	yer	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	155/2 4	“... çok iyi bir yere atanmışsınız.”
(çok) talihli	kasaba	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	21/36	“Kasabalarını n çok çok talihli bir kasaba olduğunu, çünkü böyle genç, dinç, cesur, vatansever

									<i>kutsal idarecilere düştüğünü açıkladı.”</i>
(daha) büyük	günler	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	94/24	<i>“Bu kasaba seni daha büyük, daha mukaddesli, daha yücelikli günlere ulaştırır.”</i>
(daha) mukadde sli	günler	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	94/25	<i>“Bu kasaba seni daha büyük, daha mukaddesli, daha yücelikli günlere ulaştırır.”</i>
(daha) topraktan yeni filizlenm emiş	pamuk	görsel / zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T. / T./ Yun .	31/24	<i>“Akli olan daha topraktan yeni filizlenmemiş pamuğa otuz lira verir mi?”</i>
(daha) yücelikli	günler	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+IIk +II	T.	94/25	<i>“Bu kasaba seni daha büyük, daha mukaddesli, daha yücelikli günlere ulaştırır.”</i>
(daha) yeni	icatlar	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	150/2 3	<i>“Daha yeni icatlar gerek...”</i>
(en) küçük	çukur	görsel/ zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	111/4	<i>“...temizlenmiş, içinde en küçük bir çukur bırakılmamış, en küçük bir sivrisinek barınağı kalmamış...”</i>
(en) büyük	İstiklal Savaşı	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	154/1 5	<i>“İşte Tevfik Ali de en büyük İstiklal Savaşı kahramanı oldu...”</i>
(en) candan	arkadaş	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+D An	Far.	17/23	<i>Nüzhet en candan</i>

									arkadaş...
(en) güzel	bar	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	32/15	“Adana’nın en güzel barlarından birinde...”
(en) güzel	maşalar	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	16/6	“Dünyanın en güzel maşaları böylesi genç, idare adamlarından yapılır.”
(en) güzel	ev	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	15/1	“Kasabanın en güzel evi çeltikçi uzun Rahmetindir.”
(en) güzel	elbisele r	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	16/20	“Otomobillere en güzel elbiselerini giyinmiş ...”
(en) güzel	madalya	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	154/28	“En güzel madalya! Aldım taktım yakama.”
(en) güzel elbiselerini giyinmiş	memurlar	görsel/ zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./ Ar./ T.	16/20	“Otomobillere en güzel elbiselerini giyinmiş çeltikçi ağaları, memurlar binmişti.”
(en) güzel elbiselerini giyinmiş	ağalar	görsel/ zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./ Ar./ T.	16/20	“Otomobillere en güzel elbiselerini giyinmiş çeltikçi ağaları, memurlar binmişti.”
(en) kıymetli	varlık	zihinsel	Üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	126/17	“Benim dünyadaki en kıymetli varlığım sizsiniz, evladım.”
(en) küçük	sivrisinek barınağı ¹	görsel/ zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	111/5	“... en küçük bir sivrisinek barınağı kalmamış, mükemmel altı bin dönümlük

									<i>pirinç tarlası.</i> ”
(en) küçük	parçalar	görsel/ zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	143/18	“Zevkle, en küçük parçalarına varıncaya kadar kağıdı yırtar atar.”
(en) namuslu	adam	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	51/3	“Dünyanın en namuslu, en temiz adamı bile olsa...”
(en) öndeki çiçekler içinde kalmış	otomobil	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	+D A +ki - mİş	T./ T./T ./T.	16/26	“En öndeki, çiçekler içinde kalmış otomobil son model bir Kayzerdi.”
(en) şık giyinen	genç	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Fr./ T.	15/9	“... kasabada en şık giyinen, konuşmasını bilen, sözlerini n arasına ağır lugatlar karıştıran bir gençtir.”
(en) temiz	adam	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	51/3	“Dünyanın en namuslu, en temiz adamı bile olsa...”
(en) ufak	çıkar	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	74/10	“... çeltikten en ufak bir çıkarları olanların hepsi...”
(en) ünlü	eşkıya	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	30/36	“... Torosların en ünlü eşkıyalarından dı.”
(en) yumuşak	hal	zihinsel / görsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	147/23	“... en yumuşak, şefkatli haliyle...”
acıklı	sıtma hikayeleri	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- g+II	T.	55/8	“Acıklı, yürek parçalayıcı sıtma hikayeleriyle.”

aç	köylüler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	140/17	"...o cahil, o aç, o sümsük köylüleri kayırırlar."
açık	kıllı bağır	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-lk	T.	72/8	"Öyle uzamış, kirli tozlu ak sakallar, açık güneşte yanmış kıllı bağır..."
açık	telgraf	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-lk	T.	155/22	"Tam bu sırada Posta Müdürü, elinde açık bir telgrafla gelir."
açılmamış	yatak	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-mİş	T.	40/7	"Orada benim bavullar, eşyalar, bir de açılmamış yatak var".
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	8/24	"Etmeyin eylemeyin Ağa hazretleri. Siz büyük ağalarsınız."
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/17	"Sonra ağalarla, hırsızlarla, eşkıyalarla cebelleşmeler."
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit basit	Ø	Ø	T.	24/14	"...ağalar ,doktorlar, avukatlar, ileri gelen köylüler akşama kadar kaymakama..."
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	88/30	"Kaymakam gelecek, ruhsatıyeleri ne güzel imza edecek. Ağalara kötü kişi olduğun da senin yanına kalacak."
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	89/2	"Sabah sabah kim ola ki...? Kim olacak,

									<i>çeltikçiler, ağalar...”</i>
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	93/4	<i>“Ağalarımıza, milli servetimize düşmanlık edersin.”</i>
ağa	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	154/6	<i>“...bütün asker kaçaklarının, ağaların, eşkıyalarının göğsünde birer İstklal madalyası var.”</i>
ağaçlarda n yapılmış	köy çardağı	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	114/1	<i>“Eğri büğrü, ağaçlardan yapılmış bir köy çardağı.”</i>
ağaçsız	kasaba	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	T.	108/3 4	<i>“Uçsuz bucaksız. Ağaçsız, otsuz, yangın yeri bozkırların ortasında bir kasaba.”</i>
ağalar korkusu	Memed Ali	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T .	117/2 7	<i>“... ağalar korkusu, fıkalar sığınacağı Memed Ali budur işte!”</i>
ağıdımsı	ses	işitsel	üst	türemiş	Ø	+Im sI	T.	58/18	<i>“Gaymakamı m” diye ağıdımsı bir ses geldi..”.</i>
ağır	lugatlar	zihinsel / işitsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	15/9	<i>“... sözlerinin arasına ağır lugatlar karıştıran bir gençtir.”</i>
ağır	taş	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	25/36	<i>“Bu susmak derebeylikten kalma bir görenekti. Ağır taş kımıldamaz. Onun için bütün derebeylik</i>

									<i>kahıntıları...”</i>
ağır	laf	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	44/5	<i>“ Ters cenabetin biridir Kürt.Bir ağır laf eder.”</i>
ağır	ses	işitsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	158/17	<i>“Ağır, güvenli bir sesle söyler.”</i>
ağır	gölge	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	23/8	<i>“Üsküdarın incirleri, koyu ,ağır gölgeli.”</i>
ağır gölgeli	Üsküdarın incirleri	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./T.	23/8	<i>“Üsküdarın incirleri, koyu ,ağır gölgeli. Sinan Camii...Bakm aya doyamazsın.”</i>
ağza alınmadık	şeyler	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- Dık	T./T.	38/27	<i>“Hakkınızda ağza alınmadık şeyler söylüyorlar”.</i>
ağzı sakızlı	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+II	T./T.	43/23	<i>“O Okçuoğlu deyyusuna, ağzı sakızlıya yapacağımı bilirim.”</i>
ak	çiçekler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	10/4	<i>“Topraktan sarı, kırmızı, mor, ak çiçekler fişkirirken...”</i>
ak	sakal	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	71/33	<i>“... Osman kısa boylu, ak sakallı, güleç yüzlü bir adamdı.”</i>
ak	sakallar	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	72/7	<i>“Öyle uzamış , kirli tozlu ak sakallar, güneşte yanmış, kılı bağır...”</i>
ak sakallı	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T.	71/33	<i>“... Osman kısa boylu, ak sakallı, güleç yüzlü bir</i>

									adamdı.”
akan	sular	görsel/ işitsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	68/4	“Akan suların ortasında, virane köyde, parmakları ağızlarına kalakaldılar.”
akan	sular	görsel/ dokunsal	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	61/11	“Akan sular evlerin temelini yiyordu.”
akar	çay	görsel/ işitsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ar	T.	112/33	“İlerideki akar çay...Aydınlık, dibine Kuran düşse okunur akarsu...”
akılsız	İrasul	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	37/3	“imza atıvermiş. Akılsız İrasul...”
akılsız	Patır Patır Mustafendi	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	103/28	“Böyle genç, dünya görmemiş bir kaymakamı... Kim olursa olsun...Al maşa yap da ateşe sok. Anladın mı, akılsız Patır Patır Mustafendi?”
akılsız	avrat	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	115/35	“Vah, fıkara Dönece, ne olmuş sana? Akılsız avrat, dünya suya çamura kesti.”
akıntısı olmayan	göller	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	39/34	“Sonra suların ayakları akıntısı olmayan göllere dökülmeyecek .Çeltik komisyonu izin veremez.”
akla	şey	zihinsel	üst		KÖ	-	Ar./	52/24	“Ne kadar çeltikçi varsa,

yatkın				SÖ		GIn	T.		<i>gece sabahlara kadar uyuyamıyorlar , hal çaresi arıyorlardı. Şöyle akla yatkın bir şey bulamıyorlardı .”</i>
aklı başında olan	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T./T .	35/16	<i>“...aklı başında olan bunlara izin verir mi?”</i>
aklı olan	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	31/24	<i>“Akıllı olan daha topraktan yeni filizlenmemiş pamuğa otuz lira verir mi. ”</i>
Alacalı	Veli Ağa	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	19/26	<i>“...o namussuzların hepsi duruyor... Alacalı Veli Ağa duruyor..”</i>
alaycı	davranış	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+CI	T.	123/2 7	<i>“...alaycı aşağılatıcı bir davranışla onu bir zaman süzdükten sonra öfkesini kusar.”</i>
alçak	kul	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	96/18	<i>“Allahın mendebur, alçak kulu!”</i>
alçak	yüz	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	117/1 7	<i>“...çeltikçileri n üstümüze gönderdiği suya bakın. Akan suda alçak yüzünüze bakın...”</i>
alemlerin yakışığı	yığıt	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Ar./ T.	127/1	<i>“Yavrum, alemlerin yakışığı yığıdım...”</i>
alnına düşen	saç	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	18/20	<i>“... alnına düşen saçlarını ha</i>

									bire elleriyle arkaya ata ata, kalabalık arkada, istasyonu çıkıp otomobillere doğru geldiler.”
altın	saray	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	100/1 7	“Hint Padişahının altın sarayı örneği...”
altın sarısı	yaprakl ar	görsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T .	22/33	“....altın sarısı yapraklara konmuş güvercinler ...”
altın sarısı	çınar yaprakl arı	görsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T .	22/35	“Altın sarısı çınar yapraklarına pırıl pırıl akan taksilerin tekerlekleri gömülür.”
altın sarısı yapraklar a konmuş	güverci nler	görsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T ./T./ T.	22/33	“....altın sarısı yapraklara konmuş güvercinler uçar.”
altın yürekli	Resul	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./T .	95/6	“Git var söyle altın yürekli Resula, o senin öz bir kardaşındır Murtaza.”
altmış evli	köy	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	+II	T./T .	27/25	“Köyün tümü Osman Ağanın .Altmış evli köy onun yarıcısı.”
Ankara’y a giden	çeltikçi heyeti	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Öz. is./ T.	74/1	“Bir sabah erkenden Ankara’ya giden çeltikçi heyeti...”
Ankara’y a giden	heyet	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Öz. is./ T.	152/1 2	“Ankara’ya giden heyetimiz vatanımızı bu zulümden kurtararak

									<i>geldi.”</i>
arzuhalci	Siyasetçi	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	91/2	<i>“Solunda arzuhalci Siyasetçi oturmuş bir şeyler yazmaktadır.”</i>
arzuhalci	Siyasetçi	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar./T.	67/5	<i>“Kasabaya girer girmez attan indi, atı eve götürmesi için bir çocuğa teslim edip, doğru arzuhalci Siyasetçiye gitti.”</i>
asil	kıymet	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	139/9	<i>“...vatanın asıl kıymetlerinin kıymetini bilmeyen cahiller...”</i>
asil	insan	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	17/36	<i>“Şu Anadolu’nun insanı, misafirperver, asil, kahraman, yoksul, yiğit...”</i>
asil	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	109/25	<i>“Asil, kahraman, yoksul. Ve yoksul Resul Bey.”</i>
asil	yiğit	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	128/11	<i>“Senin gibi asil, kahraman, gözü pek yiğidi neden vekil etmesin...”</i>
asil	millet	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	132/3	<i>“Ulan iftira etme dedim sana!Bu asil millete iftira etme ...”</i>
asil	ağalar	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	152/4	<i>“Yüksek, asil Ağalarımızın milli serveti</i>

									<i>kurtuldu.”</i>
asil soylu	köylüler	zihinsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./T.	140/26	<i>“Öyleyse ne çare kalıyor, köylülerimizi, o asil soylu köylülerimizi sinek yemesin diye?”</i>
asilzade	(kişi)	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	Ar./Far.	104/13	<i>“Gözümün çiçeğini yesin Kaymakam. Asilzade o...”</i>
asker kaçağı	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	Ar./T.	154/6	<i>“...bütün asker kaçaklarının, ağaların, eşkıyaların göğsünde birer istiklal madalyası var.”</i>
askerlik yapan	ben	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./T.	154/16	<i>“...dokuz yıl askerlik yapan ben, unutuldum...”</i>
aslan	ağa	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	95/34	<i>“Aslan Ağam, sen hiç telaşlanma.”</i>
aslan	(kişi)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T	101/20	<i>“... hey aslanım yığidim.”</i>
aslan	oğlan	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T	126/32	<i>“Evladım, aslan oğlum, iki gözümün çiçeği...”</i>
aslan	oğul	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T	144/14	<i>“... bizim aslan, yiğit oğlum, Kaymakamım ...”</i>
aşağılatıcı 1	davranış	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-IcI	T.	123/27	<i>“...alaycı, aşağılatıcı bir davranışla onu bir zaman süzdükten sonra...”</i>
atlas	yorgan	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Yun.	102/22	<i>“Söyle şu mareşal Resule...Kuştü yü yatağı,</i>

									atlas yorganı söyle. ”
avrat yürekli	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	Ar./T.	118/7	“Ne gelir ki elinden, avrat yürekli, serçe yürekli ?”
Avrupa görmüş	eşraf	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Öz. is./ T.	22/21	“Kaymakamın başı dönüyordu. Tozlu yol, çiçekli otomobil, Ziraat Fakültesi mezunu, Hukuk mezunu, Avrupa görmüş eşraf...”
Avrupa’da okumuş	nazik beyler	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Öz. is./ T.	109/8	“Her birisi Avrupa’da okumuş nazik beyler.”
avukat	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	24/14	“Memurlar ,şefler, ağalar, doktorlar ,avukatlar, ileri gelen köylüler akşama kadar kaymakama “hoş geldin” ziyaretinde bulundular.”
ayağı çarıklı	köylü	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+II	T./T .	75/2	“Dayiresi, görsen efendim paşam, dedim, ayağı çarıklı köyliülen dolar...”
ayağı yanmış	it	görsel / zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	102/1 1	“...ne öyle ayağı yanmış it gibi oradan oraya dolaşıyorsun.”
ayağı yanmış	it	görsel / zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	146/2	“Ayağı yanmış it gibi oradan oraya koşar.”
ayakkabı	ayaklar	görsel	gerçek	birleşik	Ø	+sIz	T.	72/10	“Kocaman bastıkça

sız									yayılan yarık yarık ayakkabısız ayaklar...”
aydınlık	su	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+IIk	T.	24/31	“...içinden bir aydınlık su boşanmıştı. Sevinç, aydınlık aydınlık parlıyordu, akıyordu içinden.”
aydınlık	akarsu	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+IIk	T.	112/3 3	“İlerideki akar çay... Aydınlık, dibine kuran düşse okunur akarsu...”
aynı	izler	görsel /zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	13/31	“Her gün aşağı yukarı aynı izlere basmıştı.”
aynı	kaldırımlar	görsel / zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	13/30	“Bunca yıl aynı ölçülü adımlarla, aynı kaldırımdan gidip gelmiş ...”
aynı	ölçülü adımlar	görsel / zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	13/30	“Bunca yıl aynı ölçülü adımlarla, aynı kaldırımdan ...”
aynı	şekil	görsel / zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	13/31	“...gidip gelmiş aynı şekilde selam vermişti.”
aynı	muhabbet	zihinsel / işitsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	18/17	“Aynı muhabbet, aynı heyecanla delikanlının elini sıktı.”
aynı	heyecan	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	18/17	“Aynı muhabbet, aynı heyecanla delikanlının

									<i>elini sıktı.</i>
aynı	homurtu	zihinsel / işitsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	37/15	<i>“Allahtan korkun diye hışımla söyleniyor,dai reye kadar aynı homurtuyla yürüyor...”</i>
aynı	sıcak ses	zihinsel / işitsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	18/18	<i>“... aynı sıcak sesle “müşerref olduk, efendim” dedi.”</i>
az kendine gelen	Resul Efendi	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T.	13/7	<i>“Az kendine gelen Resul Efendi, her zamanki halini, gülümsemesini takındı...”</i>
azgın	ejderhalar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-GIn	T.	155/18	<i>“Gidiyorsunuz kardeşim, beni bu azgın ejderhaların ağzına atıp gidiyorsunuz.”</i>
aziz	insanlar	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	19/15	<i>“Bu aziz insanların yurdu gerilik içinde, pislik içinde çalkalanıyor.”</i>
aziz	nimet	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	33/22	<i>“Bu mahsule yaptığınız hakareti sorarım size. Allahın aziz nimetine...”</i>
babacan	yüz	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	T./Far.	11/27	<i>“O çocuksu, şakacı, babacan yüz bu mu?”</i>
babacan	(kişiler)	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	T./Far	109/9	<i>“Her birisi Avrupada okumuş nazik beyler. Okumamışları da babacan.”</i>

babayiğit	kaymakam	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	T./T.	28/20	"Bu Kaymakam mı? Babayiğit... Gözü kanlı bir adam."
babayiğit	(kişi)	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	T./T.	102/35	"Canım da, malım da öyle babayiğide helal olsun!"
babayiğit	(kişi)	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	T./T.	132/14	"Bizim şimdiye kadar çeltiğimizi kurutan bir babayiğit çıktı mı?"
bacakları incecik	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+CIk	T./T.	55/10	"..., bacakları incecik, yüzleri kemik, gözleri kocaman kocaman çocuğu toplayıp..."
bahçe içinde	ev	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n)DA	Far./T.	108/18	"Bana bir ev bulalım, küçük, iki odalı, bahçe içinde."
bahtiyar	kasaba	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	21/27	"Bahtiyar, mesut, şirin, yeşil kasabanın şerefine."
barmak gadar	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./Ar.	74/17	"Biz zulüm altında, barmak gadar çocuğun zulmü altında inim inim inliyoruz dedim."
barmak gadar	oğlan	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T.	74/31	"... barmak gadar oğlan gelsin suyumunu kessin!"
bastıkça yayılan	ayaklar	görsel/ dokunsal	gerçek	SÖ	SEÖ	-An	T./T.	72/9	"Kocaman ,bastıkça yayılan, yarık yarık ayakkabısız"

									ayaklar ... ”
baş	mareşal	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	102/23	“İstesen sen yatmaz mıydın o yatakta, baş mareşal, fild mareşal Resul?”
Başa bela	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./Ar.	7/23	“Murtaza Ağa çekilmez. Başa bela
başıkabak	köylü	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	70/8	“... başıkabak, imanına tak demiş bir köylü...”
başıkabak	köylü	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	71/6	“... alsın karşısına yalınayak, başıkabak köylüleri çene çalsın.”
başrüşvetçi	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./Ar.	149/18	“Rüşvetçilik yakışır mı ,başrüşvetçi?”
Beethovenin Dokuzuncu Senfonisinden	parça	İşitsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA n	Öz.i s.	24/24	“Beethovenin Dokuzuncu Senfonisinden bir parça...”
bel vermiş	çitler	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T.	114/2	“Arkada bel vermiş çitleriyle çamurlu bir sokak boyunca uzanmış evler.”
beli palalı	eşkıya	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+II	T./İt.	100/24	“Onlar bizi birer vahşi, beli palalı, gözü kanlı birer eşkıya, kan içici birer canavar olarak öğrenmişler.”
benekli	yüz	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	29/26	“Osman Ağa kısa boylu, kırmızı, benekli yüzü, çelimsiz bir

									adamdı.”
benekli yüzlü	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	29/26	“Osman Ağa kısa boylu, kırmızı, benekli yüzlü, sütbeyaz saçlı, çelimsiz bir adamdı.”
benim gibi	Resul	zihinsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	8/25	“Ne istesiniz benim gibi bir Resulden?”
benim gibi	ağa	zihinsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	140/2 1	“Türklüğün kurtarıcısı ulu Bozkurtun peşine düşüp de Türk milletini kurtaran Benim gibi bir ağaydı.”
benim postaneden geçen	mektup	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./İt /T.	89/23	“Benim postaneden geçen her mektup mutlaka okunur.”
berbat	köylüler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	28/1	“Osman Ağa iyi has adam ama köylüler berbat, Allahın belaları...”
beş paralık	köylü	zihinsel	üst	SÖ	ST	+IIk	T./F ar.	29/13	“Ama beş paralık köylü gelir...”
beyaz	gömlek	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	16/35	“Yüzü, beyaz gömleği tren dumanından ...”
beyaz	başörtü	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	23/4	“Annesi beyaz başörtülü, mavi kocaman gözlü.”
beyaz	parmak lar	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	23/5	“Uzun, beyaz parmakları, saçlarının arasında...”
beyaz	duvar	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II		11/10	“Resul Efendi gözlerini

badanalı							Ar./ İt.		<i>kapamış, başın ı beyaz badanalı duvara dayamıştı. ”</i>
beyaz badanalı	eşraf evleri	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ İt.	20/34	<i>“Büyük, biçimsiz, beyaz badanalı eşraf evleri...”</i>
beyaz başörtülü	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ T.	23/4	<i>“Annesi beyaz başörtülü, mavi kocaman gözlü.”</i>
bıçak gibi keskin	yalnızlık	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	- GIn	T./T /T.	76/20	<i>“Bıçak gibi keskin, hissedilir bir yalnızlık duydu.”</i>
bırakılmış	atlar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	- mİş	T.	142/3 1	<i>“Bu köyde ihtiyar, burada çok atlar vardı eskiden...Bırakılmış atlar...”</i>
bıyıklı	(kişi)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	25/27	<i>“Uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli, bıyıklıydı.”</i>
bıyıklı	biri	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	104/1 4	<i>“Uzun boylu, bıyıklı, külot pantolon giymiş birisidir.”</i>
biçimsiz	eşraf evleri	görsel / zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Im +sİz	T.	20/34	<i>“Büyük, biçimsiz, beyaz badanalı eşraf evleri...”</i>
bin sopa yemiş	kuşak	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T /T.	127/2 1	<i>“Ben onlara dedim ki Kaymakam benim iki gözümün çiçeğini yesin, canımıher şeyimi ona güvenirim. Varsın isterse</i>

									<i>bin sopa yemiş kuşak olsun.”</i>
sayılama yacak kadar	fayda	zihinsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T. /T.	98/23	<i>“ Ne olup bittiğini benden daha iyi anlıyorsunuz ama, bir daha söyleyim. Bir daha söylemekte sayılamayacak kadar fayda vardır.”</i>
bir karış	çocuk	görsel / zihinsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./T. .	52/21	<i>“Nasıl da tongasına düşmüşlerdi bir karış çocuğun.”</i>
bir ömür boyu silinmeyecek	lekeler	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- Ac Ak	T./ Ar. / T. / T.	140/6	<i>“Bir ömür boyu silinmeyecek lekelerle lekelenirler.”</i>
bir parmak	çocuk	görsel / zihinsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./T. .	52/16	<i>“Bir parmak çocuk, kaya gibi sert, Müftünün dediği gibi Süphanallah! ...”</i>
bir tepeye sırtını dayamış	toprak dam	görsel / zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T. /T./ T.	108/3 7	<i>“Bir tepeye sırtını dayamış birkaç toprak dam.”</i>
bire yüz veren	mahsul	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T. /T.	28/26	<i>“... bire yüz veren bir mahsul olduktan sonra...”</i>
birkaç acı yüzlü	köylü	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T. / T./T. .	79/37	<i>“Hükümetin önüne birkaç meraklı birikmiş. Birkaç acı yüzlü köylü...”</i>
bitip tükenmeyen	türkü	işitsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T. .	62/20	<i>“Çardağına çıkıyor, bitip tükenmeyen bir türküye</i>

									<i>başlıyor.”</i>
bitkin	(kişi)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- GIn	T.	69/16	<i>“Akşama doğru yorulmuş, bitkin, atlarına binip gittiler.”</i>
bizim sırtımızd aki	kurşun	görsel	gerçek	SÖ	İT	+D A+ ki	T./T .	154/9	<i>“Ya bizim sırtımızdaki on iki kurşun derken ...Derken efendim ,Ankara ’ya gittim.”</i>
boğulur gibi	sesler	işitsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	115/1 1	<i>“Amanın, çocuktan boğulur gibi sesler gelir.”</i>
bok	imza	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	12/31	<i>“Bu bok imzanı at gayrı kağıtların altına...”</i>
bok	imza	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T	96/9	<i>“Ruhsatıyeler e imzanı,o bok imzanı atmayacak mısın?”</i>
bok	imza	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	96/16	<i>“Şu bok imzanı at gayrı kağıtların altına.”</i>
bol	güneş	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	23/28	<i>“Bol bir güneş dolduruyordu. ortalığı.”</i>
bol	şalvar	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	29/28	<i>“... bacaklarında siyah pamukludan bol, günde solmuş bir şalvar...”</i>
bol	toprak	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	41/14	<i>“Suyun altında mümkün mertebe bol toprak bulmak ister.”</i>

bol	kazanç	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	73/36	"Birkaç adam kolaylıkla bol kazanç sağlıyor..."
bomboş	köy	görsel	gerçek	pekiştir-me	Ø	Ø	T.	133/36	"Gelecek bakacaklar ki köy bomboş."
boş	gözler	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	20/30	"Onlar boş, hayret dolu gözleriyle bu çiçekli arabaya bakıyorlardı."
boş	yer	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	76/13	"Boş yere bayram etmez onlar."
boş	kovan	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	127/35	"İstikbali olmayan insan boş kovana benzer."
boy boy	apartımanlar	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T./T.	94/31	"Hepsi servete boğuldu. Boy boy apartımanları var hepsinin de."
boyunları sivrisinek yeniği içinde kıpkızıl yaraya kesmiş	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mış	T./T. ./T./ T./T. / T./T.	73/28	"...boyunları sivrisinek yeniği içinde kıpkızıl yaraya kesmiş çocukları..."
kıpkızıl	yara	görsel	gerçek	pekiştir me	Ø	Ø	T.	73/28	"...boyunları sivrisinek yeniği içinde kıpkızıl yaraya kesmiş çocukları"
boz	renk	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/4	"Evlerin rengi yeşile çalan bir boz renkteydi."
bölük bölük	turnalar	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	-Ik	T./T.	15/18	"Bölük bölük turnalar dönüyordu."
bölük	müzake	zihinsel	gerçek	SÖ	İkil	Ø	T./T.	54/8	"Çeltikçiler meydanlarda"

bölük	re				eme		.		<i>görünmez oldu. Bölük bölük müzakerelerde bulunuyorlardı.</i>
bu kasabaya hizmet etmiş	Kaymakamlar	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mış	T./ Ar. / Ar./ T.	94/30	<i>"Bu kasabaya hizmet etmiş kaymakamların hepsini bilirsin, Resul."</i>
Bu zıbarmış yatan	adam	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mış -An	T. / T./T .	117/28	<i>Bu zıbarmış yatan adam Memed Alidir!"</i>
bulut misali	sinekler	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./ Ar.	79/29	<i>"Vayvaylının Osmanı, bulut misali sinekler..."</i>
bulutlar gibi	sivrisinekler	görsel / zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	118/12	<i>"Başında da bulutlar gibi sivrisinekler, canavarlar gibi yarar parçalar insanı..."</i>
bunların çevirdikleri	dolaplar	zihinsel	üst	SÖ	İT	- Dık	T./T .	35/11	<i>"Ona bir anlatsam bunların çevirdikleri dolapları..."</i>
burunları Kafdağında	çeltikçiler	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./ Öz. is.	53/34	<i>"Çeltikçiler o burunları Kafdağında çeltikçiler, çarşıya ..."</i>
buruşuk	kanun	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	37/34	<i>"Cebindeki buruşuk kanunu çıkarıp eline aldı Kaymakamın odasına doğru yürüdü."</i>
buruşuk	kanun	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	38/7	<i>"Usul usul buruşuk kanunu Kaymakama doğru uzatıyordu."</i>

büyük	ağa	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	8/24	“Siz büyük ağalarsınız.”
büyük	gözler	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	10/21	“Büyük gözleri kederli gölgeli dururdu.”
büyük	mesele	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	12/19	“Bir saksının nereye konacağı büyük mesele oluyordu.”
büyük	şeref	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	18/1	“Bunlara hizmet etmek büyük şeref...”
büyük	çiftçi	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	18/14	“Emin Çelikdemir, eşraftan, büyük çiftçilerimizde n...”
büyük	çiftçi	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	18/15	“Şeref Bey, büyük çiftçilerimizde n...”
büyük	acı	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	20/13	“Kaymakam, şaşkın yüzünde hayretten açılmış gözlerinde büyük bir acıyla Kemal Taşana döndü.”
büyük	eşraf evleri	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	20/34	“Büyük, biçimsiz, beyaz badanalı eşraf evleri...”
büyük	muhabet	işitsel / zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	22/19	“Ziyafet büyük bir muhabbet içinde bitti.”
büyük	saha	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	25/21	“Sazlıdere köyü hudutları içindeki büyük sahasına da izin verildi.”
büyük	amirler	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	29/12	“Yeter ki bu milli, vatani

									<i>mahsul zarar görmesin. Büyük amirler böyle söylerler.”</i>
büyük	idari amirleri	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	30/13	<i>“Bunu büyük idari amirlerimiz takdir ediyorlar.”</i>
büyük	hizmet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	32/37	<i>“Bu memlekete sizler büyük hizmet ediyorsunuz diyordu.”</i>
büyük	oğul	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	45/5	<i>“Mehmed Alinin 19 yaşındaki büyük oğlu manzarayı çaktı.”</i>
büyük	suç	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	51/25	<i>“Sizi ihmal etmek büyük bir suçtur.Sizin gibi...Efendim .”</i>
büyük	kampanya	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	55/2	<i>“Çeltik aleyhine kasabada büyük bir kampanya açılmıştı.”</i>
büyük	kalabalık	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	74/12	<i>“Murtaza Ağa'nın başına büyük bir kalabalık toplanmıştı.”</i>
büyük	kalabalık	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	98/33	<i>“Büyük bir kalabalık yaşşalarla var ollarla Kaymakamı karşıladı.”</i>
büyük	Paşa	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	101/15	<i>“Şu resmi de, büyük Paşamızın resmini de tam karşısına as da Kaymakam oğlum resme</i>

									<i>baksın da...”</i>
büyük	hizmet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	101/3 7	<i>“İkiniz de bu millete büyük hizmetleri dokunmuş kimselersiniz.”</i>
büyük	mazufa	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	102/1 2	<i>“Büyük bir mazufa yapar gibi.Eh, Resul...iki gün kaymakam vekili oldun da kendini Abdurrahman Çelebi sandın.”</i>
büyük	bahçe	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	107/2 8	<i>“Çok büyük bir ev Resul Bey. Büyük de bir bahçe içinde.”</i>
büyük	şeref	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	109/2 7	<i>“Şu Anadolunun kutsal insanları...Bu nlara hizmet etmek büyük şeref.”</i>
büyük	pirinç tarlaları	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	113/3	<i>“Büyük, birer ova kadar büyük pirinç tarlalarına..”</i>
büyük	orospu	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	129/9	<i>“O orospu Zeyno histeriklidir. Büyük orospudur.”</i>
büyük	heyecan	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	132/9	<i>“Bir an ne yapacağını bilmez, sonra büyük bir heyecanla Hitler gibi kolunu uzatır.”</i>
büyük	ustalık	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	137/8	<i>“Mehmed Ali büyük bir ustalıkla her yana kurşun yetiştirir.”</i>

büyük	kalabalık	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	158/1	"Büyük bir kalabalığın gürültüsü sahne ardından gelir."
c'li , b'li	vitaminler	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	150/22	"C'li, B'li vitaminlen yaşar inat değil mi?"
cadı gibi	adam	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Far. /T.	91/6	"Siyasetçi zayıf, aynen cadı gibi bir adamdır."
cahil	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	139/10	"...vatanın asıl kıymetlerinin kıymetini bilmeyen cahiller"
cahil	köylüler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	140/17	"Köylüleri, o cahil, o aç, o sümsük köylüleri kayırırlar."
can	adam	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	31/14	"Eyisin, hassın ,can adamsın Ağa, amma velakin köyde na+ dururuz?"
can	adam	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	109/13	"Ne adam be! Can adam. Böyle sıcakkanlı, tatlı bir adamı hayatımda görmedim."
canavar	eşkıya	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	Far.	103/12	"Bir Kaymakam genç olsun...Bir kasabaya, canavar, her biri kanlı katil eşkıyayı görmeye gelsin".
canavar ruhlu	adam	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	Far. /Ar.	92/20	"O Karadağlıoğlu Murtaza Ağa, o canavar

									ruhlu adam yok mu...”
candan	ahbap	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+D An	Far.	72/11	“Kaymakamın candan ahbabı olmuştu.”
Candarmaların iş göremediğini gören	Mehmed Ali	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	İt./T./T.	56/27	“Candarmaların iş göremediğini gören Mehmed Ali, kaymakamlıktan ayrılmıyor.”
canımın içi	Temel Kaptan	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Far./T.	22/31	“Hey kardeşim Temel Kaptan, canımın içi Temel Kaptan!”
canlı	mahluk	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	67/18	“Üç aydır Sazlıdere köyüne canlı mahluk basmamıştır.”
canlı	mahluk	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	67/21	“Sazlıdere köyünde bir tek canlı mahluk bulunmadığı yapılacak keşifle anlaşılacaktır.”
canlı	insan	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	111/8	“Hayatımda böyle canlı, böyle hayatiyet dolu, sevgi taşıyan bir insana rastlamadım.”
cehennemiyaşayan	hal	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./T.	108/7	“Resul bir süre hiç karşılık vermeden düşünür. Bir cehennemi yaşayan hali vardır”
cennet	yurt	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	26/17	“Bu memlekete, bu

									<i>cennet yurda can feda...”</i>
cennet parçası gibi	ev	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./ Far. /T.	16/2	<i>“Gelen genç olsun, bir kasabaya o kadar kötü ihtimalleri göze alarak gelsin, sonra da cennet parçası gibi bir eve girsin.”</i>
cennet parçası gibi	oda	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./ Far. /T.	103/15	<i>“...İşte böyle cennet parçası gibi odaya, saray gibi bir eve girsin.”</i>
cesur	idareci	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	21/37	<i>“... böyle genç, dinç, cesur, vatansever, kutsal idarecilere düştüğünü anlattı.”</i>
cesur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	41/18	<i>“...şu Anadolu insanı! Misafirperver. Cesur, yiğit...”</i>
cıvıl cıvıl	serçe	işitsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	24/34	<i>“Taşı toprağı, dalları ışılayan zeytin ağacını, cıvıl cıvıl serçeyi... Cümle yarattığı.”</i>
cıllanmış gibi	cilt	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	- mİş	Ar. / T.	17/22	<i>“Genç yüzündeki hatlar gergin, cilt cıllanmış gibi ...”</i>
Cin	Hoca	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	19/25	<i>“...o namussuzların hepsi duruyor. Cin Hoca namussuzu duruyor...”</i>

cümle	kötülük	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	19/33	“Mücadele edeceğiz hepsiyle, cümle kötülüklerle mücadele edeceğiz.”
cümle	kötülükler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	139/18	“Bu millete cümle kötülükler kedi sevmeyenlerden gelmiştir.”
cüzzamlı	(kişi)	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	157/4	“Dışarıda ben bile sizinle konuşamam. Artık siz bir cüzzamlısınız ...”
çabuk çabuk	konusanın biri	zihinsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	Far. /Far.	103/7	“Patır Patır çabuk çabuk konuşan birisidir.”
çabuk çabuk konuşan	biri	zihinsel / işitsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./Far. /T.	103/7	“Patır Patır çabuk çabuk konuşan birisidir. Makina gibi sözcükleri arka arkaya sıralar.”
çakılla yapılmış	mozaik	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-mİş	T./T.	10/8	“Avlu kapısından eve kadar çakılla yapılmış bir mozaik üstünde yürünürdü.”
çamur içinde	(kasaba)	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T./T.	108/35	“Bir Anadolu kasabası... Çamur içinde...Evleri de sırf çamurdan.”
çamur içinde yatan	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T. /T.	117/25	“İşte bu çamur içinde yatan bir zamanlar adamdı. Eşkıyalar başı Mehmed Aliydi.”

çamur içindeki	insanlar	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA +ki	T./T .	129/7	“Ya o çamurun içindeki insanlar, ya Sazlıdere köylüleri.”
çamurlu	sokak	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	114/2	“Arkada bel vermiş çitleriyle, çamurlu bir sokak boyunca uzanmış evler.”
çamurlu	köy	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	123/13	“Senin imza attığın krokide köyler yok. Halbuki işte görüyorsun köyler var. On beş pare çamurlu köy.”
çamurlu sokak boyunca uzanmış	evler	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./ Ar./ T./T .	114/2	“Arkada bel vermiş çitleriyle, çamurlu bir sokak boyunca uzanmış evler.”
çardaklı	kahve	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	28/5	“...üstü çilpirtti çahlarıyla örtülü çardaklı kahvede köylüleri başına toplamış.”
çelimsiz	adam	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	T.	29/27	“Osman Ağaçelimsiz bir adamdı.”
çeltiğimi zi kurutan	babayiğ it	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Far. /T.	132/14	“Bizim şimdiye kadar çeltiğimizi kurutan bir babayiğit çıktı mı?”
çeltik tarlaların dan süzülüp gelen	su	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Far. /T./ T./T .	77/3	“Bütün kasaba çeltik tarlalarından süzülüp gelen bu sapsarı suyu

									<i>içiyordu.”</i>
çeltikçi	uzun Rahmet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	15/2	<i>“Kasabanın en güzel evi çeltikçi uzun Rahmetindir”</i>
çeltikçi	ağalar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	12/25	<i>“Resul Efendiye ciddiye almayan çeltikçi ağalar...”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	8/20	<i>“Bütün çeltikçiler Resul Efendinin başında dönüyorlar, gece gündüz.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	8/27	<i>“Çeltikçiler bir gün o kadar üstüne vardılar ki...”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	7/12	<i>“Çeltikçiyle bu namussuzlarla aşık atılır mı, bu ırzı kırıklarla bir ipte oynanır mı...”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	7/20	<i>“Bilir ki çeltikçilerle iş görmek itle bir çuvala ”girmek demektir.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	9/14	<i>“Şu çeltikçiler ocağıma incir dikmeden, sağlıcakla bir kurtulsam...”</i>
çeltikçi	ağa	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	21/25	<i>“Tevfik Ali Bey, eski hukukçulardan , şimdiki çeltikçi ağalardandı.”</i>
çeltikçi	üye	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	25/12	<i>“Komisyon , Mal Müdürü, Ziraat Teknisyeni, bir</i>

									<i>çeltikçi üye ve Kaymakamdan müteşekkildi.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	25/14	<i>“Ziraat Teknisyenini özel olarak zaten çeltikçiler başka kasabadan getirtmişlerdi.”</i>
çeltikçi	üye	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	25/15	<i>“Çeltikçi üye ise Kemal Taşan Beydi.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	36/9	<i>“Çeltikçiler sana musallat olurlarsa...Bir düşün.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	36/21	<i>“Çeltikçilerle amansız bir mücadeleye girişecek...Ne olur?”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	38/32	<i>“Güya siz çeltikçilerden yüz bin lira rüşvet almışsınız.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	39/12	<i>“...çeltikçiler tarafından sureti mahsusata getirilmiştir.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	40/15	<i>“Siz çeltikçileri tanır mısınız oğlum?”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	40/19	<i>“Siz çeltikçilerin hepsini tanır mısınız?”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	41/6	<i>“...çeltikçiler su diye birbirlerine düştüklerinde, susuzluktan çeltikler kurduğunda ...”</i>

çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	50/3	“Çeltikçiler telaştaydılar. Mayısı geçirirlerse çeltik ekemezlerdi.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	50/22	“Çeltikçiler, Müftüye “Ne yaptın Müftü Efendi?” diye her soruşlarında...”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	51/4	“Çeltikçiler bu sefer de Rıza Değneki memur ettiler Kaymakama.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	52/9	“Çeltikçilerin çekeceği var. Analarını ağlatacak.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	52/11	“Çeltikçiler onu dört gözle bekliyorlardı.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	52/28	“Kaymakam bütün bunlardan korkacağı yerde, çeltikçilere düşmanlığı daha da arttı.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	53/1	“Telleri bir gün çeltikçiler, ikinci gün bütün köylerin muhtarları çekiyorlardı.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	53/27	“Bunun böyle olacağını daha önceden çeltikçiler bilirlendi.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	53/30	“Bir telaştaydılar çeltikçiler, etrafta bir dolanıyor, bir terliyorlardı

									<i>ki, gören hallerine acıyordu.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	53/33	<i>“Çeltikçiler, o burunları Kafdağında çeltikçiler, çarşuya düşmüşler önlerine gelene dert yanyorlar...”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	54/7	<i>“Çeltikçiler meydanlarda görünmez oldular.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	55/14	<i>“Bu arada çeltikçiler Kör Cemali kurşunladılar.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	55/20	<i>“İşi bir sezerlerse çeltikçiler, hali dumandı.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	55/23	<i>“Uğraşılmaz çeltikçilerle. Bunları başa çıkılmaz.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	56/10	<i>“Çeltikçiler böyle Resul Efendiyi kendilerinden biliyorlar...”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	59/15	<i>“Çeltikçilerin içinde yalnız Okçuoğlu'nun işi işti.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	70/11	<i>“Çeltikçiler, yıllardan beridir ki böyle bir belaya ilk defa çatmışlardı.”</i>
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	72/24	<i>“Çeltikçiler benim üstüme çok düştüler.”</i>

çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	73/18	"Bu dinsiz çeltikçiler seni de sıtmalı ettiler..."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	74/3	"Çeltikçiler, başlarını otomobillerin pencerelerinde n çıkarıp..."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	74/8	"Çeltikçiler, çeltikçilerin akrabaları, su sahipleri, tarla sahipleri... hepsi gelmişti."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	76/10	"Çeltikçiler gelmişler, bayram ediyorlar."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	80/13	"Çeltikçiler Teyfğin kahvesinin önüne birikmişlerdi."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	80/17	"Çeltikçileri kendisine gülerken gördü."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	88/35	"Çeltikçiler de seni yerde değil, havada kebab ederler."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	89/2	"Kim olacak, çeltikçiler, ağalar..."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	95/5	"Çeltikçiler beni sana yolladılar."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	95/8	"Çeltikçiler, o her biri yüce dağ kartalı ağalar, beyler..."
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	107/3 1	"Uzun Rahmet Ağa çeltikçi, efendim. Her yıl beş bin dönüm çeltik

									eker.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	108/3	“Efendim, o ev size çeltikçilerce tahsis edildi.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	108/8	“Çeltikçiler sizi çok sevdiler.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	117/3	“Bir koca köyün tüm erkeği iki çeltikçiye avrat oldu, bacılar.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	117/9	“...o çeltikçilerin, o itlerin, o deyyusların... Bir daha bu köye ayak bassın onlar!”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	117/16	“...çeltikçileri n üstümüze gönderdikleri suya bakın.”
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	119/26	“Çeltikçilerin güveyisi oluyormuş.”
çeltikçi	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	119/29	“Halimizi arz edelim. İsterse çeltikçinin oğlu olsun Kaymakam”.
çeltikçi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	124/22	“İstanbul göbeğinde bir apartıman almış sana çeltikçiler.”
çığırtkan	(kişiler)	zihinsel / işitsel	üst	türemiş	Ø	- GA n	T.	18/31	“Delikanlılar, çığırtkanlar, davulcular otobüslere doldular.”
çığlık gibi	(ses)	işitsel / zihinsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T./T.	114/9	“Uzaklardan bir kadın sesi duyulur. Çığlık gibi. Ses gittikçe

									yaklaşır.”
çıplak	tabanca	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	106/6	“Sağ eliyle sanki bilmeden ceketini açar, kuşağının altına sokulu çıplak tabanca gözükür.”
çıplak	kerevet	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	114/4	“Bu çıplak kerevetin birinin üzerinde Memed Ali uzanmıştır.”
çiçeği burnunda	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+(n) DA	T./T .	56/7	“Acıyorum. Daha çiçeği burnunda...Ac ıyorum.”
çiçeği burnunda	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+(n) DA	T./T .	98/10	“Fikret Irmaklı... Çiçeği burnunda...Çok burnunda.”
çiçekli	otomobil	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	18/25	“Murtaza Bey, Okçuoğlu birbirlerine çarpa çarpa çiçekli otomobilin kapısını telaşla açmaya seğirttiler. ”
çiçekli	otomobil	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	18/34	“Çiçekli otomobil önde, ötekiler, itibar sırasıyla arkada.”
çiçekli	araba	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	20/31	“... boş, hayret dolu gözleriyle bu çiçekli arabaya bakıyorlardı.”
çiçekli	otomobil	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	22/20	“Kaymakamın başı dönüyordu. Tozlu yol, çiçekli otomobil, Hukuk mezun,

									Ziraat Fakültesi mezunu....”
çimento	kanal	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	İt.	49/23	“Çimento kanal değil, doğru dürüst kanallar bile yapılmamıştı.”
çizgili	ceket	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	29/29	“... sırtında yine pamukludan çizgili bir ceket vardı.”
çizmeli	(kişi)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	25/27	“Uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli, bıyıklıydı.”
çocuksu	yüz	zihinsel / görsel	üst	türemiş	Ø	+sI	T.	11/27	“O çocuksu, şakacı, babacan yüz bu mu?”
çocuksu	gülümseme	zihinsel / görsel	üst	türemiş	Ø	+sI	T.	14/6	“Resul Efendi gene eski çocuksu gülümsemesiyle pırıl pırıl duruyordu.”
çubuk gibi kalmış	delikanlılar	görsel/ zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Far. /T./ T.	73/29	“..inleyen, çubuk gibi kalmış kederli korkak delikanlıları görüyor.”
çürümüş	koltuklar	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	- mİş	T.	100/5	“Kaymakamın yüz yıllık masasını, sandalyasını, çürümüş koltuklarını dışarı çıkarırlar.”
dağ gibi	Murtaza Ağa	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	139/8	“Dağ gibi Murtaza ağalarının ona yaptığı iyiliği bilmeyen nankörler....”
Dağ gibi Murtaza ağalarının ona	iyilik	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	- Dık	Far. / T./ Öz. is./	139/9	“ Dağ gibi Murtaza ağalarının ona yaptığı iyiliği

yaptığı							T./T /T.		<i>bilmeyen nankörler...</i>
daimi	sulama	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/6	<i>“Ben kesik sulama, daimi sulama dinlemem”.</i>
dalaklı	çocukla r	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	55/10	<i>“...kırk kadar dalaklı, karnı şış , bacakları incecik, yüzleri kemik çocuğu toplayıp, kasabaya, Kaymakama getirdi.”</i>
dalga dalga	ova	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	24/26	<i>“Karşıdaki, deniz misali dalga dalga ovadan sesler yükseliyordu.”</i>
dalga dalga	sesler	işitsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	24/26	<i>Karşıdaki, deniz misali dalga dalga ovadan sesler yükseliyordu.</i>
dalgalı	saç	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-gA + II	T.	17/21	<i>“Yüzü itimat telkin eden bir yüz, Kemal Taşanın. Kumral saçları gür, dalgalı...”</i>
dalgın	(kişi)	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	- GIn	T.	93/37	<i>“Birden Murtaza Ağa karşısına çıkar . Dalgın, Resul Efendi gelir ona çarpar.”</i>
dalkavuk	(kişiler)	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	T.	74/9	<i>“Çeltikçiler, çeltikçilerin akrabaları, su sahipleri, dalkavukları, hasılı çeltikten en ufak bir çıkarları olanların hepsi</i>

									<i>gelmişti.”</i>
dalları ışılayan	zeytin ağacı	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	24/33	<i>“Taşı toprağı, dalları ışılayan zeytin ağni, cıvı cıvı serçeyi....”</i>
Danacı	Halil	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+CI	T.	20/20	<i>“...o Danacı Halilin eli galem tutan irezili Pehlivan Usda.”</i>
Danacı Halilin eli galem tutan irezili	Pehlivan Usda	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Öz. İs./ T. /Ar. /T. / Ar.	20/20	<i>O Danacı Halilin eli galem tutan irezili Pehlivan Usda. Onun mekdibi...”</i>
Danacının oğlu	Pehlivan Usda	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	Öz. is./ T.	21/12	<i>“Kim yetiştirir mekdibi, o guminist Kör Cemallen, Danacının oğlu Pehlivan Usda....”</i>
davullu zurnalı	düğün	işitsel	gerçek	SÖ	İkil eme	+II	Ar./ Far.	99/6	<i>“Kasabada Kaymakam şerefine tam bir gün davullu zurnalı düğün yapıldı.”</i>
dayak yemiş	kuşak	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	104/2 1	<i>“Bunlar yeni yetme. Bunlar beatnik, yani dayak yemiş kuşak.”</i>
dazlak	gafa	zihinsel / görsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	75/7	<i>“Düşündü, düşündü... Dazlak gafasını, gaşadı düşündü.”</i>
Defterdar	Hüsnü Bey	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	+Da r	Far.	23/13	<i>“Nerminin babası Defterdar Hüsnü Bey düşünürken...”</i>

Deli	Kürt	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	44/7	<i>“En sonunda Zeyno Karı vardı kolundan tutup salladı.”Deli Kürt, Deli Kürt.””</i>
deli	dalgalar	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	23/3	<i>“Sonbahar yapraklarını dökmüş. Sonsuz, sonsuz maviler. Deli dalgalar. Sarı çınar yaprakları...”</i>
Deli	Kürt	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	45/16	<i>“Onu düşünün Deli Kürdüm. Aklını başına topla da...”</i>
Deli	Kürt	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	56/15	<i>“Söyle Kaymakama da Kürt Mehmed Aliye uymasın. Eşkiya o. Deli Kürt. “</i>
Deli	Kürt	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	63/5	<i>“Deli Kürt, ulan neredeyse altınıza edeceksiniz.”</i>
Deli	gönül	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	130/9	<i>“Deli gönül diyor ki şu oyuna gir”</i>
Deli	Yusuf	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	133/2 2	<i>“Deli Yusuf, bir iki üç. Üç yüz. Daha gözüm görmesin.”</i>
Deli	Kürt	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	134/2 3	<i>“Zeyno Hatun, elini ayağını öpeyim, şu deli Kürde bir şey söyle de köyden çıksın.”</i>
Delihorozlu	Şeref Bey	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+II	T.	18/15	<i>“Delihorozlu Şeref Bey, büyük</i>

									<i>çiftçilerimizde n...</i>
delikanlı	(kişiler)	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	+II	T.	18/30	<i>"Delikanlılar, çığırkanlar, davulcular otobüslere doldular...."</i>
delikanlı	(kişiler)	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	+II	T.	62/2	<i>"Kızlara çeyizler, delikanlılara güç verirdi."</i>
denenmiş	oyun	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-mİş	T.	85/15	<i>"Denenmiş, yüzlerce binlerce kere oynanmış bir oyundur."</i>
deniz misali	ova	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./Ar.	24/26	<i>"Karşıdaki, deniz misali dalga dalga ovoidan sesler yükseliyordu."</i>
deniz misali	dalga dalga sesler	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./Ar.	24/26	<i>Karşıdaki, deniz misali dalga dalga ovoidan sesler yükseliyordu.</i>
derebeylikten kalma	görenek	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	-mA	T./T.	25/35	<i>"Bu susmak derebeylikten kalma bir görenektir."</i>
derin	uyku	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	11/30	<i>"...Resul Efendi derin bir uykudan uyanırcasına başını duvardan ayırdı."</i>
derin	sessizlik	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	42/20	<i>"Köy derin bir sessizlik içine gömülmüştü."</i>
devcene	adım	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+CA +nA	Far.	134/29	<i>"Mehmed Ali onlara doğru devcene bir iki adım atar."</i>
devrilesi	(kişi)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-AsI	T.	124/13	<i>"Şu boyuna bak, devrilesi, yerin dibine gecesini, şu"</i>

									<i>yakışıklı boyuna da bak. ”</i>
deyyus	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	8/29	<i>“Usandım elinizden deyyuslar, istifa ediyorum. ”</i>
deyyus	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	33/26	<i>“Kanunla birlikte kesmişler göbeklerini deyyusların...”</i>
deyyus	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	43/22	<i>“ O Okçuoğlu deyyusuna, parlak çizmeliye, ağzı sakızlıya yapacağımı bilirim. ”</i>
deyyus	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	78/14	<i>“Oh olsun deyyuslara...B benim istediğim de buydu zaten. ”</i>
deyyus	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	117/9	<i>“...o çeltikçilerin, o itlerin, o deyyusların... Bir daha bu köye ayak basmasın onlar. ”</i>
dibine Kuran düşse okunur	akarsu	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	-Ir	T./ Öz. is./ T./T .	112/3 4	<i>“İlerdeki akar çay...Aydınlık, dibine kuran düşse okunur akarsu...”</i>
diken diken	bıyık	zihinsel / görsel	üst	SÖ	İkil eme	-An	T./T .	32/26	<i>“Diken diken bıyıkları da tozluysa. ”</i>
dil bilmez	Kürtler	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-mA z	T.	33/25	<i>“Bir de bellemişler, dil bilmez Kürtler, ganin ganin! Babaları yapmış</i>

									kanunu.”
dinamik	idare amirleri	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	30/18	“...genç, imanlı, dinamik idare amirlerinin vazifeleri icabıdır.”
dinç	idareci	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	21/37	“... böyle genç, dinç, cesur, vatansever, kutsal idarecilere düştüğünü anlattı.”
dinsiz	(kişiler)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	12/6	“Uuuy gavurlar, yezidler, dinsizler, kan emiciler uyyy!”
dinsiz	çeltikçiler	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	73/18	“Bu dinsiz çeltikçiler seni de sıtmalı ettiler ha?”
dinsiz	(kişiler)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	73/21	“Amanı bilin mi oğlum, zayıf olup da suları bırakma! Ektirme çeltiği bu dinsizlere.”
dinsiz	Resul	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	93/31	“O zaman bu dinsiz Resulü öldür öldür, kaç para eyler ...”
dinsiz	(kişi)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	96/1	“Bizi senin gibi bir dinsize, muhanete, imansıza, kanı ciğeri on para etmez bir rezile ...”
dize kadar çemrek	kalabalık	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	KÖ	-k		46/20	“Tepeden tırnağa çamura, toza batmış, dize kadar çemrek kalabalığı görenler

							T.		<i>bunda bir iş olduğunu anlamakta gecikmediler.”</i>
dizlerine kadar gelen	sular	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T. /T.	46/7	<i>“Dizlerine kadar gelen suları geçip kasaba yoluna çıktılar.”</i>
doğru dürüst	kanallar	zihinsel	üst	SÖ	İkil eme	Ø	T.	49/24	<i>“Çimento kanal değil, doğru dürüst kanallar bile yapılmamıştı.”</i>
doktor	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	24/14	<i>“Memurlar, şefler, ağalar, doktorlar, muhtarlar, ileri gelen köylüler akşama kadar Kaymakama “hoş geldin” ziyaretinde bulundular.”</i>
Doktorun muayene hanesi önüne kuyruk olmuş	hastalar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-mİş	Fr. / Ar. / T. / T. / T.	49/11	<i>“Doktorun muayenehanes i önüne kuyruk olmuş hastalarla konuşuyordu.”</i>
Dolmabahçenin önündeki	deniz	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA +ki	Öz. is./ T.	22/27	<i>“Dolmabahçe nin önündeki deniz koyu kül rengi bir mavi...”</i>
doludizgin giden	at	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T. .	65/10	<i>“Narlıbahçede aklı başına geldi, doludizgin giden atın başını çekti.”</i>
donmuş kalmış	köylüler	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	-mİş	T./T. .	114/8	<i>“Sahnede oturmuş, küskün, donmuş kalmış, taş gibi köylüler.”</i>

doyma z	seyir	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- mA z	T.	46/24	"Sinek vızıldamaz kasabada doymaz bir seyirdi bu."
döşemesi yırtılmış	koltuk	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T. .	24/1	"Odanın mobilyaları, kurt yiyipbir masa, yağlı parlayan sandalya, döşemesi yırtılıp somyaları dışarı fırlamış bir koltuktan ibaretti."
dövüşen	(kişiler)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	62/3	"Bütün köyün tek anasıydı. Dövüşenleri yalnız o ayırır, küsleri yalnız o barıştırdı."
duvar diplerine uzanmış	kadınla r	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Far. /T./ T.	73/28	"...duvar diplerine uzanmış gözleri çukura batmış kadınlar"
duyulur duyma z	ses	İşitsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-Ir - mA z	T./T. .	77/15	"Halsiz, duyulur duymaz bir sesle: "Demedim mi?" dedi"
dükkancı	Reşit Ağa	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	69/5	"...dükkancı Reşit Ağayla Sazlıdereye doğru Mehmed Alinin evine geldi."
dünya cihangiri	Amerik an milleti	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Ar./ Far.	128/1 5	"Ve koskocaman, dünya cihangiri, gökte atomu, yeraltında denizaltısı yüzen Amerikan milleti, yüce vatani biz ilen

									değil mi? ”
dünya görmemiş	Kaymak	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./ T.	103/2 6	“Böyle genç, dünya görmemiş bir kaymakamı... Kim olursa olsun...Al, maşa yap da ateşe sok.”
düşük	bıyıklar	zihinsel / görsel	üst	türemiş	Ø	-lk	T.	81/16	“Güneşten solmuş düşük bıyıklarında bir şeyler, bir titreme vardı.”
düşünceli	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	49/2	“Yüzü sapsarı, her zaman düşünceli, yorgun, kırılmış, kederliydi.”
düz	ova	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T	26/34	“Otomobil ay ışığında, düz gümüşlenmiş ovada uçarcasına gidiyordu.”
efendi	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Yun .	54/1	“İlk görünüşü uslu, efendiydi. Meğersem karnında kırk yılın yatıyormuş.”
efendi	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Yun .	140/2 2	“O korkak köylü milleti değildi anlıyor musunuz, hey efendiler?”
eğri büğrü	köy çardağı	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	114/1	“Eğri büğrü, ağaçlardan yapılmış bir köy çardağı. Arkada bel vermiş çitleriyle.... ”
ekşi	ayran	tatsal	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	20/11	“En büyük gıdaları ekşi ayrandır. Yaşamaları mucize zaten.”

									”
el kadar	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	36/37	“Vay anasını! El kadar çocuk. Soydu soğana çevirdi kasabayı.”
eli galem tutan	irezil	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./ Ar./ T.	20/20	“O Danacı Halil’in eli galem tutan irezili Pehlivan Usda. Onun mekdibi...”
eli kolu uzun	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T ./T.	136/7	“Mehmed Alim, bunlarla hiç başa çıkılmaz... Bunların eli kolu uzun, ta Amerikana kadar.”
eli silahlı	itler	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+II	T./ Ar.	136/16	“Şimdi üstümüze yüz itini gönderir eli silahlı.”
elindeki	fotoğraf	görsel / dokunsal	gerçek	türemiş	Ø	+D A +ki	T.	16/36	“Kemal Taşan bir elindeki fotoğrafa, bir de delikanlıya baktı.”
elinden gelen	gayret	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T.	7/19	“Resul Efendi rahat yaşamak ister, mümkün mertebe... Yaş tahtaya basmamak için elinden gelen gayreti geriye komaz.”
elinden kurtulmuş	memur	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	50/36	“Onun elinden kurtulmuş memur yoktu. Her memura da her istediğini yaptırırdı.”
elli kuruşluk	Resul	zihinsel	üst	SÖ	ST	+IIk	T./ Al m.	96/31	“Elli kuruşluk Resul! Elli kuruşluk...iyi duy beni, ben

									zort atmam.”
emeksiz	biri	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	T.	128/9	“Fıkara, emeksiz birinin oğluydu. Murtaza emmisi onu sevdi, ona gözümün çiçeğisin oğlum dedi”
emrine hazır	adamlar	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	Ar./Ar.	68/29	“Böyle işler için gerekince emrine hazır adamları vardı.”
erkeğe benzer	erkek	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-r	T./T.	43/16	“Erkeğe benzer bir tek erkek olsaydı...Böyle olmazdık. Su altında kalmazdık.”
erkeğe benzer	erkek	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-r	T./T.	116/33	“Ya Zeynoca, erkeğe benzer bir erkek olsaydı bu köyde biz de su altında kalmazdık, elaleme rüsvay olmazdık.”
erkeklerin yüz karası	erkekler	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T. /T.	115/2	“Tavşan yürekli. Duyuyor musunuz sözlerimi, erkeklerin yüz karası erkekler?”
eski	hukukçu	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	21/25	“Masanın öteki başında da Tefik Ali Bey oturmuştu. Eski hukukçulardan, şimdiki çeltikçi ağalardandı.”

eski	Memo	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	31/2	"...dağların eski Memosuydu bu.
eski	Mehmed Ali	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	31/3	"O gün bugündür karıncayı bile incitmemiştir. Bir an Okçuoğlunun kafasından eski Mehmed Ali geçti."
eski	ahbap	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	36/32	"Hacı Ali Çavuş, Resul Efendinin eski ahbabıydı."
eski	bataklık	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	41/25	"Köyün dört bir yanı eski bir bataklıkta."
eski	çam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	43/2	"Mehmed Ali şimdi içdiş oldu. O gün Okçuoğlu sövdü sövdü de ağzını bile açmadı. Eski çamlar bardak olmuş."
eski	Ford	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	78/35	"Ford, eski bir Ford. Yolda bozula yapıla istasyona üç günde varırsınız."
eski	daktilo	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	91/3	"Solunda arzuhalci Siyasetçi oturmuş bir şeyler yazmaktadır. Eski bir daktiloda."
eski	eşkıyal ar başı	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	122/35	Bu da Memed Ali, eski eşkıyalar başı Kürt Memed Ali."
eski	tüfek	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	132/35	"Sen neyine güveniyorsun, Kürt oğlu?"

									<i>Eski tüfeğine mi? ”</i>
eski	eşkıya	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	141/3	<i>“Nereye, nereye gitti ola, o eski eşkıya Mehmed Ali? Gene yol kesmeye mi? ”</i>
eski	kılıçlar	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	150/2 4	<i>“Eskiden bizim usuller. Köreldi. Kesmez oldu eski kılıçlarımız.”</i>
eski	zaman	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	150/3 3	<i>“Eskiden, eski zamanda, Tevfik Ali Bey, İstiklal kahramanı, Ankaraya gitsin de dört günde hiçbir iş görmesin!”</i>
eski	çocuğu gülümse me	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	14/6	<i>“Resul Efendi gene eski çocuğu gülümsemeyle pırıl pırıl duruyordu.”</i>
eski eşkıyalar başı	Kürt Memed Ali	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	T.	122/3 5	<i>Bu da Memed Ali, eski eşkıyalar başı Kürt Memed Ali.</i>
eski eşkıya	Mehmed Ali	zihinsel	gerçek	SÖ	ST	Ø	T.	141/3	<i>“Nereye, nereye gitti ola, o eski eşkıya Mehmed Ali? Gene yol kesmeye mi? ”</i>
eşkıya	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	17/17	<i>“Sonra ağalarla, hırsızlarla, eşkıyalarla cebelleşmeler.”</i>
eşkıyalar	Memed	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	Ar./	117/2	<i>“İşte bu çamur içinde</i>

başı	Ali						T.	6	yatan bir zamanlar adamdı. Eşkîyalar başı Memed Aliydi.”
eşkîya	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	154/6	“Kasabaya geldim, bir de baktım bütün asker kaçaklarının, ağaların ,eşkîyaların göğsünde birer İstiklal madalyası var.”
eşraftan	kişi	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+D An	Ar.	18/6	“Kemal Taşan sırasıyla takdim ediyordu. Eşraftan, ziraatçi... Okçuoğlu Mustafa Bey...”
eteklerin e yapışmış	çocuklar	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	- mış	T./T .	46/8	“Kadınlar kucaklarında bebekler, eteklerine yapışmış çocuklar...”
fakir fıkara	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	Ar./ Ar.	124/22	“Şu fakir fıkaranın çocuklarının ahı seni iflah eder mi?”
feci	hal	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	138/19	“Okçuoğlu bey bu feci hallere dayanamaz!”
fıkara	köylüler	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	70/20	“Fıkara köylüler her istedikleri zaman Kaymakamı görebiliyorlar ...”
fıkara	köylü	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	71/1	“Eskiden bir eşrafın parmağı olmadan hiç fıkara

									<i>köylünün işi çıkmıyordu...”</i>
fıkara	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	86/7	<i>“Ne etsinler fıkara, başka hiçbir eğlenceleri yoktur ki...”</i>
fıkara	millet	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	93/11	<i>“Şu fıkara milletimizi aç bırakmak istersin ha? Alçak sensin...”</i>
fıkara	delikanlı	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	101/3	<i>“Kaymakam Bey de dün akşam öyleydi. Fıkara delikanlı, gülsün mü, ağlasın mı, özür mü dilesin, bin türlü duygu içinde bocalayıp duruyordu.”</i>
fıkara	Dönece	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	115/35	<i>“Vah vah, fıkara Dönece, ne olmuş sana? Akılsız avrat...”</i>
fıkara	(kişi)	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	128/9	<i>“Fıkara, ekmeksiz birinin oğluydu”.</i>
fıkara	(kişi)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	130/17	<i>“Yenecekler, ezim ezim ezecekler fıkara. Muma çevirecekler onu.”</i>
fıkara	Kaymakam	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	133/31	<i>“Fıkara Kaymakam suyu kesti ya, köyü boş gösterip Kel Kaymakama yaptıklarını buna da yapacaklar.”</i>

fıkara	kocakar 1	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	149/3	“Benim avrattan ne istersin. O fıkara kocakarı ne yaptı ki sana, Resul Efendi.”
fıkara	(kişi)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	151/2 4	“Ne desin? Fıkara...Diyor ki, dört gündür...On sekiz milletvekiliyle n...”
fıkalarar sığıncağı	Memed Ali	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Ar./ T.	117/2 7	“On beş yıl Toros dağından kuş uçurtmamış, ağalar korkusu, fıkalarar sığıncağı Memed Ali budur işte...”
fidan gibi	(kişi)	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Yun /T.	28/22	“Daha 26 yaşında... fidan gibi, Allah bağışlasın.”
fild	mareşal	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Al m.	102/2 4	“İstesen sen yatmaz mıydın o yataкта, mareşal, baş mareşal, fild mareşal Resul?”
garip	Anadol u bozkırlarının kavakla rı	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	22/26	“Nermin yolların uzun, garip, tozlu, yalnız kalmış, mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”
garip	emecikler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	103/3 2	“Allah ağızdan duysun da şu garip emeciklerin boşa

									<i>gitmesin.”</i>
gavur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	12/5	<i>“Uuuy gavurlar, yezidler, dinsizler, kan emiciler uuuy!”</i>
geçmiş	gün	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-mİş	T.	154/20	<i>“Umudum kalmadıydı ki, geçmiş bir günü hatırladım.”</i>
gelip duran	ölüm	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	89/35	<i>“Ya açmasaydım, siz de gelip duran ölüme karşı hiçbir tedbir alamazdınız.”</i>
gencecik	(kişi)	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI k	T.	98/8	<i>“Fikret Irmaklı. İlk memuriyeti daha...ilk. Çok genç. Gencecik...”</i>
gencecik	yüz	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI k	T.	133/33	<i>“Ne de gencecik, ne de tertemiz yüzü vardı, öyle değil mi Memo?”</i>
genç	yüz	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/22	<i>“Genç yüzündeki hatlar gergin, cilt cilalanmış gibi ...”</i>
genç	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/29	<i>“Genç, yaşlı beş yüz kişi, asker gibi tek sıra olmuşlar.”</i>
genç	Kaymakam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	15/5	<i>“ Bu evden yakışmazdı genç kaymakama.”</i>
genç	idare adamları	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	16/6	<i>“Dünyanın en güzel maşaları böylesi genç idare adamlarından</i>

									yapılır.”
genç	Cumhuriyet çocukları	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	21/34	“... kasabanın yarın genç Cumhuriyet çocuklarının idaresinde daha güzel, daha müreffeh olacağını söyledi.”
genç	idareci	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	21/37	“... böyle genç, dinç, cesur, vatansever, kutsal idarecilere düştüğünü anlattı.”
genç	kaymakam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	27/6	“Genç Kaymakamı görür görmez, Okçuoğlunun yüreğine tıptı etti.”
genç	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	28/21	“Bu Kaymakam mı ? Babayiğit... Gözü kanlı bir adam. Gençler hep böyle olur zaten.”
genç	amirler	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	29/9	“Bu genç amirlerin gözünü seveyim. Bunlar çok vatancı, milletçi.”
genç	idare amirleri	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	30/16	“Genç idare amirlerimiz bunu çok iyi takdir ediyorlar.”
genç	idare amirleri	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	30/17	“Milli mahsulleri himaye, teşvik, genç, imanlı, dinamik idare amirlerinin vazifeleri icabıdır.”

genç	üniversite talebeleri	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	57/27	"Genç üniversite talebeleri... "Hayat" diyor kendi kendine."
genç	adam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	100/4	"İki üç tane genç adam Kaymakamın yüz yıllık masasını, çürümüş koltuklarını dışarı çıkarırlar."
genç	Kaymakam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	103/26	"Böyle genç, dünya görmemiş bir kaymakamı... Kim olursa olsun...Al, maşa yap da ateşe sok."
genç	yavrular	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	104/31	"Zaten sizin gibisiler bozar ahlakını genç yavruların."
genç	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	106/25	"Haydiyin çekilelim. Dokuza beş var. Bu gençler geç kalmazlar."
genç	adam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	139/26	"Genç bir adamın... Ve de bu genç adamın istikbalisi sönecek, köyde hiç adam bulunmazsa."
genç	kişiler	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	140/4	"Genç, tecrübesiz kişiler, şartlara, koşullara uymazlarsa..."
genç	adam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	140/8	"... tazminatı bir maaşla nasıl öder genç bir"

									adam?"
genç	adamlar	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	140/10	"... ağabeylerini de dinlemezler bu genç adamlar ve istikballerini mahvederler..."
genç	idare amirleri	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	140/32	"Sinekleri zincire vursun genç idare amirleri. Onlara okudukları üniversitede zincire vurulan sinek dersi okutmamışlardır..."
genç	kaymakam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	152/10	"Bu genç Kaymakamı kasabamız şan ile, şöhret ile uğurlayacaktır."
genç	kaymakam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	153/7	"Bak, Kaymakam, gençsin, yiğit ve namuslu ve de vatanseversin."
Genç yüzünde ki	hatlar	görsel	gerçek	SÖ	İT	+D A +ki	T./T.	17/22	"Genç yüzündeki hatlar gergin, cilt cıllanmış gibi."
geniş	temenna	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	22/1	"... sonra geniş temennalarla Kaymakamı selamladı."
geniş	omuz	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	25/27	"Okçuoğlu uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli ve bıyıklıydı."
geniş omuzlu	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T.	25/27	"Okçuoğlu uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli ve"

									<i>bıyıklıydı.”</i>
gergin	hatlar	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-GIn	T.	17/22	<i>“Genç yüzündeki hatlar gergin, cilt cilalanmış gibi ...”</i>
gök gürler gibi	gürültü	işitsel / zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T./T.	80/21	<i>“Otomobil, tam köprüünün üstüne, kalabalığın ortasına gelince, gök gürler gibi bir gürültü koptu.”</i>
gölgeli	yol	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	22/32	<i>“Dolmabahçe ile Beşiktaş arası gölgeli yol... Yaprak içinde, yaprağa batmış.”</i>
görülme -miş beyazlıkta	başörtü	görsel	gerçek	SÖ	ST	+IIk +D A	T./Ar.	10/21	<i>“Sütbeyaz ama görülmemiş bir beyazlıkta başörtü bağlardı.”</i>
gözleri büyüyen	Kaymakam	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	38/29	<i>“Gözleri büyüyen Kaymakam heyecanla: “Ne gibi? ” diye sordu.”</i>
gözleri çukura batmış	kadınlar	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	-mİş	T./T./T.	73/28	<i>““...duvar diplerine uzanmış, gözleri çukura batmış kadınlar...”</i>
gözleri kara	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	61/17	<i>“Zeyno Karı altmışını geçkindi. Gözleri küçük, karaydı.”</i>
gözleri kocaman kocaman	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+m An	T./T.	55/11	<i>“...gözleri kocaman kocaman çocuğu</i>

							/T.		toplayıp...”
gözleri kocaman kocaman	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+m An	T./T /T.	57/31	“Bir eşkıya, bir Zeyno Kadın, gözleri kocaman kocaman çocuklar için de olsa değer.. Mücadeleye değer.”
gözleri küçücük	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	-k +CI k	T./T .	61/17	“Zeyno Karı altmışını geçkindi. Gözleri küçücük, karaydı.”
gözü çıkasica	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- AsI -CA	T./T .	33/29	“Gözü çıkasicalar, çeltik sonu her birinizin evinde...”
gözü dönmüş	adamlar	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mIş	T./T .	57/11	“Bu gözü dönmüş adamlar, bir gece önüne pusu kurar.”
gözü kanlı	biri	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+II	T./T .	30/35	“Mehmed Ali ,gözü kanlı biriydi.”
gözü kanlı	adam	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+II	T./T .	28/20	“Bu Kaymakam mı ? Babayiğit... Gözü kanlı bir adam. Gençler hep böyle olur zaten.”
gözü kanlı	eşkıya	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+II	T./T .	100/24	“Onlar bizi birer vahşi, beli palalı, gözü kanlı birer eşkıya, kan içici birer canavar olarak öğrenmişlerdir .”
gözü pek	yiğit	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T .	128/12	“Senin gibi asil, kahraman, gözü pek yiğidi neden

									vekil etmesin...”
guminist	Kör Cemal	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	21/11	“...o guminist Kör Cemallen, Danacının oğlu Pehlivan usda...”
güçlü kuvvetli	Murtaza	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T./ Ar.	94/14	“Güçlü kuvvetli Murtazanın elinden kolunu kurtaramaz.”
gül	ad	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	57/13	“Hiçbir şeyden korkmuyorum da vururlarsa, kasabanın gül adı iyice kötüye çıkar.”
gül	ad	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	74/22	“Biz gasabamıza onları sokup da, gasabamızın gül adını lekelemeyek dedim.”
gül	yüz	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	135/29	“Sen de yetim kaldın, yetimlik belasını senden iyi kimsecikler bilmez. Yetim koyma gül yüzlü çocuklarını.”
gül gibi	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Far. /T.	59/31	“Suç yok bu Kaymakamda. Geldiğinde nasıldı? Gül gibiydi.”
gül gibi	soğuk su	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Far. /T.	94/19	“Sen ki bu kasabanın tuzunu ekmeğini yedin, gül gibi soğuk sularını içtin.”
gül yüzlü	çocuklar	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	Far. /T.	135/29	“Sen de yetim kaldın, yetimlik

									<i>belasını senden iyi kimsecikler bilmez. Yetim koyma gül yüzlü çocuklarını.”</i>
güldürlü	babayiğ it	işitsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	104/8	<i>“ Öyle dili tatlı. Öyle güldürlü bir babayiğit ki... Gözümün bebeğini yesin.”</i>
güldürlü	adamlar	işitsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	104/9	<i>“Öyle güldürlü bir babayiğit ki... Gözümün bebeğini yesin Güldürlü adamlar çok güldürlü olurlar.”</i>
güleç	yüz	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-Aç	T.	71/34	<i>“... Osman kısa boylu, ak sakallı, güleç yüzlü bir adamdı.”</i>
güleç yüzlü	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T.	71/34	<i>“... Osman kısa boylu, ak sakallı, güleç yüzlü bir adamdı.”</i>
gülmekle dalkavuk luk arası	yüz	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T ./T.	126/2 9	<i>“ Süklüm püklüm ayağa kalkarlar, gülmekle dalkavukluk arası bir yüz takınırlar...”</i>
gümüş kıvrımı parlaklığı nda akan	çay	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T./ T.	24/27	<i>“Ovanın ortasında bir gümüş kıvrımı parlaklığında akan çay uçacakmış gibi koşuyordu.”</i>

gümüşle nmiş	ova	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- mİş	T.	26/34	“ Otomobil ay ışığında, gümüşlenmiş ovada uçarcasına gidiyordu.”
gümüşlü	kırbaç	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	59/15	“Gümüşlü kırbaçyla, çizmelerini döverek, çarşığı bir uçtan bir uca dolaşıyordu.”
gümüşlü	kamçı	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	104/1 7	“Bu sırada odaya Okçuoğlu girer. Elinde gümüşlü bir kamçısı vardır.”
günde solmuş	şalvar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	29/29	“... bacaklarında siyah pamukludan bol, günde solmuş bir şalvar vardı.”
güneşte yanmış	bağır	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	72/8	“...açık, güneşte yanmış, kıllı bağır...”
güneşten solmuş	düşük bıyık	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	81/16	“Güneşten solmuş düşük bıyıklarında bir şeyler, bir titreme vardı.”
Güney yanındak i	evler	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA +ki	T./T .	138/1 3	“Güney yanındaki evlere baktım. Hiçbir canlı yok.”
güneye gelen	kapı	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	10/9	“Ev pembe boyalıydı. Tam alnında güneye gelen kapının üstünde bir at kafası asılydı.”
gür	saç	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/21	“Yüzü itimat telkin eden bir yüz, Kemal

									<i>Taşanın. Kumral saçları gür, dalgalı...”</i>
güvenli	ses	zihinsel / işitsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	158/17	<i>“Çünkü o anda Kaymakamın yüzü gene kararmış, umutsuzluğa düşmüştür. Ağır, güvenli bir sesle söyler.”</i>
güvercinli	yol	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	22/33	<i>“Güvercinli yol...pırıl pırıl taksiler geçer, altın sarısı yapraklara konmuş güvercinler uçar.”</i>
güzel	ev	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	16/2	<i>“... sonra da böyle güzel, cennet parçası gibi bir eve girsin.”</i>
güzel	ev	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	23/23	<i>“Ne de güzel ev. Banyo bile var. Yeşil fayanstan...”</i>
güzel	köylüler	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	30/20	<i>“Bakın, güzel köylülerim. Yarın öbür gün sahaya su bırakılacak.”</i>
güzel	marifet	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	47/17	<i>“Bak bak! İyice bak! İşte sizin marifetiniz bu. Ne güzel marifet.”</i>
güzel	kaymakam	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	55/22	<i>“Oğlum, evladım, güzel Kaymakamım , gençsin, uğraşma diyorum.”</i>
güzel	imza	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø		94/35	<i>“At şu güzel imzayı da</i>

		/ görsel					T.		<i>ruhsatiyelerin altına da gönlümüz şenlensin...”</i>
güzel	akıl	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	95/4	<i>“...sen de bilirsin ki, .o güzel aklınla bilirsin ki üç gün daha geçerse çeltik ekilmez....”</i>
güzel	imza	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	95/11	<i>“Atsın şu güzel imzasını da hayatımızı bir iyice kurtarsın.”</i>
güzel	halı	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	102/28	<i>“Bir de kauçuk saksısı yerleştirilmekt edir kapının yanına. Sonra çok güzel bir halı.”</i>
güzel	oda	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	104/18	<i>“Ne güzel oda bu, be! Sana bir kazık atsın da, ruhsatiyeleri imza etmesin de...”</i>
güzel	marifet	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	123/31	<i>“Karşında ayı oynatmıyorlar. Bu çamurlara mı bakıyorsun, o da senin güzel marifetin.”</i>
güzel	kız	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	125/22	<i>“Güzel kız, Allah bağışlasın.</i>
güzel	evlat	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	127/3	<i>“ Emir ver de, güzel evladım, bıraksınlar.”</i>
güzel	filinta	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	136/28	<i>“Bu sırada Mehmed Ali elinde çok güzel bir filinta, üstü başı fişeklerle döşeli sahneye girer.”</i>

güzel	günler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	144/7	"Aman Murtaza, dedim, sıkı tut kendini, ne güzel günlere gebedir karanlıklar."
güzel	ay ışığı	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	144/16	"Bir de güzel ay ışığı vurmuştu pencereden odaya."
güzel	laf	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	151/3	"Onun güzel lafına Ankara dayanamazdı."
güzel	pirinç	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	152/6	"Ordumuzun gıdası, memleketimizi n gözünün nuru güzel pirincimiz kurtuldu."
güzelim	ev	görsel / zihinsel	gerçek	SÖ	İT	+Im	T.	12/22	"O gün bugündür güzelim evin içinde bir yas havası..."
hademe	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	80/8	"Kaymakam, memurların, hademelerin, oradaki birkaç köylünün elini sıktıktan sonra..."
hadım	erkekler	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	114/13	"Bu köy iğdiş erkekler, hadım erkekler köyü."
halim selim	adam	zihinsel	üst	SÖ	İkil eme	Ø	Ar./ Ar.	27/25	"Osman Ağa halim selim bir adam."
halim selim	adamcağız	zihinsel	üst	SÖ	İkil eme	Ø	Ar./ Ar.	8/28	"...Resul Efendi, o halim selim adamcağız zıvanadan çıktı."

halsiz	ses	işitsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	77/15	"Halsiz, duyulur duyulmaz bir sesle: "Demedim mi?" dedi elindeki kağıtları zorla uzattı."
hanım	kardeş	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	132/25	"Hükümetle oynama, hanım kardeşim! Aman aman , başına ne geleceğini biliyor musun? "
has	oda	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	100/14	"Ona bir oda döşeyecek ki Murtaza Emmisi İngiliz Kralının has odası gibi, Fransız Dogölünün saray odası..."
has	adam	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø.	Ar.	28/1	"Osman Ağa iyi has adam..."
hasta	adam	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	97/23	"Çok hastayım Bayram Efendi. Daireye de geç kaldım. Özür dilerim Bayram, hasta adam geç kalır."
hayati	mevzu	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	91/8	"Beyefendi, çok mühim, çok önemli...Sizin için efendim... Hayati bir mevzudur, efendim!"
hayati olan	(mevzu)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	91/10	"Ne o, Siyasetçi? Nedir o hayati olan mevzu?"

hayatiyet dolu	insan	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	-u	Ar./T.	111/8	“Hayatımda böyle canlı, böyle hayatiyet dolu, sevgi taştan bir insana rastlamadım.”
hayret dolu	gözler	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	-u	Ar./T.	20/30	“Onlar boş, hayret dolu gözleriyle bu çiçekli arabaya bakıyordu.”
hayretten açılmış	gözler	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./T.	20/12	“Kaymakam, şaşkın yüzünde hayretten açılmış gözlerinde büyük bir acıyla Kemal Taştana döndü. ...”
hayvan	insan	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	151/34	“İnsanı tarif etmek gerekirse, insan mektup yazan hayvandır.”
pabuç gibi	(akrep)	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Far./T.	145/12	“Akrep bin karası makbul olur...Her birisi pabuç gibi.”
hergele	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	104/20	“Sen bu hergeleleri bilmezsin. Bunlar yeni yetme.”
heybeler arasına sıkışmış	bavullar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./T./T.	16/34	“Delikanlı güçlükle yukardan sepetler, heybeler arasına sıkışmış bavullarını indirmeye çalışıyordu.”
hırsız	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sİz	T.	17/17	“Sonra ağalarla, hırsızlarla, eşkıyalarla

									<i>cebelleşmeler.</i> ”
hızlı esen	garbi yeli	dokuns al	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	62/30	“Hızlı esen garbi yeli, eteklerini uçuruyordu.”.
hilekar	(insanla r)	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+ka r	Ar./ Far.	57/30	“...solucan gibi yaşayan insanlar...Kor kak, hilekar.....Yal ancı.”
hissedilir	yalnızlı k	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ir	T.	76/20	“Bıçak gibi keskin, hissedilir bir yalnızlık duydu.”
hoş	yağ	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	76/34	“Tabanca bir hoş yağ kokuyordu.”
hukukçu	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	21/25	“Eski hukukçulardan , şimdiki çeltikçi ağalardandı.”
huzursuz	ses	zihinsel / işitsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	13/36	“İçerden huzursuz bir ses: “Kim o?” diye sordu.”
ıpıssız	(köy)	zihinsel / görsel	gerçek	pekiştir me	Ø	+sIz	T.	48/15	“Komisyon azaları bacaklarını çemreyerek köye yürüdüler.Köy ıpıssızdı.”
ıpıssız	dünya	zihinsel / görsel	gerçek	pekiştir me	Ø	+sIz	T.	76/18	“Etrafında her şey silindi. Koskoca, ıpıssız bir dünyada tek başına kaldı.”
ıslak	tohum	dokuns al	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	56/19	“Islak tohumun suyunu kesmek yüzde yüz öldürmek demektir.”

ıssız	çarşı	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	T.	58/34	"İssız çarşayı geçtiler. Kaymakamlığı n önüne vardılar. "
ıssız	köy	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	T.	137/1	"Zeyno... bir Mehmed Aliye bakar, bir ıssız köye. Sonra ağır ağır..."
ışılıtlı	gözler	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	44/33	"Zeyno Karının ışıltılı gözleri kederli, şefkatli, tatlıydı. "
idareci	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	140/23	"Köylüler öğrenmişler, idareciler öğrenmişler, çeltik salağı köye üç bin metre olacak. "
iğdiş	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	43/25	"Şu iğdişler erkekliklerinde n utansınlar. Utansınlar da başlarını toprağa eğip..."
iğdiş	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	44/11	"Sizin de erkekliğiniz batsın iğdişler. Köy göl oldu. "
iğdiş	erkekler	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	114/12	"Bu köy iğdiş erkekler, hadım erkekler köyü. Duydunuz mu, hadımlar?"
iğdiş olmamış	erkek	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mIş	Far. /T.	43/14	"Köyde iğdiş olmamış bir tek erkek olsaydı."
iğrenç	şayia	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-ç	T.	49/8	"Kasabadaki dedikoduları hakkındaki iğrenç şayiaları, planları günü gününe

									duyuyordu.”
iğrenç	plan	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-ç	T.	49/8	“Kasabadaki dedikoduları hakkındaki iğrenç şayiaları, planları günü gününe duyuyordu.”
ihtiyar	atlar	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	142/31	“Bu köyde ihtiyar , burada çok atlar vardı eskiden...Bırakılmış atlar....”
iki gözüm	Zehra	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T .	88/2	“Herkes, herkes, iki gözüm Zehra bile onlardan yana.”
iki gözüm	oğul	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T .	144/17	“Pencerenin camını da açık komuş iki gözüm oğul...Bir sevindim, bir sevindim...”
iki odalı	ev	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	108/18	“Bana bir ev bulalım, şöyle küçük, iki odalı, bahçe içinde...”
iki yıldır çeltikten çok kazanan	genç	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./ Far. / T./ T.	15/8	“İki yıldır da çeltikten çok kazanan, kasabada en şık giyinen ...bir gençtir.”
ikircikli	yüz	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+CI k +II	T.	108/6	“Bir süre hiç karşılık vermeden düşünür, gözlerini Kaymakam dikmiş bakakalır, ikircikli bir yüzü vardır.”
ileri gelen	köylüler	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	24/15	“...muhtarlar, ileri gelen köylüler akşama kadar

									Kaymakama "hoş geldin" ziyaretinde bulundular."
imanına tak demiş	köylü	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./ T./T .	70/8	"... başıkabak, imanına tak demiş bir köylü..."
imanlı	idare amirleri	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	30/17	"...genç, imanlı, dinamik idare amirlerinin vazifeleri icabıdır."
imansız	(kişi)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	96/1	"...imansız, kanı ciğeri on para etmez bir rezile muhtaç eyledikten sonra..."
imzalanac ak	kağıt	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	- Ac Ak	Ar.	97/27	"İmzalanacak kağıt var mı?"
inanacak	göz	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- Ac Ak	T.	130/7	"Bakın hele size inanacak göz var mı bende?"
inanılma z	şeyler	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	- mA z	T.	24/11	"Trenden beri öyle inanılmaz şeylerle karşılaşmıştı ki..."
ince	iş	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	29/5	"Akılları ermez onların milli işlere. İnce işlere ermez akılları."
ince	dudak	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	49/3	"İnce dudakları daha da incelmiş, keskin bir bıçağın ağzına dönmişti."
ince	karanlı k	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	57/19	"Vakit gece yarısına doğru. İnce bir karanlık var."

ince	kaş	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/17	“Kaşları seyrek, inceydi. Gözleri küçücük, karaydı.”
ince	saz	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/4	“ Evlerin rengi yeşile çalan bir boz renkteydi. Üstü ince sazlardandı. Sazlar çinko gibi sağlamdı.”
ince	kamış çitler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/7	“ Kalın sazların ağırlığı, hele su çekince, ince kamış çitleri çökertmiş...”
ince	çene	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/15	“Toparлак bir yüzü, sivri, ince bir çenesi vardı.”
ince	akasya ağacı	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	91/4	“Siyasetçinin dükkkanı bir aralıktadır ve başında da ince bir akasya ağacı vardır.”
incecik	çizgi	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI k	T.	16/33	“Gözleri kahverengi, elaydı. Dudakları incecik bir çizgiydi.”
incecik	koku	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+CI k	T.	58/14	“Sabah yeli gibi incecik bir koku. Yağmur sonu güzel kokuyor.”
incecik	duvar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI k	T.	145/2 6	“Onu evi ile Kaymakamlık arasında bilirsin incecik bir duvar var.”

inleyen	delikanlılar	işitsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	73/29	"... gözleri çukura batmış kadınları, inleyen kederli korkak delikanlıları görüyor."
insan olan	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	47/27	"İnsan olanın buna yüreği dayanır mı? "
insan olana kötülük etmemiş	memur	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./ T./T. /T.	87/12	"Otuz yıldır insan olana kötülük etmemiş bir memurum..."
İstanbulun göbeğinde	apartman	zihinsel / görsel	üst	SÖ	İT	+(n) DA	Öz. is./ T.	124/2 2	"İstanbulun göbeğinde bir apartman almış..."
İstanbulun göbeğinde	yedi katlı apartman	zihinsel / görsel	üst	SÖ	İT	+(n) DA	Öz. is./ T.	127/2 8	"İstanbulun göbeğinde yedi katlı apartman düşünürüm."
istikbale çıkmış	insanlar	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./ T.	17/29	"Bir an durdu, tek sıra olmuş, kendisini istikbale çıkmış insanları seyretti."
istikbali olmayan	insan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	127/3 5	"İstikbali olmayan insan boş kovana benzer."
it	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	117/9	"... ben tek başıma, o çeltikçilerin, o itlerin, o deyyusların... Bir daha bu köye ayak bassınlar onlar!"
it	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	127/2 2	"...beni mahcup eyleme şu itlere, şu zalimlere..."

itimat telkin eden	yüz	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ Ar./ T.	17/21	"Yüzü itimat telkin eden bir yüz, Kemal Taşanın."
iyi	adam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	28/1	"Osman Ağa iyi has adam ama köylüler berbat..."
iyi	çocuk	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	35/8	"Ne iyi çocuk bu Kaymakam bir görsen Hanım!"
iyi	yürek	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	88/24	"Bir kerecik azıcık kanunları çiğne, kurban olduğum, iyi yüreklim."
iyi	yürek	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	109/30	"...sizler gibi mert, iyi yürekli insanlarla karşılaştım."
iyi yürekli	insanlar	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./T.	109/30	"...sizler gibi mert, iyi yürekli insanlarla karşılaştım."
iyiliği dokunmuş	kimsele r	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mIş	T./T.	102/1	"...inşallah, iyiliği dokunmuş kimselersiniz.."
kafir	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	19/30	"Bereket ki kasabaya gelemizler o kafirler."
kahraman	(insan)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	17/36	"Şu Anadolu insanı, misafirperver, asil, kahraman, yoksul, yiğit..."
kahraman	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	109/25	"Asil, kahraman, yoksul... Ve yoksul, Resul Bey."

kahraman	yiğit	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	128/12	"Senin gibi asil, kahraman, gözü pek yiğidi neden vekil etmesin..."
kalın	dudaklar	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	15/23	"Murtaza Ağa kalın dudaklarını yalayarak: "Kaymakamı ma da yakışmış" dedi."
kalın	kol	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	32/29	"Kalın, kıllı ,kılları güneşten sararmış kollarını masanın üstüne kütük gibi yatırdı."
kalın	ses	işitsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	34/1	"Okçuoğlu'nun kalın sesi köyün üstünde güm güm ötüyordu."
kalın	kaş	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	44/16	"Kalın kaşları çatılmış, alını kırışmıştı."
kalın	sazlar	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/6	"Kalın sazların ağırlığı, hele su çekince, ince kamış çitleri çökertmiş..."
kambur	müftü	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Yun .	50/7	"Ricacı, yaşlı, kambur, küçücük, kasabanın müftüsüydü"
kamış	çit	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/2	"Kamış çitlerin çok yerlerini çamurla sıvamışlardı"
Kampanyayı böyle şiddetli	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Lat. / T. / Ar./	55/3	"Kampanyayı böyle şiddetli, programlı yürütenler Kör

yürüten							T.		Cemalle, Mustafa Pehlivanlı.”
kan emici	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-IcI	T./T .	12/6	“...dinsizler, kan emiciler uuuy!”
kan içici	canavar	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-IcI	T./T .	100/2 5	“ Onlar bizi birer vahşi, kan içici birer canavar olarak öğrenmişlerdir .”
kan içinde	keci	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T./T .	138/2 2	“ Üstümüzde kurşun vızır vızır geçerken, insanlar can çekişirlerken, kan içinde bir keci...”
kana bulaşmış	tüfek	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mIş	T./T .	143/2	“Onun da boynunda kana bulaşmış bir tüfek asılıdır.”
kangal	bıyık	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Yun .	17/18	“ Kasaba insanları deyince gözünde poturlu, kangal bıyıklı, yanları...”
kangal bıyıklı	kasaba insanlar 1	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Yun ./T.	17/18	“ Kasaba insanları deyince gözünde poturlu, kangal bıyıklı, yanları...”
kanı ciğeri on para etmez	rezil (kişi)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mA z	T./F ar./ T./F ar./ T.	96/1	“ imansıza, kanı ciğeri on para etmez bir rezile muhtaç eyledikten sonra...”
kanlı	katil	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	97/4	“Sus ulan kanlı katil! Bir koca kasabanın katili.”

kanlı	katil	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	103/1 2	“ Bir kasabaya, canavar, her biri kanlı katil eşkıyayı görmeye gelsin.”
kanlı	kedi	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	138/2 5	“...kanlı kediyi kucağına alıp sipere getirdi.”
kanlı katil	eşkıya	zihinsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./ Ar.	103/1 2	“ Bir kasabaya, canavar, her biri kanlı katil eşkıyayı görmeye gelsin.”
kansız	kaymakam	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sIz	T.	124/1 1	“Kalabalık bağırmaya başlar : “kansız kaymakam...”
kapana kısılmış	sıçan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mIş	Ar./ T.	66/4	“Kendi kendine mırıldandı: “Aynen kapana kısılmış sıçan... Aynen.””
Kapıcı	Hacı	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	T.	40/18	“Kapıcı Hacı da geldi.”
kapkara	(şapka)	görsel	gerçek	pekiştirme	Ø	Ø	Ar.	29/30	“Şapkası yağ bağlamıştı. Kapkara, tabaka tabaka...”
kara	kaş	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	16/32	“ Uzun yüzlü, solgun tenli, kara kaşlıydı.”
kara	kaş	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	10/33	“Kara kaşlı kara gözlü, son modaya göre giyinen, uzun boylu bir kızdır.”
kara	gözlü	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	10/33	“Kara kaşlı kara gözlü,

									son moda göre giyinen uzun boylu bir kızdır.”
kara	haber	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	12/2	“...her Allahın günü böyle kara haberle geliyordu...”
kara	haber	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	12/4	“Günden güne kara haberlerin şiddeti daha da artıyordu.”
kara	gözler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	61/17	“Gözleri küçük ,kayıp. Hiç akı görünmezdi.”
kara	toprak	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	72/36	“ Ben ben ki, yedi çocuk vermişim kara toprağa.”
kara	Zeyno	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	117/4	“...ben de bunca yılın Kara Zeynoysam eğerse...”
kara	gözler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	124/3 0	“Bir çocuğun kara gözlerine değer mi yüz bin?”
kara	tren	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	124/3 7	“ Biz de bineriz trene...Kara trene. Doğrucana başkumandan a.”
kara	göz	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	126/3 6	“Yavrum, kara gözlü yığidim, sana aslanım dedik, kardeşimiz dedik.”
kara gözlü	kız	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ T.	10/33	“Kara kaşlı kara gözlü, son moda göre giyinen uzun boylu bir kızdır.”

kara gözlü	yigit	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ T.	126/36	"Yavrum, kara gözlü yigidim, sana aslanım dedik, kardeşimiz dedik."
kara kaşlı	kız	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ T.	10/33	"Kara kaşlı kara gözlü, son moda göre giyinen uzun boylu bir kızdır."
Karadağlı 1	Murtaza Ağa	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+II	Öz. is.	111/2	" Ziraatçi dosyayı çıkarır masanın üstüne sürer. Karadağlı Murtaza ağa...Altı bin dönüm...Kesik sulama."
Karadağlı oğlu	Murtaza Bey	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+II	Öz. is.	18/5	"Karadağlıoğlu u Murtaza Bey, eşraftan, ziraatçi..."
karanlık	yaprak	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+IIk	Ar.	10/7	"Bahçede beş tane ulu okalıptüs dikiliydi. Karanlık yapraklı."
karanlık	köşe	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+IIk	Ar.	68/33	" Mehmed Ali, filintası kucagında huğun karanlık köşesine sinmişti."
karanlık	su	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+IIk	Ar.	115/22	"Canımı zor kurtardım. Karanlık bir su geldi, üstümden geçti."
kardeş	insanlar	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+D Aş	T.	22/5	"Bu kardeş insanları, bu sıcakkanlı insanları olan kasabaya tayin edilmiş..."

kardeşçe	duygular	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+D Aş+ CA	T.	22/11	“ Bu kasabanın sıcak kanlı insanlarına kardeşçe duygularla bağlı olduğunu...”
karnı şiş	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	55/10	“... karnı şiş, bacakları incecik, yüzleri kemik ...çocuğu toplayıp...”
karşıdaki	ova	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+D A+ ki	T.	24/26	Karşıdaki, deniz misali dalga dalga oavadan sesler yükseliyordu.
karşıya asılmış	Atatürk resmi	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T.	103/30	“ Boyuna dua mırıldanarak masaya, koltuklara, karşıya asılmış Atatürk resminin üstüne üfler.”
kartal gibi	ağalar	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T.	89/16	“Bırakmazlar. Her birisi kartal gibi ağalar.”
karun kadar zengin	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	Ar. / T. / Far.	104/10	“Murtaza ağa onu zengin, Karun kadar zengin, hemide lord edecek.”
kasabada n dönen	kalabalık	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	48/18	“Kasabadan dönen kalabalığın uğultusu gittikçe yaklaşıyordu.”
kaşları ince	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	61/16	“Kaşları seyrek, inceydi. Gözleri küçücük karaydı.”
kaşları	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	61/16	“Kaşları seyrek, inceydi

seyrek							.		Gözleri küçücük karaydı.”
kauçuk	saksı	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	102/27	“Bir de kauçuk saksısı yerleştirilmekt edir kapının yanına.”
kaya gibi sert	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T./Fa r.	52/16	“Böylesini görmedim. Bir parmak çocuk, kaya gibi sert...”
kaya parçası gibi sert	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./F ar./ T. / T.	52/9	“Çocuğa bak be. Kaya parçası gibi sert.”
Kayma kamı uğurlama ya gelmeye n	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T./T .	152/20	“Kaymakamı uğurlamaya tenekesiyle birlikte gelmeyen kasaba haini ilan edilecek.”
Kaymakam	(kişiler)	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	Ar.	53/12	“Bilmiyordu ki bu teller, Kaymakamlar, memurlar aleyhine yirmi beş yıldan beri çekilen tellerin müsveddesind en...”
Kaymakam gibi	kaymakam	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./ T.	130/20	“Kaymakam gibi kaymakam olacak o. Görülmüş değil, efendim, böyle kaymakam!”
Kaymakamlara yüklenecek	suçlar	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- Ac Ak	Ar./ T.	52/35	“...Kaymakamlara yüklenecek suçları öylesine ezberlemişti ki, telleri gözü kapalı yazıyordu.”
Kaymakamlık	oda	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+II	Ar./	97/14	“Resul Efendi yıkılırcasına

yazılı							T.		<i>Kaymakamlık yazılı odanın kapısından içeri girer.”</i>
Kaz	Memed Ali	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	118/10	<i>“ Ağla, ağla bakalım, ocağı batasica Mehmed Ali. Kaz Memed Ali...”</i>
kazma	dişler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	10/24	<i>“Bu kazma dişler herhangi bir erkekte, herhangi bir kadında olsaydı...”</i>
kederli	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	49/3	<i>“Yüzü sapsarı, her zaman düşünceli, yorgun, kırılmış, kederliydi.”</i>
kederli	delikanlılar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	73/29	<i>“.. kederli korkak delikanlıları görüyor.”</i>
kedi sevmeyen	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	139/19	<i>“ Bu millete cümle kötülükler kedi sevmeyenlerden gelmiştir.”</i>
kel	Kaymakam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	92/5	<i>“ Tellerin hepsini de çektin mi? Kel Kaymakam hakkında olanı da?”</i>
kel	Kaymakam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	92/8	<i>“Kel Kaymakam için yazdığın teli de çektin mi?”</i>
kel	Kaymakam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	92/10	<i>“ Kel Kaymakam hiçbir makbüllüğü olmayan adamdı.”</i>
kel	Kayma	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø		92/12	<i>“...Kel Kaymakamın</i>

	kam						Far.		<i>arzuhalini benim için de çektin mi...</i> ”
kel	Kaymakam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	92/17	<i>“... Kel Kaymakamın arzuhalini saklıyordum.”</i>
kel	Kaymakam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	92/20	<i>“...Kel Kaymakamın da arzuhalini çıkar...”</i>
Kel	Veli	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	133/21	<i>“Kel Veli, al sana, bir iki üç. Üç yüz. Güle güle.”</i>
Kel	kaymakam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	133/32	<i>“...köyü boş gösterip Kel Kaymakama yaptıklarını buna da yapacaklar.””</i>
Keleş	Murtaza	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	122/13	<i>“Görün bizi. Keleş Murtaza, Okçuzade Ali Paşa kırdı bizim belimizi.”</i>
kendini seven	memurlar	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	9/1	<i>“Resul Efendi, istifanamesini kendini seven memurların , candarma komutanlarının önünde...”</i>
kerpiç	ev	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/11	<i>“ Akan sular evlerin temelini yiyordu. Bir kerpiç ev yıkılmak üzereydi.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	27/4	<i>“ ... bir tarlayı ekemediği gibi kesik sulama usulüyle ancak ruhsat alabiliyordu.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	29/6	<i>“Ben kesik sulama, daimi</i>

									<i>sulama dinlemem.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	31/33	<i>“ Ganun da vardır, kesik sulama da vardır.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	31/34	<i>“Kesik sulama şudur kim, on gün verecektir, sen, kırk sekiz saat kesecektir.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	39/32	<i>“ Saha, sular tamamen çekildikten sonra, kırk sekiz saat susuz kalacak.Buna kesik sulama derler.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	49/20	<i>“ Her iki saha da planda kesik sulama ile sulanacak gösteriliyordu.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	110/2 1	<i>“ Kanallar iniş aşağı. Kesik sulama olacak.”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	110/2 2	<i>“Nedir kesik sulama? Kesik sulama şudur ki...”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	110/2 3	<i>“Kesik sulama şudur ki pirinç ekilen sahanın her on günde bir...”</i>
kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	110/3 2	<i>“ Sular sahadan çekildikten sonra kırk sekiz saat o saha susuz kalır. Kesik sulama budur...”</i>

kesik	sulama	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ik	T.	111/2	"Altı bin dönüm. Kesik sulama. Keşfi komisyon tarafında yapıldı."
kesilen	su	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	113/9	"Kesilen suyun aşağısında da on beş yirmi pare köy var."
keskin	bıçak	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-GIn	T.	49/3	"İnce dudakları, daha da incelmış, keskin bir bıçağın ağzına dönmüştü."
keskin	hal	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-GIn	T.	153/25	"Doğru yenile yenile öyle keskin bir hale gelmeli ki..."
kılları güneşten sararmış	kol	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-mİş	T./T./T.	32/29	"...kılları güneşten sararmış kollarını masanın üstüne kütük gibi yatırdı."
kıllı	kol	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	32/29	"Kalın, kıllı, kılları güneşten sararmış kollarını masanın üstüne yatırdı."
kıllı	bağır	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	72/8	"...açık, güneşte yanmış, kıllı bağır..."
Kılsız	Ali	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sİz	T.	133/25	"Kılsız Ali ,bir iki üç. Üç yüz. Hayrını gör."
kırçıl	bıyıklar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI l	T.	23/15	"Uzun ,kırçıl bıyıklarını burarak ne diyordu? "
kırık	evler	görsel	gerçek	SÖ	ikil	-Ik	T./T	12/11	"...kırık dökük evler,

dökük					eme		.		tahtakurulu, tozlu evler canlarına tak demişti. ...”
kırık dökük	masa	görsel	gerçek	SÖ	ikil eme	-lk	T./T .	91/5	“Masası yağlı, kırık dökük bir masadır.”
kırılmış	(kişi)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-mİş	T.	49/2	“Yüzü sapsarı, her zaman düşünceli, yorgun, kırılmış, kederliydi.”
kırmızı	yüz	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/26	“ Osman Ağa kısa boylu, kırmızı, benekli yüzlü...çelimsi z bir adamdı.”
kırmızı	boyun	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/31	“Kırmızı zayıf boynunu uzatarak. “ Ağa” diyordu.”
kırmızı	kordela	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	85/3	“Ceketinin yakasına kırmızı kordelalı bir kahve fincanı asılmıştı.”
kırmızı	kurdela	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	98/34	“Boynuzlarına kırmızı kurdelalar bağlanmış on koyun...”
kırmızı kordelalı	kahve fincanı	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ İt.	85/3	“Ceketinin yakasına kırmızı kordelalı bir kahve fincanı asılmıştı.”
kırmızı yüzlü	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Ar./ T.	29/26	“... kırmızı, benekli yüzlü, sütbeyaz saçlı, çelimsiz bir adamdı.”
kısa	boy	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	29/26	“Osman Ağa kısa boylu, kırmızı, benekli...bir

									adamdı.”
kısa	boy	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	71/33	“ Vayvaylı Osman kısa boylu, ak sakallı, güleç yüzlü bir adamdı.”
kısa boylu	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	29/26	“ ...kısa boylu, kırmızı, benekli yüzlü, sütbeyaz saçlı, çelimsiz bir adamdı.”
kısa boylu	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	71/33	“ ... Osman kısa boylu, ak sakallı, güleç yüzlü bir adamdı.”
kibar	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	36/25	“ Oğlum gibi seviyorum. Oğlumdan da ileri...Kibar.”
kirden sakız bağlamış	sandalye	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mış	T./T ./T.	23/37	“ ...kirden sakız bağlamış,yağlı yağlı parlayan sandalye...”
kirli	oda	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	25/1	“Dünkü kirli oda, kurt yeniği masa, sakızlı sandalye...”
kirli	tozlu ak sakallar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	72/7	“ Öyle uzamış, kirli tozlu ak sakallar, açık güneşte yanmış, kıllı bağır...”
koca	köy	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	33/17	“ Köylüler hep birden mırıltı halinde: “Bir koca köy...”dediler.”
koca	köy	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	46/33	“Bir koca köy su altında koyulur mu? Bakın halimize.”

koca	köy	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	69/9	<i>“Koca köy çıktı. Sen de çık. Ne istersen vereyim de çık.”</i>
koca	millet	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	96/17	<i>“Bir koca milletle senin gibi bir uyuz it başa çıkamaz.”</i>
koca	kasaba	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	97/4	<i>“Sus ulan kanlı katil. Bir koca kasabanın katili.”</i>
koca	köy	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	114/2 6	<i>“Erkek olsaydı bu köyde, Okçu gelir de köyün içinde, bir koca köyün içinde zart zurt edebilir miydi?”</i>
koca	köy	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	117/3	<i>“Bir koca köyün tüm erkeği iki çeltikçiye avrat oldu, bacılar.”</i>
koca	Çukurova	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	117/2 4	<i>“İşte bu da koca Çukurovanın koca Toros dağının birinci yiğidi Mehmed Ali.”</i>
koca	Toros dağı	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	117/2 4	<i>“İşte bu da koca Çukurovanın koca Toros dağının birinci yiğidi Mehmed Ali.”</i>
koca	köy	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	33/7	<i>“O kadarına bizim de aklımız eriyor ama bir koca köy nereye kalkar.”</i>

koca Çukurov anın birinci yiğidi	Memed Ali	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	T./ Öz. is./ T./T .	117/2 4	“İşte bu da koca Çukurovanın koca Toros dağının birinci yiğidi Memed Ali.”
koca Toros dağının birinci yiğidi	Memed Ali	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	T./ Öz. is./ T./T .	117/2 4	“İşte bu da koca Çukurovanın koca Toros dağının birinci yiğidi Memed Ali.”
kocakarı	(kişi)	zihinsel / görsel	geçek	birleşik	Ø	Ø	T.	149/3	“O fıkara kocakarı ne yaptı ki sana Resul Efendi”
kocaman	eller	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+ mA n	T.	72/8	“Kocaman, yarılmış tırnaklarına kir dolmuş eller...”
kocaman	at nalı	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	10/15	“Her köşesine de kocaman bire at nalı çakılmıştı.”
kocaman	ev	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	24/22	“Bir zaman kocaman evin içinde gitti geldi.”
kocaman	pirinç çuvalı	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	26/23	“ Şimdi hangi eve girsen, bir kocaman pirinç çuvalıyla karşılaşırsın.”
kocaman	ayaklar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	72/9	“Kocaman ,bastıkça yayılan, yarık yarık ayakkabısız ayaklar...”
kocaman	bomba	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	90/2	“Eline de iki tane kocaman bomba almış geliyor.”
kocaman	boy	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m	T.	93/13	“Kocaman boyuyla

						An			<i>Murtaza Ağa onun arkasına gelir durur.”</i>
kocaman	devlet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+m An	T.	96/27	<i>“Kocaman devlet... Haşa, haşa... Duymasınlar. İpe çekerler.”</i>
kocaman	Amerikan sigara paketleri	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	102/29	<i>“ Kocaman Amerikan sigara paketleri. Paketler açılır, nakışlı sigara kutusuna Amerikan sigaraları doldurulur. ”</i>
kocaman	Kasımpatılar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	106/34	<i>“Kocaman kasımpatılar, bir de kocaman ayçiçeği vardır.”</i>
kocaman	ayçiçeği	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	106/34	<i>“Kocaman kasımpatılar, bir de kocaman ayçiçeği vardır.”</i>
kocaman	göz	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+m An	T.	23/5	<i>“Annesi beyaz başörtülü...mavi kocaman gözlü.”</i>
kocaman birkaç pişmiş	çekirge	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T. /T.	150/11	<i>“ Hangi ekmeği böldüyse içinden kocaman birkaç pişmiş çekirge!”</i>
kocaman boyuyla	Murtaza Ağa	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	T./T. .	93/13	<i>“Kocaman boyuyla Murtaza Ağa onun arkasına gelir durur.”</i>
kocaman gözlü	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T. .	23/5	<i>“Annesi beyaz başörtülü, mavi kocaman gözlü.”</i>

kocaman kocaman	yaş taneleri	görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	+m An	T./T .	8/23	"... boynunu büküp gözlerinde kocaman kocaman yaş taneleri..."
kominist	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	101/6	" Bizi onlara kim böyle canavar tanıtıyor? Koministler!"
kominist	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	103/1 4	" Gelsin baksın ki ortalık hiç o koministlerin dediği gibi değil..."
komünist	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	113/1 5	"... şimdi gelir de birisi komünist deyi yakama yapıştır."
komünist	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	152/1 5	" Şükürler olsun Allahımıza, kasabamız bir komünistten kurtulmuştur."
konuşan	hayvan	işitsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	89/27	"İnsan konuşan hayvan değil, mektup yazan hayvandır."
konuşkan	adam	işitsel	gerçek	türemiş	Ø	-GA n	T.	72/13	"Konuşkan bir adamdı."
konuşma sını bilen	genç	zihinsel / işitsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	15/9	"... konuşmasını bilen, sözlerinin arasına ağır lugarlar karıştıran bir gençtir."
korkak	(adam)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ak	T.	27/25	"Osman Ağa halim selim bir adam. Korkak da."
korkak	(insanla r)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ak	T.	57/30	"...solucan gibi yaşayan insanlar...Kor

									<i>kak... hilekar..."</i>
korkak	delikanlılar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ak	T.	73/30	<i>"...korkak delikanlıları görüyor, akli başından gidiyor."</i>
korkak	köylü milleti	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-Ak	T.	140/21	<i>"O korkak köylü milleti değildi anlıyor musunuz, hey efendiler?"</i>
korkunç	karanlık	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-ç	T.	76/19	<i>"Koskoca ıpıssız bir dünyada tek başına kaldı.Korkunç bir karanlığa düştü. Yuvarlanıyordu."</i>
koskoca	hükümet	zihinsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	T.	33/2	<i>"Hükümet, koskoca hükümet bilmez mi bunu? Sivrisineği sıtmayı bilmez mi?"</i>
koskoca	ova	görsel	gerçek	pekiştirme	Ø	Ø	T.	78/18	<i>"Şu koskoca ova, bütün bütün bataklık olur."</i>
koskoca	devlet	zihinsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	T.	71/5	<i>"Bir Kaymakam, koskoca devletin bir temsilcisi olsun..."</i>
koskoca	adamlar	zihinsel / görsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	T.	71/19	<i>"Koskoca adamlarla uğraşır, ölümlerine çalışır..."</i>
koskoca	dünya	zihinsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	T.	76/18	<i>"Koskoca, ıpıssız bir dünyada tek başına kaldı."</i>
koskoca	Amerikan	zihinsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	T.	128/1	<i>"Ve koskocaman,</i>

man	milleti			me				5	<i>dünya cihangiri Amerikan milleti, yüce vatanı biz ilen değil mi?"</i>
koyu	kül rengi	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.		<i>"Dolmabahçe nin önündeki deniz koyu kül rengi bir mavi"</i>
koyu	Üsküda r'ın incirleri	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	23/8	<i>"Üsküdar'ın incirleri koyu ,ağır gölgeli.</i>
koyu kül rengi	mavi	görsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	T. / T.	22/28	<i>"Dolmabahçe nin önündeki deniz koyu kül rengi bir mavi."</i>
Kör	Cemal	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	20/1	<i>"O namussuz Kör Cemallen, Pehlivan Usta yazmıştır."</i>
Kör	Cemal	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	20/19	<i>"o namussuz Kör Cemal o Danacı Halilin eli galem tutan..."</i>
Kör	Cemal	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	21/11	<i>"o guminist Kör Cemallen , Danacının oğlu Pehlivan Usda..."</i>
kör	ocak	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	72/37	<i>"Sırf çeltik yüzünden kör ocaklara oturmuşum."</i>
kör	ocaklar	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	117/7	<i>" ben de kör ocaklara oturmuş Zeynep isem eğer..."</i>
Kör	Cemal	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	20/1	<i>"O namussuz Kör Cemallen ,Pehlivan Usta yazmıştır."</i>

Kör	Cemal	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far	20/19	"O namussuz Kör Cemal o Danacı Halilin eli galem tutan irezili Pehlivan Usda."
Kör	Cemal	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	21/11	"...o guminist Kör Cemallen, Danacının oğlu Pehlivan usda..."
kör ocaklara oturmuş	Zeynep	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	Far. /T./ T.	117/7	"... ben de kör ocaklara oturmuş Zeynep isem eğer..."
kötü	ihtimaller	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	16/1	"Gelen genç olsun, bir kasabaya o kadar kötü ihtimalleri göze alarak gelsin..."
kötü	iftira	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	38/34	"Güya siz çeltikçilerden yüz bin lira rüşvet almışsınız. İftira...Kötü iftira..."
kötü	kişi	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	88/30	"Ağalara kötü kişi olduğunda da senin yanına kalacak."
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	24/15	"...muhtarlar, ileri gelen köylüler akşama kadar kaymakama "hoş geldin" ziyaretinde bulundular."
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	28/1	"Osman Ağa iyi has adam ama köylüler berbat."
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	30/9	"Köylüler: "Var Ağa"

									dediler. ”
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	33/8	“Köylüler başlarını yere eğdiler, sustular.”
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	33/16	“Köylüler hep birden mırıltı halinde: “Bir koca köy...” dediler.
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	33/36	“Köylüler taş gibi donup kalmışlardı .Hiç birisinden ses soluk çıkmıyordu.”
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	75/3	“Köylüler ona yağ getirirler, ekmek bile getirirler.”
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	125/3 2	“ Ne yapmışlar, ne yapmışlar? Köylüler bentleri mi yıkmışlar?”
köylü	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	140/2 2	“Köylüler öğrenmişler, idareciler öğrenmişler, çeltik salağı köye üç bin metre olacak.”
köylü	Osman	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	72/3	“Onu, çarşıda her gören Vayvaylı köylü Osman değil de emekli muhasebe müdürü Osman bellerdi.”
köylülerin şalvarlarındaki	çamurlar	görsel	gerçek	SÖ	İT	+D A +ki	Far. / Far.	131/2	“Köy su içinde değildir artık. Köylülerin şalvarlarındaki i çamurlar kurumuştur.”
köyün içinden	sular	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Far. /T./	61/10	“Köyün içinden akan sular ,

akan							T.		<i>azalacağına bollaşıyordu.”</i>
köyün ortasında ki	kahve	görsel	gerçek	SÖ	İT	+D A +ki	Far. /T.	28/5	<i>“Köyün ortasındaki üstü çilpirti çalılıyla örtülü çardaklı kahvede ...”</i>
Köyün ortasında ki üstü çilpirti çalılıyla örtülü	çardaklı kahve	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	+II	Far. / T. / T./ Öz.i s / T.	28/5	<i>“Köyün ortasındaki üstü çilpirti çalılıyla örtülü çardaklı kahvede köylüleri başına toplamış Okçuoğlu köpürüyordu.”</i>
kumandanın siperde kahve içtiği	fincan	görsel	gerçek	SÖ	İT	- Dlk	Fr./ Far. / Ar./ T.	154/2 8	<i>“...kumandanın siperde kahve içtiği fincan...En güzel madalya!”</i>
kumral	saç	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/21	<i>“Yüzü itimat telkin eden bir yüz, Kemal Taşanın. Kumral saçları gür, dalgalı...”</i>
kurban olduğum	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	İT	- Dlk	Ar./ T.	88/24	<i>“Bir kerecik, o da azıcık kanunları çiğne, kurban olduğum, iyi yüreklim.”</i>
kurnaz	domuzlar	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	133/ 30	<i>“Vay kurnaz domuzlar vay! Döküyorlar parayı...”</i>
kurt yeniği	masa	görsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	T.	25/1	<i>“Dünkü kirliliği oda ,kurt yeniği masa, sakızlı sandalye sanki kaybolmuş gitmişti.”</i>

kurt yiyip delik deşik olmuş	masa	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T. / T. / T./T ./T.	23/36	“ Odanın mobilyaları, kurt yiyip delik deşik olmuş bir masa, kirden sakız bağlamış sandalya.... ”
kurtulun maz	bela	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- mA z	T.	12/26	“... başlarına çökmüş, kurtulunmaz bir belaymış gibi söz açmaya başladılar.”
kuru	kafa	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	37/3	“Herifçioğlu bir günde beş yüz imza atıvermiş. Akılsız İrasul...Kuru kafa...”
kuru	ekmek	görsel / dokuns al	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	101/2 1	“Cephelerde beraber kuru ekmek bölüştüğümüz Türlerin babası da...”
kuru kafa	İrasul	zihinsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./ Ar.	37/3	“Herifçioğlu bir günde beş yüz imza atıvermiş. Akılsız İrasul...Kuru kafa...”
kuruyan	çeltik	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	128/2 8	“ Mesul olursun. Kuruyan çeltiği sana ödetirim.”
kuştüyü	yatak	görsel/ dokuns al	gerçek	SÖ	İT	Ø	T./T .	35/26	“Uzun Rahmet’in konağında ,kuştüyü yataklarda...”
kuştüyü	yatak	görsel/ dokuns al	gerçek	SÖ	İT	Ø	T.	102/2 1	“Kuştüyü yatağı, atlas yorganı söyle. İran Şahı öyle yatakta uyumamıştır.”

kutsal	vazifeşinas	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sAl	T.	92/6	“Arzuhalcilik ödevi başbakanlık ödevi gibi kutsal bir vazifeşinastır.
kutsal	(insanlar)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sAl	T.	17/37	“Şu Anadolunun kutsal insanları. Bunlara hizmet etmek büyük şeref...”
kutsal	idareci	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sAl	T.	21/37	“Kasabalarımın çok talihli bir kasaba olduğunu, ...ce sur, vatansever, kutsal idarecilere düştüğünü anlattı.”
kutsal	vazifeşinas	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sAl	T.	92/7	“Arzuhalcilik ödevi başbakanlık ödevi gibi kutsal bir vazifeşinastır.”
kutsal	insanlar	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+sAl	T.	109/26	“Şu Anadolu’nun kutsal insanları... Bunlara hizmet etmek büyük şeref.”
küçücük	müftü	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CIk	T.	50/7	“Ricacı, yaşlı, kambur, küçücük, kasabanın müftüsüydü.”
küçücük	gözler	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+CIk	T.	61/17	“Gözleri küçücük, karaydı. Hiç akı görünmezdi.”
küçük	ev	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	108/18	“Bana bir ev bulalım, şöyle küçük, iki odalı...”

küçük	dil	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	13/30	"Kasabalılar Resul Efendinin böyle koşarcasına yürüdüğünü görseydiler... mutlak küçük dillerini yutarlardı."
küçük küçük	parçalar	görsel / dokunsal	gerçek	SÖ	İkil eme	-k	T./T.	9/3	" Saatlarca kağıtları küçük küçük, mercimek büyüklüğünde parçalara ayırdı."
külot pantolon giymiş	biri	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mış	Fr./ Fr./ T.	104/15	"Okçuoğlu, uzun boylu, bıyıklı, külot pantolon giymiş birisidir."
kültürlü	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Fr.	104/2	" Mert bir adama benziyor. İyi de okumuş. Kültürlü."
Kürt	Mehmet Ali	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Öz. is.	28/8	" Hiçbir şey değil de, Kürt Mehmet Ali'nin lafları deli ediyor..."
Kürt	Memet Ali	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Öz. is.	117/21	" Şuna da bakın avratlar, şu Kürt Memet Aliye de bakın..."
Kürt	Memet Ali	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Öz. is.	122/35	" Bu da Mehmed Ali, eski eşkıyalar başı Kürt Memet Ali."
Kürt gibi	adam	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Öz. is./ T.	43/5	"Kürt gibi bir adam eskiden olsa kendisine laf mı söyletirdi? "
küs	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	62/3	"Dövüşenleri yalnız o ayırır, küsleri yalnız"

									<i>o barıştırdı.”</i>
küskün	köylüler	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-GIn	T.	114/8	<i>“ Sahnede oturmuş, küskün, donmuş kalmış, taş gibi köylüler.”</i>
lanetli gibi	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./T.	157/3	<i>“Siz şimdi lanetli gibisiniz. Dışarda ben bile sizle konuşmam.”</i>
Londra, Paris gezmiş	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-mİş	Öz. is./T.	95/9	<i>“...beyler, okumuşlar, Londra, Paris gezmişler, dediler ki var söyle Resul Ağamıza...”</i>
mahcup	delikanlı	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	99/10	<i>“ Hep başı yerde fıkaranın. Mahcup delikanlı... Az sonra göreceksiniz.”</i>
mahzun	sonsuzluk	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	22/26	<i>“... mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”</i>
mahzun sonsuzluğa sallanan	Anadolu bozkırlarının kavakları	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./T./T.	22/26	<i>“... mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”</i>
manyetolu	telefon	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Fr.	125/28	<i>“ Telefonu alır, manyetolu telefonun kolunu çevirir.”</i>
Maraş derisinde n	yağlı ayakkabı	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA n	Öz. is./T.	29/28	<i>“Ayağında Maraş derisinden yağlı bir ayakkabı,</i>

									<i>bacağında pamukludan bol...</i>
mareşal	Resul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	106/9	<i>“ Bir kurşunun fiyatı da, sen herkesten iyi bilirsin, elli kuruştur, mareşal Resul!”</i>
mavi	kocaman göz	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	23/5	<i>“Annesi beyaz başörtülü...mavi kocaman gözlü.”</i>
mavi	boncuklar	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	10/10	<i>“ İskelet mavi boncuklarla, sarımsak, tavuk pisliği, çam kozalağı ile donanmıştı.”</i>
maviye çalan	karanlık	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	44/17	<i>“Kalın kaşları kırışmış, alını çatılmıştı. Yüzü, maviye çalan bir karanlıktaydı.”</i>
mektup yazan	hayvan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	89/27	<i>“İnsan konuşan hayvan değil, mektup yazan hayvandır.”</i>
mektup yazan	mahlukat	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	89/34	<i>“İnsan mektup yazan bir mahlukattır.”</i>
mektup yazan	hayvan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	89/36	<i>“İnsan mektup yazan hayvandır...”</i>
mektup yazan	hayvan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	151/3 4	<i>“ İnsanı tarif etmek gerekirse, insan mektup yazan hayvandır.”</i>
mektup yazan	hayvan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	155/3 7	<i>“İnsan mektup yazan hayvandır. Bunu hiçbir</i>

									zaman unutmamalı. ”
memleke timizin alının teri	(güzel pirinç)	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Ar./ T./T .	152/5	“...memleketi mizin gözünün nuru, alının teri güzel pirincimiz kurtuldu. ”
memleke timizin gözünün nuru	(güzel pirinç)	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	Ar./ T./ Ar.	152/5	“Ordumuzun gıdası, memleketimizi n gözünün nuru, alının teri güzel pirincimiz kurtuldu. ”
memur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	8/35	“...bazı memurlar, candarma komutanı araya girdi de istifanmeyi kimse okuyamadı. ”
memur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	9/1	“...kendini seven memurların, candarma komutanının önünde.... ”
memur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	24/14	“Memurlar, şefler, ağalar....ileri gelen köylüler akşama kadar kaymakama “hoş geldin” ziyaretinde bulundular.
memur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	53/12	“ Bilmiyordu ki bu teller, Kaymakamlar, memurlar aleyhine yirmi beş yıldan beri...”
memur	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	80/8	“ Kaymakam, memurların, hademelerin, ...ellerini sıktıktan sonra...”

mendebu r	kağıt	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	87/17	“Yırt şu elindeki mendebur kağıdı da git dairene.”
mendebu r	kul	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	96/18	“ Bir koca millete senin gibi bir uyuz it başa çıkamaz. Allahın mendebur, alçak kulu!”
mercime k büyüklüğ ünde	parçala r	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	Far. /T.	9/3	“...küçük küçük, mercimek büyüklüğünde parçalara ayırdı.”
mermer gibi soğuk	yüz	görsel/ dokuns al	üst	SÖ	KÖ	-k	Ar./ T. / T.	11/24	“Resul Efendinin başı duvarda, yüzü mermer gibi soğuk, hareketsiz...”
mert	adam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	103/3 7	“ Benim gözüm tuttu bu çocuğu. Mert bir adama benziyor.”
mert	insanlar	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	109/3 0	“ Ne talihli insanım ki sizler gibi mert, iyi yürekli insanlarla karşılaştım.”
mesut	kasaba	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	21/27	“ Bahtiyar, mesut, şirin, yeşil kasabanın şerefine.”
mesut	olay	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	74/5	“Bu mesut olayı zurnacı Kör Veli de duydu.”
Milli	Mücad ele	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	21/30	“ Uzun uzun Milli mücadeleden, o ve arkadaşlarının Milli Mücadelede

									ne kadar yararlıklar yaptıklarını...
Milli	Mücadele	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	21/30	“Milli Mücadelede ne kadar yararlıklar yaptıklarını...”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	28/28	“Bu bir memleket mahsulüdür. Şerefli mahsul milli mahsuldür.”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	28/37	“Baltalamaya çabalarlar bu milli mahsulü...”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/4	“...yanlış yapılmış bir kanuna dayayıp sırtlarını, bir milli mahsulü yok etmeye çalışıyorlar.”
milli	iş	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/4	“Akılları ermez onların milli işlere.”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/8	“Bu milli, vatani mahsul uğruna kanun dinlemem...”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/11	“Yeter ki bu milli, vatani mahsul zarar görmesin.”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/15	“Sinek olacak... Sıtma olacak...Made mki milli mahsuldür! Mecburen olacak.”
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	30/17	“Milli mahsulleri himaye, teşvik, genç ,imanlı ,

									<i>dinamik idari amirlerinin vazifesidir.”</i>
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	32/34	<i>“ Anlamaz ki bu herifler. Ulan milli mahsul dedik.”</i>
milli	servet	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	93/5	<i>“ Ağalarımıza, milli servetimize düşmanlık edersin. Bu vatanın kökünü kurutursun.”</i>
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	127/10	<i>“ Çeltiklerin suyunu kesip milyonlarca liralık milli mahsulü yok edemez...”</i>
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	128/5	<i>“Milli mahsul... Şerefli mahsul...”</i>
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	131/19	<i>“ Kaymakam dedi ki çeltik milli bir mahsuldür...”</i>
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	131/23	<i>“Mademki milli mahsuldür mecburen olacak...”</i>
milli	servet	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	132/23	<i>“Milli servetlen oynamak hiç iyi değildir.”</i>
milli	mahsul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	139/6	<i>“Milli mahsulün, çeltiğin, vatanın kıymetini bilmeyenler....”</i>
milli	servet	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	152/4	<i>“ Yüksek, asil Ağalarımızın milli serveti kurtuldu.”</i>

milli	vazife	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	155/3 3	“ <i>Milli vazife! Vazifemiz. Okumalı. Bütün mektupları okumalı.</i> ”
milli	vazife	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	155/3 5	“ <i>Güle güle efendim. İyi yolculuklar. Milli vazife, değil mi?</i> ”
Milli Mücadel ede savaşan	çeteler	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ Ar./ T.	61/24	“ <i>Milli Mücadelede savaşan çeteler arasında Zeyno da vardı.</i> ”
mis gibi	sabun	zihinsel / kokusal	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	Ar./ T.	23/7	“ <i>Annesinin çarşafı sakız gibi. Mis gibi sabun kokar.</i> ”
misafirper ver	insan	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	Ar.	17/36	“ <i>“Şu Anadolu’ nun insanı, misafirperver, asil, kahraman, yoksul, yiğit...”</i> ”
misafirper ver	Anadol u insanı	zihinsel	üst	birleşik	Ø	Ø	Ar./ Far.	109/2 4	“ <i>Anadolu insanı! Misafirperver. Cesur, yiğit...”</i> ”
muhanne t	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	96/1	“ <i>Bizi senin gibi bir dinsize, muhannete, kanı ciğeri on para etmez bir rezile muhtaç eyledikten sonra...”</i> ”
muhtar	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	24/14	“ <i>...muhtarlar ,ileri gelen köylüler akşama kadar kaymakama “hoş geldin” ziyaretinde bulundular.</i> ”

mukadde s	vatan parçası	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	21/31	“... bu mukaddes vatan parçasını nasıl kurtardıklarını ...”
mutlu	yarın	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	22/9	“Kasabaya mutlu bir yarın hazırlayarak ödevini yapacağını, heyecandan boğula boğula söyledi.”
mübarek	yüz	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	107/1 0	“Ancak bir an için yüzünüzü görebildim. Mübarek yüzünüzü efendim...”
mühim	iş	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	46/21	“... çemrek kalabalığı görenler, mühim bir iş olduğunu anlamakta gecikmediler.”
mükemm el	plan	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	110/2 0	“...Tevfik Ali Beyin tarlası. Mükemmel bir planı var.”
mükemm el	pirinç tarlası	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	111/5	“... en küçük bir sivrisinek barınağı kalmamış, mükemmel altı bin dönümlük pirinç tarlası.”
münasip	dil	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	53/14	“Münasip bir dille Resul Efendi onu da söyledi.”
Müslüma n olan	(kişi)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar.	46/31	“Müslüman olana bu zulüm yapılır mı?”
mütegal li be	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	19/19	“Kasaba mütegalibeler ,yobazlarla

									<i>doluymuş.</i> ”
mütegalli be	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	127/2 3	“... şu zalimlere karşı, Şu mütegallibeye karşı beni rezil etme...”
müthiş	kalabalık	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	80/19	“Köprüünün üstüne müthiş bir kalabalık toplanmıştı.”
müthiş	gürültü	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	80/30	“Müthiş bir gürültü Kaymakamın kulaklarında uğulduyordu.”
müthiş	kadın	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	125/3 4	“ Köylüler bentleri mi yıkmışlar? Başlarında da o kadın mı? Müthiş bir kadın bu.”
parmağı m kadar	(sivrisinek)	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	123/1 5	“Bu yaz bir sivrisinek olacak... Kemikli. Nah bu parmağım kadar.”
nakışlı	sigara kutusu	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	102/3 0	“...nakışlı sigara kutusuna Amerikan sigaraları doldurulur.”
namuslu	memur	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	89/9	“Siz namuslu bir memursunuz, hayatınızın tehlikede olduğunu bildirmeye geldim.”
namuslu	kaymakam	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	153/7	“ Bak, Kaymakam, gençsin, yiğit ve namuslu ve de vatanseversin ”

namussu z	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	7/12	“Çeltikçiyle, bu namussuzlarla aşık atılır mı, bu ırzı kırıklarla bir ipte oynanır mı?”
namussu z	mütega llibe	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	19/24	“ Var efendim. Çok namussuz mütegalibe var.”
namussu z	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	19/25	“ O eşkıya sahiplerinin, o namussuzların hepsi duruyor.”
namussu z	Kör Cemal	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	20/1	“O namussuz Kör Cemallen, Pehlivan Usta yazmıştır.”
namussu z	Kör Cemal	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	20/19	“O namussuz Kör Cemal o Danacı Halilin eli galem tutan...”
namussu z	(kişiler)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	39/26	“Vay namussuzlar vay! Vay sahtekarlar vay1
namussu z	herif	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	68/27	“Vay namussuz herif...Alacağı n olsun. Seni bu sahaya gömdürmezse m.”
nankör	adam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	130/2 3	“Behey nankör adam... Behey fıkara, saf çocukcağız.”
nankör	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	33/19	“ Okçuoğlu deliye döndü. “Nankörler “diye bas bas bağırdı.”

nankör	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	33/35	“ Size yaptığım iyilikler gözünüze dizinize dursun. Nankörler.”
nankör	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	139/9	“Dağ gibi Murtaza Ağalarının ona yaptığı iyiliği bilmeyen nankörler...”
nazik	beyler	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	109/8	“ Her birisi Avrupada okumuş nazik beyler. Okumamışları da babacan.”
Nermin	kavaklar	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	22/22	“ Yolda uzun uzun kavaklar görmüştü. Tozlu... Nermin kavakları anlatırdı.”
Nermin	yol	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	22/25	“Nermin yolların uzun, garip, tozlu , mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”
Nur gibi	kaymakam	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./T.	35/8	“Ne iyi çocuk bu Kaymakam. Nur gibi...Tertemiz”
nur gibi	adam	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./T.	37/7	“ İftira etmeyin. O nur gibi bir adamdır.”
ocağı batasıca	Memed Ali	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- AsI -CA	T./T.	118/9	“Ağla, ağla bakalım, ocağı batasıca Memed Ali.”
odacı	Bayram	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	T.	97/19	“Odacı Bayram ona

									<i>doğru gelir. "Buyur Beyim. Ne istiyorsun?" der."</i>
odacı	Bayram	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	T.	107/2	<i>" Zile basar. Odacı Bayram girer."</i>
okkalı	eğlence	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	85/23	<i>"...biz oyuz beş senede kır üç kaymakam değiştirdik. Böylece senede bir , belki de iki çok okkalı bir eğlencemiz vardır."</i>
okumamış	(kişiler)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-mİş	T.	109/9	<i>" Her birisi Avrupada okumuş nazik beyler. Okumamışları da babacan.."</i>
okumuş	(kişiler)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-mİş	T.	95/9	<i>"... ağalar, beyler, okumuşlar, Londra, Paris gezmişler..."</i>
okumuş	(kişi)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-mİş	T.	104/2	<i>"İyi de okumuş. Kültürlü. Müzikten de iyi anlıyor"</i>
olmadık	çare	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-Dlk	T.	52/25	<i>" Murtaza Ağa kızmış, ateş saçıyordu. Bu yüzden de olmadık çarelere başvurdu."</i>
omuzları düşük	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	-lk	T./T .	9/36	<i>"...Resul Efendi hiçbir yere uğramadan doğru eve giderdi. Bu otuz yıldır böyleydi. Omuzları düşük, yüzü</i>

									<i>soluk ...”</i>
on adamın katili	ağalar	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./ Ar./ Ar.	89/17	<i>“ Her birisi kartal gibi ağalar. Her birisi on adamın katili ağalar.”</i>
ona yaptığı iyiliği bilmeyen	nankörler	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T./ T.	139/9	<i>“Murtaza ağalarının ona yaptığı iyiliği bilmeyen nankörler, kedisinin kıymetini mi bilecekler?”</i>
ordumuz un gıdası	(güzel pirinç)	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	T./ Ar.	152/5	<i>“Ordumuzun gıdası, memleketimizi n gözünün nuru, alnının teri güzel pirincimiz kurtuldu.”</i>
orospu	avratlar	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	116/2 3	<i>“ Kes, kes! Orospu avratlar gibi fingirdeme.”</i>
orospu	Zeyno	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	127/4	<i>“ Köylü gelmiş, başında o orospu Zeyno, yedi düvelin orospusu... bütün bentleri yerle bir etmişler.”</i>
orospu	Zeyno	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	129/9	<i>“O orospu Zeyno histeriklidir. Büyük orospudur.”</i>
orospu avratlı	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	Far. /Ar.	43/22	<i>“...orospu avratlıya, parlak çizmeliye, ağız sakızlıya yapacağımı bilirim.”</i>
orta	yer	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	70/9	<i>“...çarşının orta yerinde bir çeltikçi ağasının</i>

									<i>suratına kinini kusuveriyor.”</i>
Osmanlı	avrat	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Öz. is.	113/8	<i>“ Zeyno sayesinde görüyorsunuz. Osmanlı avrattır Zeyno.”</i>
Osmanlı veziri gibi karşılanan	kaymakam	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Öz. is./ Ar./ T./T .	99/8	<i>“İşte böylece Osmanlı veziri gibi karşılanan Kaymakam kimseciklerin yüzüne bakamıyordu utancından.”</i>
ot	evler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	111/2 5	<i>“ Hiç yiyecekleri yok. Yaz altı ay, kış altı ay, yalnız ot yerler. Evleri ot evlerdir.”</i>
otobüslerin en üstüne binmiş	davulcular	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-mİş	Fr./ T./T /T.	16/23	<i>“Otobüslerin en üstüne binmiş davulcular durmadan çalıyorlardı.”</i>
otsuz	kasaba	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	T.	108/3 4	<i>“ Ağaçsız, otsuz, yangın yeri bozkırların ortasında bir kasaba.”</i>
ova kadar	büyük pirinç tarlaları	görsel	gerçek	SÖ	EÖ	Ø	T.	113/3	<i>“... suyu pirinç tarlalarına çevirdiler. Büyük, birer ova kadar büyük pirinç tarlalarına...”</i>
öfkeli	ses	işitsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	62/36	<i>“Öfkeli sesi köyün üstünde çınliyordu.”</i>
ölçülü	adımlar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	13/30	<i>“Bunca yıl aynı ölçülü adımlarla, aynı kaldırımdan</i>

									<i>gidip gelmiş... ”.</i>
ölen	(kişiler)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-An	T.	132/8	<i>“Ya şu her gün sinek gibi ölenler kim? Türk değil mi?”</i>
ördek	Memed Ali	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	118/10	<i>“ Ağla, ağla bakalım, ocağı batasica Mehmed Ali. Kaz Memed Ali... Ördek Memed Ali!”</i>
Ötede hep yere bakan	birisi	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T. / T. / T./T .	133/7	<i>“Ötede hep yere bakan birisi vardır. ”</i>
öz	göbek	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	94/32	<i>“ Boy boy apartımanları var hepsinin de. Hemi de İstanbulun öz bir göbeğinde.”</i>
öz	kardaş	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	95/7	<i>“ Gıt var söyle altın yürekli Resula, o senin öz bir kardaşıdır Murtaza.”</i>
öz	arkadaş	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	101/2 2	<i>“ Cephelerde berabaer kuru ekmek bölüştüğümüz Türklerin babası da Murtazanın öz bir arkadaşı.”</i>
palasını çekmiş	leventler	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	İt./T .	23/2	<i>“Ne güzel! .Palasını çekmiş leventler. Sonsuz, sonsuz maviler.”</i>
pamukludan	ceket	zihinsel / dokunsal	gerçek	türemiş	Ø	+II +D An	Far.	29/29	<i>“... günde solmuş bir şalvar, sırtında yine pamukludan çizgili bir</i>

									<i>ceket vardı.”</i>
parlak	balmu mu	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	42/19	<i>“ Sarı ışığın altında çamurlu üstleri başları, yüzleri, saçları parlak balmumundanmış gibi görünüyordu.”</i>
parlak çizmeli	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	43/22	<i>“Okçuoğlu deyyusuna, orospu avratlıya, parlak çizmeliye, ağzı sakızlıya yapacağımı bilirim.”</i>
parmak kadar	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	64/5	<i>“Kaymakam parmak kadar bir çocuk. Kurutma emrini verdi. Başına da candarma dikti.”</i>
parmak kadar	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T.	136/9	<i>“ Onlar adama, bir parmak kadar çocuğa, bu Kaymakama çeltik kurutturmazla r...”</i>
parmak kadar	çocuk	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T.	152/14	<i>“Bir parmak kadar çocuğun zulmünden kurtulduk.”</i>
paslı	demirle r	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	80/3	<i>“ Otomobil gürültüyle çalışıyor, zangır zangır titriyordu. Her bir tarafı dökülmüştü. Paslı demirleri meydandaydı.”</i>

pembe	boya	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	10/9	“Ev pembe boyalıydı Tam alnında güneye gelen kısmında bir at kafası asılıydı..”
pencereden görünen	dallar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Far. /T.	24/25	“ Gün zeytin ağaçlarının pencereden görünen dallarını parlatıyordu.”
perişan	hal	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	47/12	“ Kaymakam bir şeyler söylemek, bu perişan halli köylülerden özür dilemek istedi.”
perişan halli	köylüler	zihinsel	gerçek	SÖ	ST	+II	Far. /Ar.	47/12	“ Kaymakam bir şeyler söylemek, bu perişan halli köylülerden özür dilemek istedi.”
pırıl pırıl	taksiler	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	22/33	“ Güvercinli yol...pırıl pırıl taksiler geçer.”
pırıl pırıl	arabalar	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	74/2	“Pırıl pırıl arabalar ardı ardına dizilmiş, çarşının ortasından geçtiler.”
pırıl pırıl	filinta	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T.	142/37	“ Zeynonun boynunda pırıl pırıl bir filinta asılıdır.”
pırıl pırıl akan	taksilerin tekerlekleri	zihinsel / görsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	22/36	“Altın sarısı çınar yapraklarına, pırıl pırıl akan taksilerin tekerlekleri gömülür...”
pişmiş	aş	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-mİş	T.	103/20	“Sus da pişmiş aş su

									<i>katma.”</i>
portatif	karyola	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	80/1	<i>“ Hademeler bavulları, portatif karyolayı, yatağı otomobile koydular.”</i>
poturlu	(kişiler)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	17/18	<i>“Kasaba insanları deyince gözünde poturlu, kangal bıyıklı...”</i>
programlı yürüten	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Fr./ T.	55/3	<i>“Kampanyayı böyle şiddetli, programlı yürütenler Kör Cemalle, Mustafa Pehlivanlı.”</i>
püsküllü	bela	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	70/12	<i>“ Çeltikçiler yıllardan beridir böyle bir belaya ilk defa çatmışlardı. Hem de ne püsküllü bela.”</i>
Resul Efendiyi bilen	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Öz. is./ T.	11/24	<i>“ Resul Efendiyi bilenler, şimdi görseler bu adamın Resul Efendi olduğunu tövbeler olsun inanmazlar.”</i>
rezil	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	96/1	<i>“...imansıza, kanı ciğeri on para etmez bir rezile muhtaç eyledikten sonra...”</i>
rezil	Resul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	96/29	<i>“ Şunu iyi bil ki, Resul, ulan rezil Resul... bir kurşunun fiyatı elli kuruştur.”</i>

ricacı	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	50/7	“ Önce aşağıdan aldılar. Ricacı gönderdiler.”
ruhsatsız	saha	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	54/17	“ Bir hafta içinde ruhsatsız bütün sahalar ekilip, sular bırakılmıştı.”
ruhsatsız ekilen	saha	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	56/37	“Ruhsatsız ekilen üç sahanın bentleri kasabanın içinde, taş köprüünün altındaydı. ”
rüşvetçi	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	129/ 26	“Seni rüşvetçi seni ... Seni elli kurşuluk seni...”
sabah yeli gibi incecik	koku	dokunsal / kokusal	üst	SÖ	KÖ	+CI k	Ar./ T./T ./T.	58/14	“Sabah yeli gibi incecik bir koku. Yağmur sonu güzel kokuyor. Toprakla birlikte.”
sabırsız	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	86/22	“Ne de sabırsızsiniz. Anladım birader.”
saçları gözlerine düşen	genç	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T.	16/31	“İkinci mevkide düz, uzun saçları alnına, gözlerine düşen bir genç gördü.”
sadrazam odası gibi	(oda)	görsel / zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar./ T./T .	100/ 10	“Ona bir oda döşeyecek ki Murtaza Emmisi sadrazam odası gibi!”
saf	kafa	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	104/ 22	“ Sen bu saf kafanla anlamazsın onların fendlerini.”

saf	çocukca ağız	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	130/2 3	“Behey fıkara, saf çocukcağız. İnsanlardan bir imdat bekliyor. ”
saf saf onu dinleyen	Murtaza Ağa	zihinsel / işitsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T./T .	104/2 4	“Saf saf onu dinleyen Murtaza Ağa birden parlayarak onun üstüne yürür.”
sağlam	yer	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	89/8	“ Sizi öldürecekler. Sağlam yerden haber aldım. ”
sahne oturmuş	köylüler	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Ar./ T.	114/8	“Sahne oturmuş, küskün, donmuş kalmış, taş gibi köylüler.”
sahtekar	(kişiler)	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	Far.	39/26	“Vay sahtekarlar vay! Odanın içinde dört dönüyor, uzun saçlarını...”
sahtekar	köpekler	zihinsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	Far.	126/5	“Vay sahtekar köpekler vay! ... Demek bunlar kan yiyip, insan kanı içiyorlar. Bunlar düpedüz katil.”
sakız gibi	çarşaf lar	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T .	23/7	“Annesinin çarşafı sakız gibi. Mis gibi sabun kokar.”
sakızlı	sandalye	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	25/1	“ Dünkü kirli oda, kurt yeniği masa sakızlı sandalye sanki kaybolup gitmişti.”
saldırmal	(kişiler)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- mA	T.	17/19	“Kasaba insanları

1						+II			deyince gözünde poturlu, kangal bıyıklı, yanları tabancalı saldırmalı...”
sapsarı	su	görsel	gerçek	pekiştir me	Ø	Ø	T.	77/3	“Çeltik tarlalarında süzülüp gelen bu sapsarı suyu içiyordu.”
sapsarı	saman	görsel	gerçek	pekiştir me	Ø	Ø	T.	44/37	“ Köyün içinden, gübrelerin üstünden sapsarı bir saman, gübre suyu akıyordu.”
saray gibi	ev	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Far.	103/ 15	“ İşte böyle cennet parçası gibi odaya, saray gibi eve girsin.”
sarı	çınar yaprakl arı	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	23/3	“Sarı çınar yaprakları, asfalt kokusu...”
sarı	mendil	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	32/27	“Başında sarı, tozlu bir mendil sarılıydı.”
sarı	doktor	görsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	35/13	“ Doktor var ya, sarı doktor dönüp duruyor etrafında ya,o bir çıtlatsa...”
sarı	ışık	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	42/18	“Sarı ışığın altında çamurlu üstleri başları, yüzleri...”
saz	evler	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	20/33	“ Köprüden doğru kasabaya girildi.Sol tarafıta saz evler vardı.”

Sazlıdere köyü hudutları içindeki	büyük saha	görsel/ zihinsel	gerçek	SÖ	İT	+D A +kİ	Öz. is./ Far. /Ar. /T.	25/21	“Oçuoğlunun Sazlıdere köyü hudutları içindeki büyük sahasına da izin verildi...”
senin gibi zibidi	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T ./ Far.	129/21	“Ben senin gibi zibidilere tarla mı kuruttururum?”
senin gibi dinsiz	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+sIz	T./T ./Ar .	96/1	“Bizi senin gibi bir dinsize, muhanete...”
senin gibi imansız	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	+sIz	T. / T./ Ar.	96/1	“Bizi senin gibi bir dinsize, muhanete, imansız, kanı ciğeri on para etmez ...”
senin gibi kanı ciğeri on para etmez rezil	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./T ./T./ Far. /T./ Far. /T./ Ar.	96/1	“Bizi senin gibi bir dinsize, muhanete, imansız, kanı ciğeri on para etmez bir rezile muhtaç eyledikten sonra...”
senin gibi muhanet	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./ T./ Ar.	96/1	“Bizi senin gibi bir dinsize, muhanete...”
senin gibi uyuz	it	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	Ø	T./ T./ T.	96/17	“Bir koca milletle senin gibi bir uyuz it başa çıkamaz.”
serçe yürekli	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./T .	118/7	“Ne gelir ki elinden, avrat yürekli, serçe yürekli?”
sevgi taşan	insan	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	111/9	“Hayatımda böyle canlı, böyle hayatiyet dolu, sevgi taşan bir insana

									<i>rastlamadım.”</i>
sevgili	Gaymakam	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	18/28	<i>“Gaymakam begemiz bizim sevgili Gaymakamımız...”</i>
sevinçli	yüz	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	147/5	<i>“ Siyasetçinin sevinçli yüzü Ağaların yüzü gibi olur hemen.”</i>
sevindirecek	hadise	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	- Ac Ak	T.	77/21	<i>“İşte beni giderken sevindirecek bir hadise olmuşsa o da budur.”</i>
seyrek	kaş	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	61/17	<i>“ Zeyno Karı altmışını geçkindi. Kaşları seyrek ,inceydi.”</i>
sıcak	ses	zihinsel / işitsel	üst	türemiş	Ø	+C Ak	T.	18/18	<i>“... aynı sıcak sesle “müşerref olduk, efendim” dedi.”</i>
sıcak	çamur	dokunsal	gerçek	türemiş	Ø	+C Ak	T.	31/17	<i>“...amma bataklık, sıtma...Tam altı ay bataklık ,sıcak çamur içinde.”</i>
sıcak	gün	dokunsal	gerçek	türemiş	Ø	+C Ak	T.	41/6	<i>“ Savrun çayının suyu azalıp da yaz aylarının sıcak günlerinde çeltikçiler birbirlerine düştüklerinde ...”</i>
sıcakkanlı ₁	insanlar	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+C Ak +II	T.	22/5	<i>“... bu sıcakkanlı insanları olan kasabaya tayin edilmiş bulunduğu n sonsuz sevinç</i>

									duyduğunu...”
sıcakkanlı 1	insanlar	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+C Ak +II	T.	22/11	“ Bu kasabanın sıcakkanlı insanlarına kardeşçe duygularla bağlı olduğunu...”
sıcakkanlı 1	adam	zihinsel	üst	birleşik	Ø	+C Ak +II	T.	109/13	“Böyle sıcakkanlı, tatlı bir adamı hayatımda görmedim.”
sıcakkanlı 1 insanları olan	kasaba	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./ Ar./ T.	22/5	“ Bu kardeş insanları, bu sıcakkanlı insanları olan kasabaya tayin edilmiş...”
sinek gibi ölen	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	132/8	“Ya şu her gün sinek gibi ölenler kim? Türk değil mi?”
sinek kaydı	tıraş	zihinsel / dokunsal	üst	birleşik	Ø	Ø	T./T .	50/32	“Her gün sinek kaydı tıraş olurdu.”
sinek vızıldam az	kasaba	zihinsel / işitsel	üst	SÖ	SE Ö	- mA z	T./T .	46/24	“Sinek vızıldamaz kasabada doyulmaz bir seyirdi bu.”
sivri	çene	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	61/15	“Toparlak bir yüzü, sivri ince bir çenesi vardı.”
siyah pamuklu dan	şalvar	görsel	gerçek	SÖ	ST	+D An	Far. /Far .	29/28	“... bacaklarında siyah pamukludan bol, günde solmuş bir şalvar, sırtında yine pamukludan...”
siyasetçi	Ahmet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	147/1	“Siyasetçi Ahmedin

									arzuhalci yazıhanesi.”
siyasetçi	Ahmet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	52/35	“Telleri Siyasetçi Ahmet yazıyordu.”
siyasetçi	Ahmet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	53/16	“ Kimin kaleme aldığını da söyledi. Siyasetçi Ahmedî de anlattı.”
siyasetçi	Ahmet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	53/17	“Bugünlerde Siyasetçi Ahmet akşamdan elli tane tel sureti yazıyor...”
siyasetçi	Ahmet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Ar.	53/19	“Bütün isnatlar Siyasetçi Ahmedin kafasından çıkıyordu.”
Sizi uğurlayan	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	157/23	“Sizi uğurlayanlara bu kasabada...”
sizin gibi	Osmanlılar	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T.	123/33	“Sizin gibi Osmanlıların marifeti bu. Sen nereden duydun da gelip marifetini burada gösterdin?”
soğuk	su	zihinsel / dokunsal	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	94/19	“...gül gibi soğuk sularımı içtin.”
solgun	ten	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-GIn	T.	16/32	“Uzun yüzlü, solgun tenli, kara kaşlıydı.”
solucan gibi	sürünge nler	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T.	117/14	“Solucan gibi sürünge nler, sözüm sizedir! Bre sümüklüler, sözüm

									hepinizedir!”
solucan gibi yaşayan	insanlar	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T.	57/30	“Solucan gibi yaşayan insanlar... Korkak,... Hilekar... Yalancı.”
somyalar ı dışarı fırlamış	koltuk	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Fr./ T./T .	24/1	“Odanın mobilyaları, kurt yiyip delik deşik olmuş bir masa, somyaları dışarı fırlamış koltuktan ibaretti.”
son modaya göre giyinen	kız	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./F r./T. /T.	10/33	“Kara kaşlı, kara gözlü, son modaya göre giyinen uzun boylu bir kızdır.”
son model	Kayzer	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	ST	Ø	T./F r.	16/26	“En öndeki çiçekler içinde kalmış otomobil son model bir Kayzerdi.”
sonsuz	maviler	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sİz	T.	23/2	“ Ne güzel! Palasını çekmiş leventler. Sonsuz ,sonsuz maviler.”
sopa yemiş	kuşak	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	127/1 6	“ Sana herkes Beatnik dedi, o sopa yemiş bir kuşaktır dedi...”
sopa yemiş	kuşakla r	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	127/1 7	“Sopa yemiş kuşaklara güvenlik olmaz, sen ona güvenme Murtaza dediler.”
sözlerini n arasına ağır lugarlar karıştıran	genç	işitsel/ zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	T./ T./ Ar./ T.	15/9	“...konuşması nı bilen, sözlerinin arasına ağır lugarlar karıştıran bir

									<i>gençtir.”</i>
su altında düzelmiş	çakıltaş ₁	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T ./T.	153/2 6	<i>“ Yüz bin yıl su altında yıkanmış , düzelmiş çakıltaşı gibi.”</i>
su altında kalan	köyler	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T.	125/2 5	<i>“... Sazlıdere köyü sahasının, bir de su altında kalan köylere yakın teknil sahaların suyunu keseceğim.”</i>
su altında kalmış	köyler	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T ./T.	130/2 5	<i>“Bilmez ki su altında kalmış köylerde ne oyunlar dönecektir...”</i>
su altında yıkanmış	çakıltaş ₁	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T ./T.	153/2 6	<i>“ Yüz yıl yıkanmış, düzelmiş çakıltaşı gibi.”</i>
su içinde	arabalar	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T./T .	114/3	<i>“ Su içinde arabalar, kötenler, sabanlar, dövenler.”</i>
su içinde	kötenler	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T./T .	114/3	<i>“Su içinde arabalar, kötenler, sabanlar, dövenler.”</i>
su içinde	sabanlar	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T./T .	114/3	<i>“ Su içinde arabalar, kötenler, sabanlar, dövenler.”</i>
su içinde	dövenler	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T./T .	114/3	<i>“ Su içinde arabalar, kötenler, sabanlar, dövenler.”</i>
suya giren çıkan	ayak sesleri	işitsel/ görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T.	141/3 3	<i>“Suya giren çıkan, şapırtıyla giren çıkan ayak sesleri. Bir ara</i>

									<i>kesilir.”</i>
suya şapırtyla girip çıkan	ayak sesleri	işitsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T./ T.	142/4	<i>“Suya şapırtyla girip çıkan ayak sesleri yaklaştıkça yaklaşır.”</i>
suyu kestirecek	insan	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- Ac Ak	T./T .	118/1 7	<i>“Şu suyu kestirecek bir insan yok mu bu köyde, işte onu sormaya geldim.”</i>
suyu sıkılmış	limon	görsel / zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	75/34	<i>“Bütün kanı çekilmiş, yüzü suyu sıkılmış limona dönmüştü.”</i>
suyun altındaki	taş	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA +ki	T./T .	154/3 5	<i>“Sen de yenileceksin, yenileceksin, suyun altındaki taş gibi düzüleceksin.”</i>
sümsük	Resul	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	9/19	<i>“Diyecekler ki arkamdan, bakın şu sümsük Resula, bir kaymakam vekilliğinin bile altından kalkamadı.”</i>
sümsük	köylüler	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	140/1 7	<i>“Köylüleri, o cahil, o aç, o sümsük köylüleri kayırırlar.”</i>
sümüklü	(kişiler)	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	117/1 5	<i>“Bre sümüklüler, sözüm hepinizedir! Başınızı bacağınızın altına arasına alın da çeltikçilerin üstümüze”</i>
sürülmüş	tarla	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	- mİş	T.	110/2 0	<i>“Sürülmüş tarla, çimento kanallar.”</i>

									<i>Kanallar inış aşığı. Kesik sulama olacak...”</i>
sütbeyaz	perdele r	görsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	T./ Ar.	10/12	<i>“Pencerelerin den sütbeyaz, sakız gibi sütbeyaz perdeler sarkardı.”</i>
sütbeyaz	güverci n	görsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	T./ Ar.	22/34	<i>“...Pırıl pırıl taksiler geçer, altın sarısı yapraklara konmuş güvercinler uçarlar. Bir tanesi vardı içlerinde, sütbeyaz. Yola konmazdı.”</i>
sütbeyaz	saç	görsel	gerçek	birleşik	Ø	Ø	T./ Ar.	29/26	<i>“ Osman Ağa, kısa boylu, benekli yüzlü, sütbeyaz saçlı, çelimsiz bir adamdı.”</i>
sütbeyaz saçlı	adam	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./ Ar./ T.	29/26	<i>“ Osman Ağa, kısa boylu, benekli yüzlü, sütbeyaz saçlı, çelimsiz bir adamdı.”</i>
sütü bozuk	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	-Ik	T./T .	96/2	<i>“ Bizi senin gibi bir dinsize, imansız, kanı ciğeri on para etmez bir rezile muhtaç eyledikten sonra...Bir sütü bozuk.”</i>
sütü bozuk	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	-Ik	T./T .	96/7	<i>“Sütü bozuuk... Şimdi beni iyice dinle. Sonuna kadar çeltik komisyonuna rest çekecek misin?”</i>

süzülen	ılıklik	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-An	T.	23/6	“ Uzun beyaz parmakları, saçlarının arasında dolanır, gıdıklanır. Süzülen bir ılıklik.”
süzülen	sevgi	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-An	T.	23/7	“ Uzun beyaz parmakları, saçlarının arasında dolanır, gıdıklanır. Süzülen bir ılıklik. Süzülen sevgi...”
şapırtıyla giren çıkan	ayak sesleri	işitsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T /T.	141/3 3	“ Suya giren çıkan, şapırtıyla giren çıkan ayak sesleri. Bir ara kesilir.”
şaşkın	yüz	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-GIn	T.	20/12	“ Kaymakam, aşkın yüzünde hayretten açılmış gözlerinde büyük bir acıyla Kemal Taşana döndü.”
şef	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Fr.	24/14	“Memurlar, şefler, ağalar... akşama kadar kaymakama “hoş geldin ” ziyaretinde bulundular.
şefkatli	hal	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	147/ 23	“ Bayramı eliyle şöyle bir yana itip, en yumuşak, şefkatli haliyle...”
şerefli	mahsul	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	28/28	“ Bu bir memleket mahsulüdür. Şerefli mahsul milli mahsuldür.”

şerefli	mahsul	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	128/6	“ Birakılmalı. Mecburi bırakılmalı. Milli mahsul... Şerefli mahsul...”
şerefli	mahsul	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Ar.	131/20	“Kaymakam dedi ki çeltik milli bir mahsuldür, şerefli bir mahsuldür...”
şikayete gelen	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	140/36	“...Şikayete gelenler bu köylülerdi değil mi? Yalnız bu köy değil, on beş köy daha...”
şimdiye kadar gelen	idare amirleri	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T ./T.	70/13	“Şimdiye kadar gelen idare amirlerinin iyi kötü hepsinin bir yolu bulunmuştur.”
şirin	kasaba	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Far.	21/27	“Bahtiyar, mesut, şirin, yeşil kasabanın şerefine.”
tabaka tabaka	(yağ)	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	Ar.	29/30	“Şapkası yağ bağlamıştı. Kapkara, tabaka tabaka...”
tabancalı	(kişiler)	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	17/19	“ Kasaba insanları deyince gözünde poturlu, kangal bıyıklı, yanları tabancalı saldırmalı...”
talihli	insan	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	109/30	“Ne talihli insanım ki sizler gibi mert, iyi yürekli insanlarla karşılaştım.”

talihsiz	millet	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	26/18	“ Bu memleket, bu cennet vatana can feda...Ah Atatürk ölmeseydi... Talihsiz millet...”
taş	yürek	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	46/34	“Baksın da o taş yüreği azıcık yumuşasın.”
taş	yürek	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	47/20	“Bak, bak da taş yüreğiniz yumuşasın azıcık.”
taş	köprü	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	57/1	“ Ruhsatsız ekilen üç sahanın bentleri kasabanın içinde taş köprüünün altındaydı.”
taş	yürecik	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	103/4	“ Güzel güzel, ama bütün bunlar onun taş yüreciğini yumuşatır mı dersiniz?”
taş	yürecikler	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	122/18	“ Kaymakam da baksın, hükümet de baksın. Baksınlar da o taş yüreciklerine insanlık dolsun.”
taş gibi	köylüler	zihinsel / görsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Ar. / T.	114/8	“Sahnede oturmuş, küskün, donmuş kalmış, taş gibi köylüler.”
tatlı	adam	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	109/13	“Böyle sıcakkanlı, tatlı bir adamı hayatımda görmedim.”
tatlı	insan	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	111/8	“Ne tatlı bir insan!”

									<i>Hayatımda böyle canlı, böyle hayatıyet dolu, sevgi taşan bir insana rastlamadım.</i>
tavşan yürekli	(kişiler)	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./T.	115/1	<i>“Tavşan yürekli. Duyuyor musunuz sözlerimi erkeklerin yüz karası erkekler?”</i>
tecrübesiz	kişiler	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	Ar.	140/4	<i>“Genç, tecrübesiz kişiler, şartlara, koşullara uymazlarsa...”</i>
telaşlı	göz	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	134/7	<i>“... telaşlı bir göz atar Zeynoya, sonra yine aynı telaşla...”</i>
tellal	Zübeyir	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	112/27	<i>“Az sonra karşınıza gelecekler, sorun bakalım, Tellal Zübeyir Keskinbalta kim imiş?”</i>
temiz	ev	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	23/4	<i>“Ne temiz ev, sabun kokuyor çarşafılar.”</i>
tertemiz	çocuk	zihinsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	Ar.	35/8	<i>“Ne iyi çocuk bu Kaymakam bir görsen Hanım! Nur gibi... Tertemiz”</i>
tertemiz	yüz	zihinsel	üst	pekiştirme	Ø	Ø	Ar.	133/33	<i>“Ne de gencecik, ne de tertemiz yüzü vardı...”</i>
tesirli	isnatlar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Ar.	53/21	<i>“Tabi bu tekrarlara</i>

									<i>olayların gelişi yeni yeni, tesirli isnatlar da katıyordu.”</i>
tir tir titreyen	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	73/26	<i>“...sıtmadan tir tir titreyen, boyunları sivrisinek yeniği içinde,kıpkızıl yaraya keşmiş çocukları görüyor...”</i>
topal	Feride	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	116/20	<i>“Topal Feride de çırılçıplak, şaşırmış, köyün içinde öylece üryan, anadan üryan dolanır durur.”</i>
toparlak	yüz	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	61/15	<i>“Toparlak bir yüzü, sivri ince bir çenesi vardı.”</i>
toprağı karıştıran	birisi	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	133/7	<i>“... hep yere bakan, elindeki çöple hep toprağı karıştıran üstü başı yırtık birisi vardır.”</i>
toprak	dam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/16	<i>“ Uçsuz bucaksız bozkırların ortasında bir tepeye sırtını dayamış, birkaç toprak dam.”</i>
toprak	dam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	108/37	<i>“Bir tepeye sırtını dayamış birkaç toprak dam.”</i>
toza çamura batmış	Mehmed Ali	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T ./T.	60/11	<i>“Toza çamura batmış Mehmed Ali'yle Zeyno Karı son bir defa Kaymakama</i>

									<i>geldiler.”</i>
tozlu	ak sakallar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	72/7	<i>“ Öyle uzamış, kirli tozlu ak sakallar, açık güneşte yanmış, kıllı bağır...”</i>
tozlu	yol	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	22/20	<i>“Tozlu yol, çiçekli otomobil, Hukuk mezunu, Ziraat Fakültesi mezunu...”</i>
tozlu	kavaklar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	22/22	<i>“Tozlu... Nermin kavakları anlatırdı Dolmabahçe'den Beşiktaş'a giden yolda anlatırdı..”</i>
tozlu	Anadolu bozkırlarının kavakları	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	22/26	<i>“... tozlu, yalnız kalmış, mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”</i>
tozlu	mendil	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	32/27	<i>“Başında sarı tozlu bir mendil sarılıydı.”</i>
benim gibi	ağa	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	T./T.	140/20	<i>“Türk milletini kurtaran benim gibi bir ağaydı.”</i>
Türk milletini kurtaran	(kişi)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./Ar. / T.	140/20	<i>“Türk milletini kurtaran benim gibi bir ağaydı.”</i>
Türklüğün kurtarıcısı	ulu Bozkurt	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	-IcI	T./T.	140/18	<i>“...Türklüğün kurtarıcısı ulu Bozkurtun peşine düşüp de Türk milletini</i>

									<i>kurtaran...”</i>
uçsuz bucaksız	bozkırlar	zihinsel	üst	SÖ	İkil eme	+sIz +sIz	T./T .	17/15	<i>“Uçsuz bucaksız bozkırların ortasında bir tepeye sırtını dayamış birkaç toprak dam.”</i>
uçsuz bucaksız	kasaba	zihinsel	üst	SÖ	İkil eme	+sIz +sIz	T./T .	108/3 4	<i>“Uçsuz bucaksız. Ağaçsız, otsuz, yangın yeri bozkırların ortasında bir kasaba.”</i>
ufak tefek	sahalar	zihinsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T./ T.	50/1	<i>“Daha ufak tefek sahalar da izin verilmedi.”</i>
ulu	okaliptüs	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-Ig	T.	10/7	<i>“Bahçede beş tane ulu okaliptüs dikiliydi.”</i>
ulu	ağaçlar	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-Ig	T.	22/24	<i>“Öğleden akşama kadar, ulu ağaçlarla üstü örtülü yoldan gider gelirlerdi.”</i>
ulu	Toros dağı	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-Ig	T.	118/8	<i>“Sen on beş yıl böyle mi kuş uçurtmadın ulu Toros dağından?”</i>
ulu	Bozkurt	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-Ig	T.	140/1 8	<i>“...Türklüğün kurtarıcısı ulu Bozkurtun peşine düşüp de Türk milletini kurtaran...”</i>
ulu ağaçlarla üstü örtülü	yol	zihinsel / görsel	üst	SÖ	KÖ	+II	T. / T. / T./T .	22/25	<i>“Öğleden akşama kadar, ulu ağaçlarla üstü örtülü yoldan gider gelirlerdi.”</i>
uslu	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	54/1	<i>“İlk görünüşü uslu,</i>

									<i>efendi idi.”</i>
uyuz	it	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	96/17	<i>“Bir koca milletle senin gibi bir uyuz it başa çıkamaz.”</i>
uyuz	it	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	123/34	<i>“Osmanlıdan dost olmaz, uyuz itten post olmaz.”</i>
uyuz	kedi	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	138/14	<i>“Hiçbir canlı yok, uyuz bir kediden başka.”</i>
uyuz	kedi	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	142/33	<i>“Ve de köyde bir uyuz kedi haricinde hiçbir mahlukat bulunmadığı tespit edildi.”</i>
uzak	tarla	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	31/36	<i>“Köyde beş yüz metre uzak tarla.”</i>
uzak	köy	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	31/37	<i>“Ama olacak üç bin metredir uzak köyde.”</i>
uzak	Anadolu kasabası	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	85/17	<i>“Belki şimdi, şu anda, uzak bir Anadolu kasabasında tıpkısı tıpkısına oyunumuz oynanmaktadır.”</i>
uzamış	sakallar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-mİş	T.	72/7	<i>“Öyle uzamış, kirli tozlu ak sakallar, açık güneşte yanmış kıllı bağır...”</i>
uzun	yüz	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-(I)n	T.	16/32	<i>“Uzun yüzlü, solgun tenli, kara kaşlıydı.”</i>
uzun	zaman	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-(I)n	T.	9/7	<i>“Başı uzun zaman döndü.”</i>

uzun	saç	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	19/2	<i>“Alnına dökülen uzun saçlarını, bir baş çırpmasıyla arkaya attı.”</i>
uzun	Anadol u bozkırl arının kavakla rı	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	22/26	<i>“Nermin yolların uzun, garip, tozlu, yalnız, mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”</i>
uzun	parmak lar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	23/5	<i>“Uzun, beyaz parmakları, saçlarının arasında dolanır, gıdıklanır.”</i>
uzun	bıyıklar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	23/15	<i>“Uzun, kırçıl bıyıklarını burarak ne diyordu?”</i>
uzun	saç	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	25/25	<i>“Hem neşeli neşeli yürüyor, hem de uzun saçlarını ikide bir başıyla arkaya atıyordu.”</i>
uzun	boy	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	25/27	<i>“Uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli, bıyıklıydı.”</i>
uzun	bıyık	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	28/7	<i>“Gümüşlü kırıbağı elinde, ha bire çizmelerini dövüyor, terliyor, uzun bıyığının bir ucunu ağzına almış geviyordu.”</i>
uzun	saç	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	39/27	<i>“Odanın içinde dört dönüyor, uzun saçlarını parmaklarına dolamış</i>

									<i>çekiordu.”</i>
uzun	boy	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	75/27	<i>“Murtaza Ağa, uzun boyuyla kalabalıktan dışarı yürüdü.”</i>
Uzun	Rahmet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- (I)n	T.	102/18	<i>“Uzun Rahmetin sarayını verdim ona!”</i>
uzun	boy	görsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	104/14	<i>“Uzun boylu, bıyıklı, külot pantolon giymiş birisidir.”</i>
Uzun	Rahmet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- (I)n	T.	107/24	<i>“Uzun Rahmetin evi, Kaymakam Bey. Geçen yıl bitti.”</i>
Uzun	Rahmet Ağa	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- (I)n	T.	107/31	<i>“Uzun Rahmet Ağa çeltikçi, efendim.”</i>
Uzun	Rahmet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- (I)n	T.	119/24	<i>“Uzun Rahmetin konağında safalar sürüyormuş.”</i>
uzun	zaman	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	- (I)n	T.	145/4	<i>“Yarım saat çok uzun bir zaman... Taaccüp.”</i>
Uzun	Rahmet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	- (I)n	T.	15/2	<i>“Uzun Rahmet evi geçen yıl yaptırdı.”</i>
uzun boylu	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	25/27	<i>“Uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli, bıyıklıydı.”</i>
uzun boylu	kız	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	10/34	<i>“Kara kaşlı, kara gözlü, son modaya göre giyinen, uzun boylu bir kızdır.”</i>
uzun boylu	Murtaza Ağa	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T	18/26	<i>“Kapıyı, o uzun boyuyla Murtaza Ağa,</i>

									<i>iki büklüm olarak açtı: ”</i>
uzun boylu	biri	görsel	gerçek	S	ST	+II	T./T .	104/14	<i>“Uzun boylu, bıyıklı, külot pantolon giymiş birisidir. ”</i>
uzun boylu	(kişi)	görsel	gerçek	S	ST	+II	T./T .	109/9	<i>“Hele bir tanesi var, uzun boylu. ”</i>
uzun uzun	kavaklar	görsel	gerçek	S	İkil eme	-(I)n	T./T.	22/22	<i>“Yolda uzun uzun kavaklar görmüştü. ”</i>
uzun uzun	müzake re	zihinsel	st	S	İkil eme	-(I)n	T./T.	45/30	<i>“Uzun uzun müzakere ettiler. ”</i>
Üst üste gelen	olaylar	zihinsel	st	S	SE 	-An	T./T ./T.	49/1	<i>“st üste gelen olaylar, Kaymakamı iyice sarırmış, zayıflatmıştı. ”</i>
st başı yırtık	birisi	zihinsel	st	S	K		T./T ./T.	133/8	<i>“tede hep yere bakan, elindeki çöple hep toprağı karıştıran, üstü başı yırtık birisi vardır. ”</i>
vahşi	eşkıya	zihinsel	gerçek	basit			Ar.	100/24	<i>“Onlar bizi birer vahşi, beli palalı, gözü kanlı birer eşkıya, kan içici birer canavar olarak öğrenmişlerdir . ”</i>
vakitsiz	horoz	zihinsel	üst	türemiş		+sIz	Ar.	57/24	<i>“Bir iki vakitsiz horoz tp susuyor. ”</i>
vatan diyen	gençler	zihinsel	gerçek	S	SE 	-An	Ar./T.	104/34	<i>“Ben bu vatan diyen gençlerden çok korkarım. ”</i>
vatanca	iş	zihinsel	üst	türemiş		+CA	Ar.	28/29	<i>“Harbetmek ne kadar vatanca bir işe eltik</i>

									<i>ekmek de öyle vatanca bir iştir. ”</i>
vatanın asıl kıymetlerinin kıymetini bilmeyen	cahilller	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ Ar./ Ar. /T.	139/10	<i>“... ağaların ,beylerin bu vatanın asıl kıymetlerinin kıymetini bilmeyen cahiller”</i>
vatanın kıymetini bilmeyen	(kişiler)	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ Ar./ T.	139/7	<i>“Milli mahsulün, çeltiğin, vatanın kıymetini bilmeyenler, o vatanın kedisinin kıymetini ne bilirler!”</i>
vatani	mahsul	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+i	Ar.	29/8	<i>“Bu milli, vatani mahsul uğruna kanun dinlemem.”</i>
vatani	mahsul	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+i	Ar.	29/11	<i>“Yeter ki bu milli, vatani mahsul zarar görmesin.”</i>
vatansever	idareci	zihinsel	üst	birleşik	Ø	-Ar	Ar./ T.	21/37	<i>“... böyle genç, dinç, cesur, vatansever, kutsal idarecilere düştüğünü anlattı.”</i>
vatansever	Anadolu insanı	zihinsel	üst	birleşik	Ø	-Ar	Ar./ T.	109/24	<i>“Anadolu İnsanı! Misafirperver. Cesur, yiğit, vatansever.”</i>
vatansever	kaymakam	zihinsel	üst	birleşik	Ø	-Ar	Ar./ T.	153/7	<i>“Bak, Kaymakam, gençsin, yiğit ve namuslu ve de vatanseversin.”</i>
Vayvaylı	köylü Osman	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	Öz.i s.	72/3	<i>“Onu, çarşıda her gören Vayvaylı köylü Osman değil</i>

									<i>de emekli muhasebe müdürü Osman bellerdi.”</i>
vazifesin i müdrük	insanlar	zihinsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	Ar./ Ar.	86/18	<i>“Üzülmezin bizim adımıza. Biz vazifesini müdrük insanlarız.”</i>
verilmiş	karar	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	- mİş	T.	37/21	<i>“Odasına verilmiş kararlarla girdi.”</i>
vilayette n getirilen	çengi	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	Ar./ T.	99/11	<i>“Kasabanın kulübünde Vilayetten getirilen çengilere sabaha kadar göbek attırıldı.”</i>
viran olası	hane	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- AsI	Far. /T.	130/1 1	<i>“Viran olası hanede evladü ıyal var.”</i>
viran olası	hane	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- AsI	Far. /T.	130/1 3	<i>“Herkesin viran olası hanesinde de...Ne yaparsın kardeş, viran olası haneler başımıza bela.”</i>
viran olası	haneler	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- AsI	Far. /T.	130/1 4	<i>“Ne yaparsın kardeş, viran olası haneler başımıza bela.”</i>
viran olası	hane	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- AsI	Far. /T.	130/1 5	<i>“Kaymakam mı, onun viran olası hanesi yok ki.”</i>
virane	köy	zihinsel / görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	68/4	<i>“Akan suların ortasında, virane köyde parmakları ağızlarında kalakaldılar.”</i>

yağlı	ayakkabı	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	29/28	"Ayağında Maraş derisinden yağlı bir ayakkabı."
yağlı	masa	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	91/5	"Masası yağlı, kırık dökük bir masadır."
yağlı yağlı parlayan	sandalya	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	+II -An	T./T .	23/37	"...kirden sakız bağlamış, yağlı yağlı parlayan sandalya, döşemesi yırtılıp somyaları dışarı fırlamış bir koltuk..."
yağsız	bulgur	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sIz	T.	20/9	"Hayvanlarıyla birlikte burada, yalnız yağsız bulgur yiyerek yaşarlar efendim."
yakın	kasabalar	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	16/14	"Kasabada on dört otomobil vardı. Yakın kasabalar dan daha getirtildi."
yakışıklı	boy	zihinsel	üst	türemiş	Ø	+II	T.	124/13	"Şu boyuna bak, devrilesi, yerin dibine gecesi, şu yakışıklı boyuna da bak."
yalancı	(insanlar)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	T.	57/30	"Solucan gibi yaşayan insanlar... Korkak, hilekar... Yalancı."
yalınayak	köylü	zihinsel / görsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./T .	71/6	"... koskoca devletin temsilcisi olsun da alsın karşısına yalınayak, başıkabak köylüleri çene"

									çalsın.”
yalınaya k	adamlar	zihinsel / görsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./T .	36/31	“Yırtık kılıklı yalınayak adamlar kalabalığı almıştı ortalığı.”
yalınaya k	köylü	zihinsel / görsel	üst	SÖ	ST	Ø	T./T .	70/8	“...yalınayak, başıkabak, imanına tak demiş bir köylü...”
yalnız kalmış	Anadol u bozkırlarının kavakla rı	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	22/26	“... tozlu, yalnız kalmış... Anadolu bozkırlarının kavakları”
yangın yeri	bozkırlar	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T .	108/3 5	“Uçsuz bucaksız. Ağaçsız, otsuz, yangın yeri bozkırların ortasında bir kasaba.”
yangın yeri bozkırlar ın ortasında	kasaba	görsel	gerçek	SÖ	İT	+(n) DA	T. / T./T .	108/3 5	“...yangın yeri bozkırların ortasında bir kasaba.”
yanık	türkü	zihinsel / işitsel	üst	türemiş	Ø	-lk	T.	62/21	“Söylüyor babam söylüyor... Türkü, yanık bir türkü...”
yanlış	hareket	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-İş	T.	128/3 4	“Yanlış hareket ediyorsunuz, bırakın suyu.”
yanlış yapılmış	kanun	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	29/3	“Onlar diyordu, yanlış yapılmış bu kanuna dayayıp sırtlarını, bir milli mahsulü yok etmeye çalışıyorlar.”
yanlış yapılmış	kanun	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	T./T .	29/7	“Hele ben, yanlış yapılmış

									<i>kanunları hiç dinlemem.”</i>
yapılacak	keşif	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	- Ac Ak	T.	67/22	<i>“Sazlıdere köyünde bir tek canlı mahluk bulunmadığı yapılacak keşifle anlaşılacaktır.”</i>
yarı	karanlık	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	133/19	<i>“Yalnız Zeynoyla Memed Ali kalır. Yarı karanlık olur sahne.”</i>
yarı kurumuş	çamurlar	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mış	T./T.	46/16	<i>“... kaşları kirpikleri bembeyaz olmuştu. Yarı kurumuş çamurlar da beyazlamıştı.”</i>
yarık yarık	ayaklar	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T./T.	72/10	<i>Kocaman bastıkça yayılan, yarık yarık ayakkabısız ayaklar...”</i>
yarılmış tırnakları na kir dolmuş	eller	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mış	T./T./T./T.	72/9	<i>“Kocaman, yarılmış tırnaklarına kir dolmuş eller...”</i>
yarım saatlik	yol	zihinsel	gerçek	SÖ	ST	+IIk	T./Ar.	18/37	<i>“Yarım saatlik bir yol alabilmişlerdi ki Kaymakam kendini toparlayabildi.”</i>
yaş	gübre kokusu	dokunsal	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	45/1	<i>“... sapsarı bir saman, gübre suyu akıyordu. Yaş gübre kokusu yayılıyordu ortalığa.”</i>
yaşlı	(kişiler)	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	17/29	<i>“Genç yaşlı beş yüz kişi, asker gibi tek</i>

									<i>sıra olmuşlar, vagonun karşısında...”</i>
yaşlı	zeytinler	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	23/29	<i>“Zeytin ağaçları dikili bahçelere... Yaşlı zeytinler...”</i>
yaşlı	müftü	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	50/7	<i>“Ricacı, yaşlı, kambur, küçücük, kasabanın müftüsüydü”.</i>
yaşlı	şoför	zihinsel / görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	79/16	<i>“Hamza Dayı geldi. Yaşlı bir şofördü.”</i>
yedi katlı	apartıman	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T.	127/28	<i>“İstanbul’un göbeğinde yedi katlı apartıman düşünürüm.”</i>
yeni	kroki	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	27/9	<i>“Hemen yeni bir kroki yaptırılmalı.”</i>
yeni	filiz	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	31/24	<i>“Akıllı olan topraktan yeni filizlenmemiş pamuğa otuz lira verir mi?”</i>
yeni	kaymakam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	79/23	<i>“Ben vekilim. Beyin vekiliyim. Yeni Kaymakam gelinceye dek.”</i>
yeni	oyun	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	81/4	<i>“... içindeki zehir gittikçe tesirini gösteriyordu. Bu da yeni bir oyun olmasındı.”</i>
yeni	eşya	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	102/25	<i>“Bu arada gençler yerli yerince yeni eşyaları koyarlar.”</i>
yeni	usuller	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	151/13	<i>“Yeni usuller, yeni kaymakam</i>

									<i>kaçırma usulleri bulmak gerekiyor.”</i>
yeni	kaymakam	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	151/13	<i>“Yeni usuller, yeni kaymakam kaçırma usulleri bulmak gerekiyor.”</i>
yeni yeni	isnatlar	zihinsel	gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T./T.	53/21	<i>“Tabii bu tekrarlarla olayların geliş yeni yeni, tesirli isnatlar da katıyordu.”</i>
yeraltında denizaltısı yüzen	Amerikan milleti	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T./T.	128/16	<i>“...yeraltında denizaltısı yüzen Amerikan milleti, yüce vatani biz ilen değil mi?”</i>
yerin dibine geçesi	(kişi)	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-Asl	T./İng./T.	124/13	<i>“Şu boyuna bak, devrilesi, yerin dibine geces, şu yakışıklı boyuna da bak.”</i>
yeşil	kasaba	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	21/27	<i>“... her dakika bardak kaldırılıyordu ... Bahtiyar, mesut, şirin, yeşil kasabanın şerefine.”</i>
yeşil	fayans	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	23/24	<i>“Ne de güzel ev. Banyo bile var. Yeşil fayanstan...”</i>
yeşil	harman yerleri	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	43/34	<i>“Pamuklar, susamlar, bostanlar, yeşil harman yerleri su altında kalmıştı.”</i>

yeşil fayanstan	banyo	görsel	gerçek	SÖ	ST	+D An	T./F r.	23/24	“Ne de güzel ev. Banyo bile var. Yeşil fayanstan..”
yeşil yeşil	tazelik	görsel	Gerçek	SÖ	İkil eme	Ø	T./T .	10/4	“..Toprakta sarı, kırmızı, mor, ak çiçekler fıskırırken, dünya yeşil yeşil bir tazelik içinde yunmuş, arınmış parlarken ...”
yeşile çalan	boz renk	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T .	61/4	“Evlerin rengi yeşile çalan bir boz renkteydi.”
yırtık kılıklı	adamlar	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./T .	36/31	“Yırtık kılıklı ,yalınayak adamlar kalabalığı almıştı ortalığı..”
yiğit	Anadol u insanı	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	17/37	“Şu Anadolu insanı, misafirperver, asil, kahraman, yoksul, yiğit...”
yiğit	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	101/2 0	“Ölmeyeydin ki bizi çoluk çocuğa muhtaç etmeyeydin, hey aslanım yiğidim.”
yiğit	oğul	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	T.	144/1 4	“Pencereden baktım, bizim aslan, yiğit oğlum, Kaymakamım..”
yobaz	(kişiler)	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	19/19	“... kasabanız hakkında epeyce tahkikat yaptım. Mütegalibeler , yobazlarla

									<i>doluymuş.”</i>
yoğurtlu	patlıcan tava	görsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	90/11	<i>“Maydanozu da unutma... Akşam misafir gelecek. Yoğurtlu patlıcan tava..”</i>
yoksul	Anadolu insanı	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sII	T.	17/36	<i>“Şu Anadolu insanı, misafirperver, asil, kahraman, yoksul, yiğit”</i>
yoksul	Anadolu insanı	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+sII	T.	109/25	<i>“Şu Anadolu insanı. Asil, kahraman, yoksul...”</i>
yorgun	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-GIn	T.	49/2	<i>“Yüzü sapsarı, her zaman düşünceli, yorgun, kırılmış, kederliydi.”</i>
yorulmuş	(kişi)	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-mİş	T.	69/16	<i>“Akşama doğru yorulmuş, bitkin, atlarına binip gittiler”.</i>
yukarıdan bırakılan	su	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T./T.	41/22	<i>“Hele kurak olursa yukarıdan bırakılan su ne kadar bol olursa olsun, toprağın yarıklarına dolar, su zor ilerler.”</i>
yumruklarıyla kamaşan	gözler	zihinsel / görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-An	T.	118/1	<i>“Yumruklarıyla kamaşan gözlerini uğuşturur.”</i>
yumuşak	adam	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	129/31	<i>“Bu tepkiyi hiç beklememişlerdir, bu yumuşak adamdan.”</i>

yüce dağ kartalı	ağalar	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./Far./T.	95/8	“Çeltikçiler, o her biri yüce dağ kartalı ağalar, beyler...”
yüce	vatan	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	128/17	“... yer altında denizaltısı yüzen Amerikan milleti, yüce vatani biz ilen değil mi?”
yüce	dağ kartalı	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	95/8	“Çeltikçiler, o her biri yüce dağ kartalı ağalar, beyler...”
yüce dağ kartalı	beyler	zihinsel	üst	SÖ	ST	+II	T./Far./T.	95/8	“Çeltikçiler, o her biri yüce dağ kartalı ağalar, beyler...”
yüksek	duvar	görsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	10/6	“Resul Efendinin evi yüksek duvarlı bir avlunun içindeydi.”
yüksek	mektep	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	-k	T.	58/30	“Senin okuduğun yüksek mekteplerde iki tene okuduyorum.”
yüksek	saygı	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	86/14	“Yüksek saygılarımı sunarım.”
yüksek	saye	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	102/16	“...Kaymakam oğlum ulaşmasa idi, biz bu yüksek sayende ölmüştük, Resul.”
yüksek	millet	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	132/4	“Asil, yüksek milletimize...”
yüksek	şahsiyetlik	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	138/10	“o zaman çok rica ederim yüksek şahsiyetliğindan, suyumuzu

									ne demeye kesmiştir?”
yüksek	ağalar	zihinsel	üst	türemiş	Ø	-k	T.	152/4	“Yüksek, asil Ağalarımızın milli serveti kurtuldu.”
yüksek duvarlı	avlu	görsel	gerçek	SÖ	ST	+II	T./Far.	10/6	“Resul Efendinin evi yüksek duvarlı bir avlunun içindeydi.”
yürek parçalayıcı	sıtma hikayeleri	zihinsel	üst	SÖ	SE Ö	-IcI	T./T.	55/8	“Acıklı, yürek parçalayıcı sıtma hikayeleriyle.”
yüz karası	erkekler	zihinsel	üst	SÖ	İT	Ø	T./T.	115/7	“Duyuyor musunuz sözlerimi, erkeklerin yüz karası erkekler?”
yüzlerce binlerce kere oynanmış	oyun	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-mİş	T./T. /Ar./T.	85/15	“Denenmiş, yüzlerce binlerce kere oynanmış bir oyundur.”
yüzleri kemik	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	T./T.	55/10	“...yüzleri kemik, gözleri kocaman kocaman çocuğu toplayıp, kasabaya, Kaymakama getirdi.”
yüzü soluk	(kişi)	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	-k	T./T.	9/36	“Omuzları düşük, yüzü soluk... Kederinden göz kapaklarını kaldırıp da şöyle bir yanına yönüne bakamıyordu.”
yüzüne gözüne karasinek çöküşmüştü	çocuklar	görsel	gerçek	SÖ	SE Ö	-mİş	T./T. /T./T.	73/27	“...yüzüne gözüne karasinek çöküşmüş çocukları...”

zalim	emeller	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	Ar.	74/27	"Milletin candarmasını da zalim emellerine alet eyledi..."
zalim	(kişiler)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	127/22	"...beni mahcup eyleme şu itlere, şu zalimlere karşı..."
zavallı	adam	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	T.	77/10	"Zavallı adam! Bu canavarlarla yıllarca cebelleşmişti."
zayıf	boyun	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	29/31	"Ağa" diyordu. Kırmızı zayıf boynunu uzatarak.
zayıf	adam	görsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Ar.	91/5	"Siyasetçi zayıf, aynen cadı gibi bir adamdır."
zehir gibi	acı	zihinsel	üst	SÖ	EÖ	Ø	Far./T.	80/36	"Yüreğine zehir gibi bir acı oturdu."
zehir gibi acı	boşluk	zihinsel	üst	SÖ	KÖ	-g	Far./T./T.	9/8	"...içindeki zehir gibi acı bir boşluk çörekleni kaldı."
zehirli	sıtma	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+II	Far.	117/5	"...ben de sıtmadan zehirli sıtmadan can vermiş dört çocuğun anasıysam eğer..."
zehirli sıtmadan can vermiş	dört çocuk	zihinsel	gerçek	SÖ	SE Ö	- mİş	Far./T./Far./T.	117/6	"...ben de sıtmadan zehirli sıtmadan can vermiş dört çocuğun anasıysam eğer..."
zengin	(kişi)	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	104/1	"Murtaza Ağası onu

								0	zengin, Karun kadar zengin, hemi de lord edecek.”
zeytin ağaçları dikili	bahçeler	görsel	gerçek	SÖ	KÖ	Ø	Ar./T./T.	23/29	“Bol bir güneş dolduruyordu ortalığı. Zeytin ağaçları dikili bahçelere...Ya şlı zeytinler...”
zibidi	oğlan	zihinsel	üst	basit	Ø	Ø	T.	129/24	“Seni zibidi oğlan seni, seni beatnik seni!”
Ziraat memuru	Hasan	zihinsel	gerçek	SÖ	İT	Ø	Ar./Ar.	110/1	“Ben Ziraat memuru Hasan Yeşilsu efendim.”
zor	iş	zihinsel	gerçek	basit	Ø	Ø	Far.	112/28	“Zor bir iş değil ki. Ne yapalım, bu da vazife.”
zurnacı	Kör Veli	zihinsel	gerçek	türemiş	Ø	+CI	Far.	74/6	“Bu mesut olayı zurnacı Kör Veli de duydu.”

4.2. GEÇİŞ SIKLIKLARI VE ORANLARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI

İncelediğimiz eserde en sık kullanılan niteleme sıfatları, bu sıfatların kullanım sıklıkları ve oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

4.2.1 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatları Tablosu

SIFATLAR	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
çeltikçi	55	0,0426
büyük	31	0,0240
güzel	23	0,0178

genç	23	0,0178
Milli	21	0,0163
uzun	18	0,0139
eski	15	0,0116
kocaman	12	0,0093

fıkara	11	0,0085
kara	11	0,0085
kesik	11	0,0085
koca	10	0,0077
köylü	10	0,0077
aynı	8	0,0062
deli	8	0,0062
ince	8	0,0062
kel	8	0,0062
kör	8	0,0062
yeni	8	0,0062
ağa	7	0,0054
namussuz	7	0,0054
yüksek	7	0,0054
iyi	6	0,0046
ağır	5	0,0039
asil	5	0,0039
deyyus	5	0,0039
dinsiz	5	0,0039
kalın	5	0,0039
kutsal	5	0,0039
mektup yazan	5	0,0039
memur	5	0,0039
siyasetçi	5	0,0039
taş	5	0,0039
tozlu	5	0,0039
uzun boylu	5	0,0039
komünist	5	0,0039
aslan	4	0,0031
bol	4	0,0031
çiçekli	4	0,0031
kırmızı	4	0,0031
korkak	4	0,0031
koskoca	4	0,0031

nankör	4	0,0031
sarı	4	0,0031
su içinde	4	0,0031
ulu	4	0,0031
uyuz	4	0,0031
viran olası	4	0,0031
yaşlı	4	0,0031
ak	3	0,0023
akılsız	3	0,0023
babayiğit	3	0,0023
beyaz	3	0,0023
bok	3	0,0023
boş	3	0,0023
canlı	3	0,0023
gözü kanlı	3	0,0023
gül	3	0,0023
ıpıssız	3	0,0023
iğdiş	3	0,0023
incecik	3	0,0023
kahraman	3	0,0023
kanlı	3	0,0023
karanlık	3	0,0023
kötü	3	0,0023
Kürt	3	0,0023
müthiş	3	0,0023
namuslu	3	0,0023
orospu	3	0,0023
öz	3	0,0023
parmak kadar	3	0,0023
pırl pırl	3	0,0023
sıcak	3	0,0023
sıcakkanlı	3	0,0023
sütbeyaz	3	0,0023
şerefli	3	0,0023

uzak	3	0,0023
vatansever	3	0,0023
yalınayak	3	0,0023
yeşil	3	0,0023
yiğit	3	0,0023
(en) güzel elbiselerini giyinmiş	2	0,0015
açık	2	0,0015
akan	2	0,0015
alçak	2	0,0015
altın sarısı	2	0,0015
Ankara'ya giden	2	0,0015
arzuhalci	2	0,0015
ayağı yanmış	2	0,0015
aydınlık	2	0,0015
aziz	2	0,0015
babacan	2	0,0015
barmak gadar	2	0,0015
başkabak	2	0,0015
benim gibi	2	0,0015
beyaz badanalı	2	0,0015
bıyıklı	2	0,0015
bölük bölük	2	0,0015
buruşuk	2	0,0015
cahil	2	0,0015
can	2	0,0015
canavar ruhlu	2	0,0015
cennet parçası gibi	2	0,0015
cesur	2	0,0015
cümle	2	0,0015
çamurlu	2	0,0015
çıplak	2	0,0015

çiçeği burnunda	2	0,0015
çocuksu	2	0,0015
dalga dalga	2	0,0015
delikanlı	2	0,0015
deniz misali	2	0,0015
derin	2	0,0015
efendi	2	0,0015
erkeğe benzer	2	0,0015
eşkıya	2	0,0015
garip	2	0,0015
gencecik	2	0,0015
geniş	2	0,0015
gözleri kocaman kocaman	2	0,0015
gül gibi	2	0,0015
güldürlü	2	0,0015
gümüşlü	2	0,0015
halim selim	2	0,0015
has	2	0,0015
issiz	2	0,0015
iğrenç	2	0,0015
iki gözüm	2	0,0015
İstanbulun göbeğinde	2	0,0015
it	2	0,0015
kara gözlü	2	0,0015
kederli	2	0,0015
keskin	2	0,0015
kıllı	2	0,0015
kırık dökük	2	0,0015
kısa	2	0,0015
kısa boylu	2	0,0015
kirli	2	0,0015

koyu	2	0,0015
kurtulunmaz	2	0,0015
kuştüyü	2	0,0015
küçücük	2	0,0015
küçük	2	0,0015
mavi	2	0,0015
mendebur	2	0,0015
mert	2	0,0015
mesut	2	0,0015
misafirperver	2	0,0015
mükemmel	2	0,0015
mütegalibe	2	0,0015
Nermin	2	0,0015
Nur gibi	2	0,0015
odacı	2	0,0015
okumuş	2	0,0015
rezil	2	0,0015
saf	2	0,0015
sahtekar	2	0,0015
sapsarı	2	0,0015
sopa yemiş	2	0,0015
sümsük	2	0,0015
sütü bozuk	2	0,0015
süzülen	2	0,0015
talihli	2	0,0015
tatlı	2	0,0015
temiz	2	0,0015
tertemiz	2	0,0015
toprak	2	0,0015
uçsuz bucaksız	2	0,0015
uzun uzun	2	0,0015
vatani	2	0,0015
yağlı	2	0,0015
yanlış yapılmış	2	0,0015

yoksul	2	0,0015
yüce	2	0,0015
zalim	2	0,0015
zayıf	2	0,0015
yüce dağ kartalı	2	0,0015
(çok) heyecanlı	1	0,0008
(daha) mukaddesli	1	0,0008
(daha) topraktan yeni filizlenmemiş	1	0,0008
(daha) yücelikli	1	0,0008
(en) candan	1	0,0008
(en) kıymetli	1	0,0008
(en) öndeki çiçekler içinde kalmış	1	0,0008
(en) sık giyinen	1	0,0008
(en) ufak	1	0,0008
(en) ünlü	1	0,0008
acıklı	1	0,0008
aç	1	0,0008
açılmamış	1	0,0008
ağaçlardan yapılmış	1	0,0008
ağaçsız	1	0,0008
ağalar korkusu	1	0,0008
ağıdımsı	1	0,0008
ağır gölgeli	1	0,0008
ağza alınmadık	1	0,0008
ağzı sakızlı	1	0,0008
ak sakallı	1	0,0008
akar	1	0,0008
akıntısı olmayan	1	0,0008

akla yatkın	1	0,0008
aklı başında olan	1	0,0008
aklı olan	1	0,0008
Alacalı	1	0,0008
alaycı	1	0,0008
alemlerin yakışığı	1	0,0008
alnına düşen	1	0,0008
altın	1	0,0008
altın sarısı yapraklara konmuş	1	0,0008
altın yürekli	1	0,0008
altmış evli	1	0,0008
asıl	1	0,0008
asil soylu	1	0,0008
asilzade	1	0,0008
asker kaçacağı	1	0,0008
askerlik yapan	1	0,0008
aşağılatıcı	1	0,0008
atlas	1	0,0008
avrat yürekli	1	0,0008
Avrupa görmüş	1	0,0008
Avrupa'da okumuş	1	0,0008
avukat	1	0,0008
ayağı çarıklı	1	0,0008
ayakkabısız	1	0,0008
az kendine gelen	1	0,0008
azgın	1	0,0008
bacakları incecik	1	0,0008
bahçe içinde	1	0,0008

bahtiyar	1	0,0008
bastıkça yayılan	1	0,0008
baş	1	0,0008
Başa bela	1	0,0008
başrüşvetçi	1	0,0008
Beethovenin Dokuzuncu Senfonisinden	1	0,0008
bel vermiş	1	0,0008
beli palalı	1	0,0008
benekli	1	0,0008
benekli yüzlü	1	0,0008
benim postaneden geçen	1	0,0008
berbat	1	0,0008
beş paralık	1	0,0008
beyaz başörtülü	1	0,0008
bıçak gibi keskin	1	0,0008
bırakılmış	1	0,0008
biçimsiz	1	0,0008
bin sopa yemiş	1	0,0008
sayılamayacak kadar	1	0,0008
bir karış	1	0,0008
bir ömür boyu silinmeyecek	1	0,0008
bir parmak	1	0,0008
bir tepeye sırtını dayamış	1	0,0008
bire yüz veren	1	0,0008
birkaç acı yüzlü	1	0,0008
bitip tükenmeyen	1	0,0008
bitkin	1	0,0008

bizim		
sırtımızdaki	1	0,0008
boğulur gibi	1	0,0008
bomboş	1	0,0008
boy boy	1	0,0008
boyunları		
sivrisinek		
yeniği içinde		
kıpkızıl yaraya		
kesmiş	1	0,0008
kıpkızıl	1	0,0008
boz	1	0,0008
bu kasabaya		
hizmet etmiş	1	0,0008
bu zıbarmış		
yatan	1	0,0008
bulut misali	1	0,0008
bulutlar gibi	1	0,0008
bunların		
çevirdikleri	1	0,0008
burunları		
Kafdağında	1	0,0008
c'li , b'li	1	0,0008
cadı gibi	1	0,0008
canavar	1	0,0008
candan	1	0,0008
Candarmaların		
iş göremediğini		
gören	1	0,0008
canımın içi	1	0,0008
cehennemi		
yaşayan	1	0,0008
cennet	1	0,0008
cıvı cıvı	1	0,0008
cilalanmış gibi	1	0,0008
Cin	1	0,0008

cüzzamlı	1	0,0008
çabuk çabuk	1	0,0008
çabuk çabuk		
konuşan	1	0,0008
çakılla yapılmış	1	0,0008
çamur içinde	1	0,0008
çamur içinde		
yatan	1	0,0008
çamur içindeki	1	0,0008
çamurlu sokak		
boyunca		
uzanmış	1	0,0008
çardaklı	1	0,0008
çelimsiz	1	0,0008
çeltiğimizi		
kurutan	1	0,0008
çeltik		
tarlalarından		
süzülüp gelen	1	0,0008
çığırtkan	1	0,0008
çığlık gibi	1	0,0008
çimento	1	0,0008
çizgili	1	0,0008
çizmeli	1	0,0008
çubuk gibi		
kalmış	1	0,0008
çürümüş	1	0,0008
dağ gibi	1	0,0008
Dağ gibi		
Murtaza		
ağalarının ona		
yaptığı	1	0,0008
daimi	1	0,0008
dalaklı	1	0,0008
dalgalı	1	0,0008
dalgın	1	0,0008

dalkavuk	1	0,0008
dalları ıslayan	1	0,0008
Danacı	1	0,0008
Danacı Halilin eli galem tutan irezili	1	0,0008
Danacının oğlu	1	0,0008
davullu zurnalı	1	0,0008
dayak yemiş	1	0,0008
dazlak	1	0,0008
Defterdar	1	0,0008
Delihorozlu	1	0,0008
denenmiş	1	0,0008
derebeylikten kalma	1	0,0008
devcene	1	0,0008
devrilesi	1	0,0008
dibine Kuran düşse okunur	1	0,0008
diken diken	1	0,0008
dil bilmez	1	0,0008
dinamik	1	0,0008
dinç	1	0,0008
dize kadar çemrek	1	0,0008
dizlerine kadar gelen	1	0,0008
doğru dürüst	1	0,0008
doktor	1	0,0008
Doktorun muayenehanesi önüne kuyruk olmuş	1	0,0008
Dolmabahçenin önündeki	1	0,0008
doludizgin	1	0,0008

giden		
donmuş kalmış	1	0,0008
doyulmaz	1	0,0008
döşemesi yırtılmış	1	0,0008
dövüşen	1	0,0008
duvar diplerine uzanmış	1	0,0008
duyulur duyulmaz	1	0,0008
dükkançı	1	0,0008
dünya cihangiri	1	0,0008
dünya görmemiş	1	0,0008
düşük	1	0,0008
düşünceli	1	0,0008
düz	1	0,0008
eğri büğrü	1	0,0008
ekşi	1	0,0008
el kadar	1	0,0008
eli galem tutan	1	0,0008
eli kolu uzun	1	0,0008
eli silahlı	1	0,0008
elindeki	1	0,0008
elinden gelen	1	0,0008
elinden kurtulmuş	1	0,0008
elli kuruşluk	1	0,0008
emeksiz	1	0,0008
emrine hazır	1	0,0008
erkeklerin yüz karası	1	0,0008
eski eşkıyalar başı	1	0,0008
eski eşkıya	1	0,0008
eşkıyalar başı	1	0,0008

eşraftan	1	0,0008
fakir fıkara	1	0,0008
feci	1	0,0008
fıkaralar		
sığıncağı	1	0,0008
fidan gibi	1	0,0008
fild	1	0,0008
gavur	1	0,0008
geçmiş	1	0,0008
gelip duran	1	0,0008
Genç		
yüzündeki	1	0,0008
geniş omuzlu	1	0,0008
gergin	1	0,0008
gök gürler gibi	1	0,0008
gölgeli	1	0,0008
görülmemiş		
beyazlıkta	1	0,0008
gözleri büyüyen	1	0,0008
gözleri çukura		
batmış	1	0,0008
gözleri kara	1	0,0008
gözleri küçücük	1	0,0008
gözü çıkasica	1	0,0008
gözü dönmüş	1	0,0008
gözü pek	1	0,0008
güçlü kuvvetli	1	0,0008
gül yüzlü	1	0,0008
güleç	1	0,0008
güleç yüzlü	1	0,0008
gülmekle		
dalkavuk luk		
arası	1	0,0008
gümüş kıvrımı		
parlaklığında	1	0,0008

akan		
gümüşlenmiş	1	0,0008
günde solmuş	1	0,0008
güneşte yanmış	1	0,0008
güneşten		
solmuş	1	0,0008
Güney		
yanındaki	1	0,0008
güneye gelen	1	0,0008
gür	1	0,0008
güvenli	1	0,0008
güvercinli	1	0,0008
güzelim	1	0,0008
hademe	1	0,0008
hadım	1	0,0008
halsiz	1	0,0008
hanım	1	0,0008
hasta	1	0,0008
hayati	1	0,0008
hayati olan	1	0,0008
hayatiyet dolu	1	0,0008
hayret dolu	1	0,0008
hayretten		
açılmış	1	0,0008
hayvan	1	0,0008
pabuç gibi	1	0,0008
hergele	1	0,0008
heybeler		
arasına sıkışmış	1	0,0008
hırsız	1	0,0008
hızlı esen	1	0,0008
hilekar	1	0,0008
hissedilir	1	0,0008
hoş	1	0,0008
hukukçu	1	0,0008

huzursuz	1	0,0008
ıslak	1	0,0008
ışıltılı	1	0,0008
idareci	1	0,0008
iğdiş olmamış	1	0,0008
ihtiyar	1	0,0008
iki odalı	1	0,0008
iki yıldır çeltikten çok kazanan	1	0,0008
ikircikli	1	0,0008
ileri gelen	1	0,0008
imanına tak demiş	1	0,0008
imanlı	1	0,0008
imansız	1	0,0008
imzalanacak	1	0,0008
inanacak	1	0,0008
inanılmaz	1	0,0008
inleyen	1	0,0008
insan olan	1	0,0008
insan olana kötülük etmemiş	1	0,0008
istikbale çıkmış	1	0,0008
istikbali olmayan	1	0,0008
itimat telkin eden	1	0,0008
iyi yürekli	1	0,0008
iyiliği dokunmuş	1	0,0008
kafir	1	0,0008
kambur	1	0,0008
kamış	1	0,0008

Kampanyayı böyle şiddetli yürüten	1	0,0008
kan emici	1	0,0008
kan içici	1	0,0008
kan içinde	1	0,0008
kana bulaşmış	1	0,0008
kangal	1	0,0008
kangal bıyıklı	1	0,0008
kanı ciğeri on para etmez	1	0,0008
kanlı katil	1	0,0008
kansız	1	0,0008
kapana kısılmış	1	0,0008
Kapıcı	1	0,0008
kapkara	1	0,0008
kara kaşlı	1	0,0008
Karadağlı	1	0,0008
Karadağlıoğlu	1	0,0008
kardeş	1	0,0008
kardeşçe	1	0,0008
karnı şiş	1	0,0008
karşıdaki	1	0,0008
karşıya asılmış	1	0,0008
kartal gibi	1	0,0008
karun kadar zengin	1	0,0008
kasabadan dönen	1	0,0008
kaşları ince	1	0,0008
kaşları seyrek	1	0,0008
kauçuk	1	0,0008
kaya gibi sert	1	0,0008
kaya parçası gibi sert	1	0,0008

Kayma kamı uğurlama ya gelmeyen	1	0,0008
kaymakam	1	0,0008
kaymakam gibi	1	0,0008
kaymakamlara yüklenecek	1	0,0008
kaymakamlık yazılı	1	0,0008
Kaz	1	0,0008
kazma	1	0,0008
kedi sevmeyen	1	0,0008
Keleş	1	0,0008
kendini seven	1	0,0008
kerpiç	1	0,0008
kesilen	1	0,0008
kılları güneşten sararmış	1	0,0008
Kılsız	1	0,0008
kırçıl	1	0,0008
kırılmış	1	0,0008
kırmızı kordelalı	1	0,0008
kırmızı yüzlü	1	0,0008
kibar	1	0,0008
kirden sakız bağlamış	1	0,0008
koca Çukurovanın birinci yiğidi	1	0,0008
koca Toros dağının birinci yiğidi	1	0,0008
kocakarı	1	0,0008
kocaman birkaç pişmiş	1	0,0008

kocaman boyuyla	1	0,0008
kocaman gözlü	1	0,0008
kocaman kocaman	1	0,0008
konuşan	1	0,0008
konuşkan	1	0,0008
konuşmasını bilen	1	0,0008
korkunç	1	0,0008
koskocaman	1	0,0008
koyu kül rengi	1	0,0008
kör ocaklara oturmuş	1	0,0008
köylülerin şalvarlarındaki	1	0,0008
köyün içinden akan	1	0,0008
köyün ortasındaki	1	0,0008
Köyün ortasındaki üstü çilpirti çalılarıyla örtülü	1	0,0008
kumandanın siperde kahve içtiği	1	0,0008
kumral	1	0,0008
kurban olduğum	1	0,0008
kurnaz	1	0,0008
kurt yeniği	1	0,0008
kurt yiyip delik deşik olmuş	1	0,0008
kuru	1	0,0008
kuru kafa	1	0,0008

kuruyan	1	0,0008
küçük küçük	1	0,0008
külot pantolon giymiş	1	0,0008
kültürlü	1	0,0008
Kürt gibi	1	0,0008
küs	1	0,0008
küskün	1	0,0008
lanetli gibi	1	0,0008
Londra, Paris gezmiş	1	0,0008
mahcup	1	0,0008
mahzun	1	0,0008
mahzun sonsuzluğa sallanan	1	0,0008
manyetolu	1	0,0008
Maraş derisinden	1	0,0008
mareşal	1	0,0008
maviye çalan	1	0,0008
memleketimizin alınının teri	1	0,0008
memleketimizin gözünün nuru	1	0,0008
mercimek büyüklüğünde	1	0,0008
mermer gibi soğuk	1	0,0008
Milli Mücadelede savaşan	1	0,0008
mis gibi	1	0,0008
muhanet	1	0,0008
muhtar	1	0,0008
mukaddes	1	0,0008

mutlu	1	0,0008
mübarek	1	0,0008
mühim	1	0,0008
münasip	1	0,0008
Müslüman olan	1	0,0008
parmağım kadar	1	0,0008
nakışlı	1	0,0008
nazik	1	0,0008
ocağı batasica	1	0,0008
okkalı	1	0,0008
okumamış	1	0,0008
olmadık	1	0,0008
omuzları düşük	1	0,0008
on adamın katili	1	0,0008
ona yaptığı iyiliği bilmeyen	1	0,0008
ordumuzun gıdası	1	0,0008
orospu avratlı	1	0,0008
orta	1	0,0008
Osmanlı	1	0,0008
Osmanlı veziri gibi karşılanan	1	0,0008
ot	1	0,0008
otobüslerin en üstüne binmiş	1	0,0008
otsuz	1	0,0008
ova kadar	1	0,0008
öfkeli	1	0,0008
ölçülü	1	0,0008
ölen	1	0,0008
ördek	1	0,0008
Ötede hep yere bakan	1	0,0008

palasını çekmiş	1	0,0008
pamukludan	1	0,0008
parlak	1	0,0008
parlak çizmeli	1	0,0008
paslı	1	0,0008
pembe	1	0,0008
pencereden görünen	1	0,0008
perişan	1	0,0008
perişan halli	1	0,0008
pırıl pırıl akan	1	0,0008
pişmiş	1	0,0008
portatif	1	0,0008
poturlu	1	0,0008
programlı yürüten	1	0,0008
püsküllü	1	0,0008
Resul Efendiyi bilen	1	0,0008
ricacı	1	0,0008
ruhsatsız	1	0,0008
ruhsatsız ekilen	1	0,0008
rüşvetçi	1	0,0008
sabah yeli gibi incecik	1	0,0008
sabırsız	1	0,0008
saçları gözlerine düşen	1	0,0008
sadrazam odası gibi	1	0,0008
saf saf onu dinleyen	1	0,0008
sağlam	1	0,0008
sahnede oturmuş	1	0,0008
sakız gibi	1	0,0008

sakızlı	1	0,0008
saldırmalı	1	0,0008
saray gibi	1	0,0008
saz	1	0,0008
Sazlıdere köyü hudutları içindeki	1	0,0008
senin gibi zibidi	1	0,0008
senin gibi dinsiz	1	0,0008
senin gibi imansız	1	0,0008
senin gibi kanı ciğeri on para etmez rezil	1	0,0008
senin gibi muhammet	1	0,0008
senin gibi uyuz	1	0,0008
serçe yürekli	1	0,0008
sevgi taşan	1	0,0008
sevgili	1	0,0008
sevinçli	1	0,0008
sevindirecek	1	0,0008
seyrek	1	0,0008
sıcakkanlı insanları olan	1	0,0008
sinek gibi ölen	1	0,0008
sinek kaydı	1	0,0008
sinek vızıldamaz	1	0,0008
sivri	1	0,0008
siyah pamukludan	1	0,0008
Sizi uğurlayan	1	0,0008
sizin gibi	1	0,0008
soğuk	1	0,0008

solgun	1	0,0008
solucan gibi	1	0,0008
solucan gibi yaşayan	1	0,0008
somyları dışarı fırlamış	1	0,0008
son modaya göre giyinen	1	0,0008
son model	1	0,0008
sonsuz	1	0,0008
sözlerinin arasına ağır lugatlar karıştıran	1	0,0008
su altında düzelmış	1	0,0008
su altında kalan	1	0,0008
su altında kalmış	1	0,0008
su altında yıkanmış	1	0,0008
suya giren çıkan	1	0,0008
suya şapırtıyla girip çıkan	1	0,0008
suyu kestirecek	1	0,0008
suyu sıkılmış	1	0,0008
suyun altındaki	1	0,0008
sümüklü	1	0,0008
sürülmüş	1	0,0008
sütbeyaz saçlı	1	0,0008
şapırtıyla giren çıkan	1	0,0008
şaşkın	1	0,0008
şef	1	0,0008
şefkatli	1	0,0008

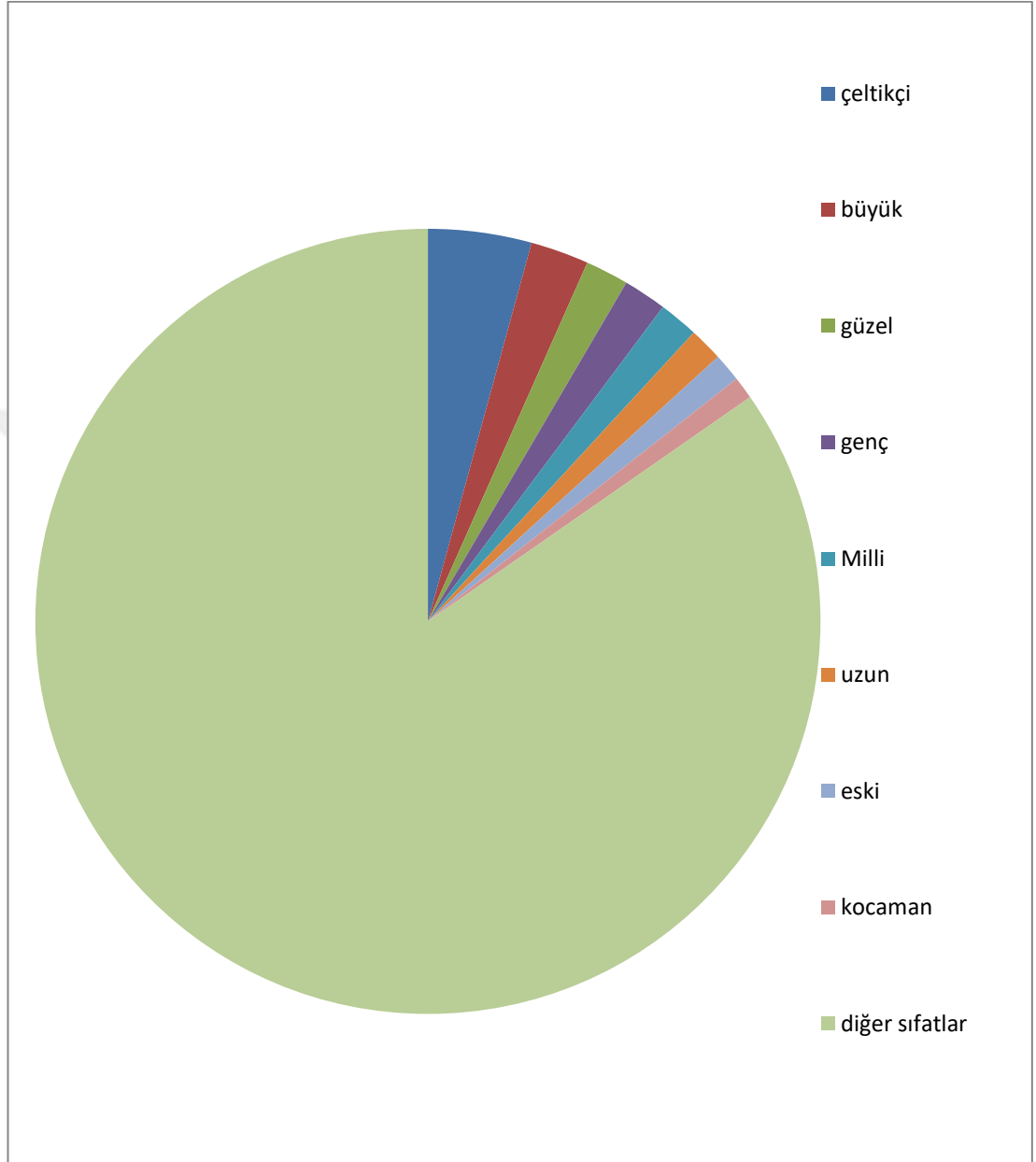
şikayete gelen	1	0,0008
şimdiye kadar gelen	1	0,0008
şirin	1	0,0008
tabaka tabaka	1	0,0008
tabancalı	1	0,0008
talihsiz	1	0,0008
taş gibi	1	0,0008
tavşan yürekli	1	0,0008
tecrübesiz	1	0,0008
telaşlı	1	0,0008
tellal	1	0,0008
tesirli	1	0,0008
tir tir titreyen	1	0,0008
topal	1	0,0008
toparlak	1	0,0008
toprağı karıştıran	1	0,0008
toza çamura batmış	1	0,0008
benim gibi	1	0,0008
Türk milletini kurtaran	1	0,0008
Türklüğün kurtarıcısı	1	0,0008
ufak tefek	1	0,0008
ulu ağaçlarla üstü örtülü	1	0,0008
uslu	1	0,0008
uzamış	1	0,0008
üst üste gelen	1	0,0008
üstü başı yırtık	1	0,0008
vahşi	1	0,0008
vakitsiz	1	0,0008
vatan diyen	1	0,0008

vatanca	1	0,0008
vatanın asıl kıymetlerinin kıymetini bilmeyen	1	0,0008
vatanın kıymetini bilmeyen	1	0,0008
Vayvaylı	1	0,0008
vazifesini müdrik	1	0,0008
verilmiş	1	0,0008
vilayetten getirilen	1	0,0008
virane	1	0,0008
yağlı yağlı parlayan	1	0,0008
yağsız	1	0,0008
yakın	1	0,0008
yakışıklı	1	0,0008
yalancı	1	0,0008
yalnız kalmış	1	0,0008
yangın yeri	1	0,0008
yangın yeri bozkırların ortasında	1	0,0008
yanık	1	0,0008
yanlış	1	0,0008
yapılacak	1	0,0008
yarı	1	0,0008
yarı kurumuş	1	0,0008
yarık yarık	1	0,0008
yarılmış		
tırnaklarına kir dolmuş	1	0,0008
yarım saatlik	1	0,0008

yaş	1	0,0008
yedi katlı	1	0,0008
yeni yeni	1	0,0008
yeraltında denizaltısı yüzen	1	0,0008
yerin dibine gecesi	1	0,0008
yeşil fayanstan	1	0,0008
yeşil yeşil	1	0,0008
yeşile çalan	1	0,0008
yırtık kılıklı	1	0,0008
yobaz	1	0,0008
yoğurtlu	1	0,0008
yorgun	1	0,0008
yorulmuş	1	0,0008
yukarıdan bırakılan	1	0,0008
yumruklarıyla kamaşan	1	0,0008
yumuşak	1	0,0008
yüksek duvarlı	1	0,0008
yürek parçalayıcı	1	0,0008
yüz karası	1	0,0008
yüzlerce binlerce kere oynanmış	1	0,0008
yüzleri kemik	1	0,0008
yüzü soluk	1	0,0008
yüzüne gözüne karasinek çöküşmüş	1	0,0008
zavallı	1	0,0008
zehir gibi	1	0,0008
zehir gibi acı	1	0,0008

zehirli	1	0,0008
zehirli sıtmadan can vermiş	1	0,0008
zengin	1	0,0008
zeytin ağaçları dikili	1	0,0008
zibidi	1	0,0008
Ziraat memuru	1	0,0008
zor	1	0,0008
zurnacı	1	0,0008
TOPLAM	1292	1,0000

4.2.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatları Grafiği

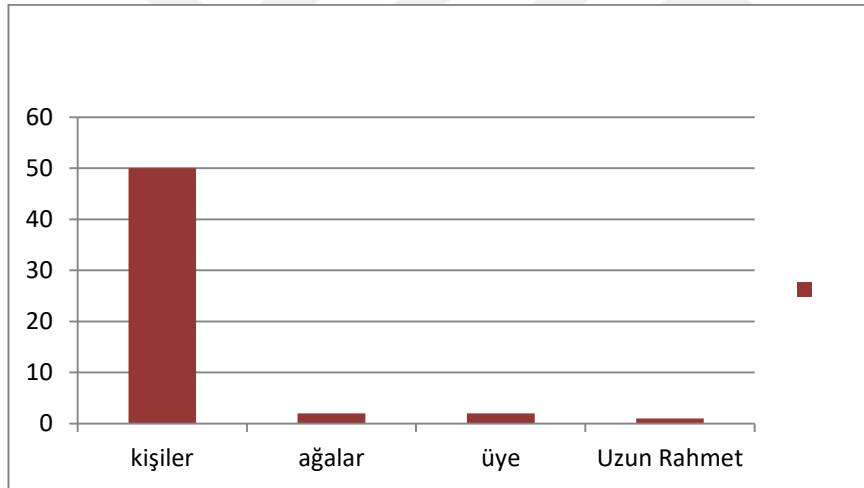

4.2.3. En Sık Kullanılan Niteleme Sıfatlarının Birlikte Kullanıldığı Adlarla İlişkisi

4.2.3.1. “Çeltikçi” Sıfatı

Kullanım sayılarına bakıldığında, en sık geçen niteleme sıfatının, 55 kez kullanılmış olan “çeltikçi” sıfatı olduğu görülmüştür. Bu sıfat “kişiler” kelimesiyle 50 kez, “ağalar” kelimesiyle 2 kez, “Uzun Rahmet” birleşik ismiyle 1 kez ve “üye” kelimesiyle 2 kez kullanılmıştır. Bu sıfatla kullanılan isimleri incelediğimizde, insanları nitelemek için kullanıldığını söylemek yanlış olmaz.

4.2.3.1.1. “Çeltikçi” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği

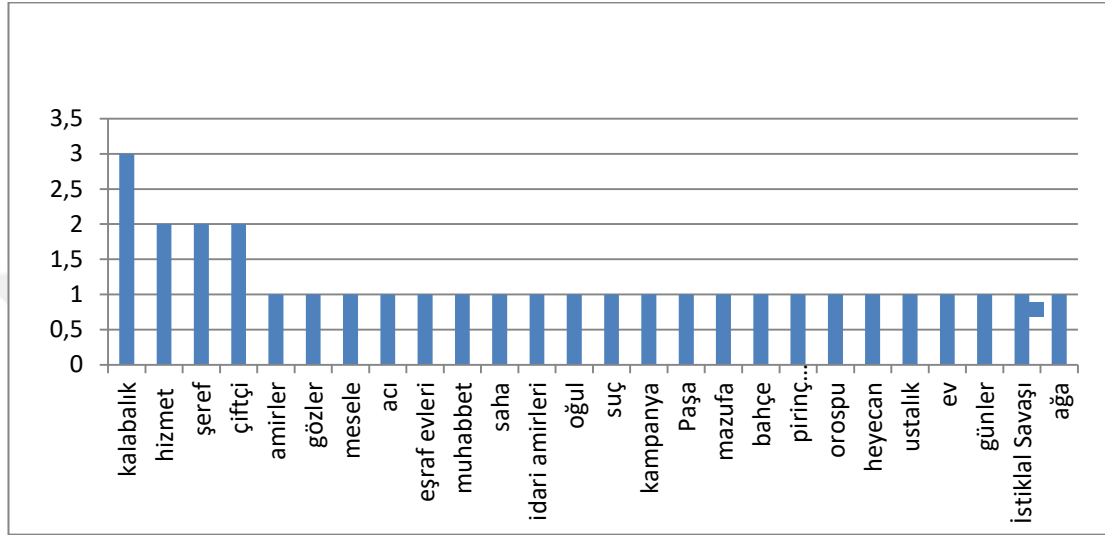

4.2.3.2. “Büyük” Sıfatı

Kullanım sayıları ve geçiş oranlarına göre ikinci sırada yer alan sıfat “büyük” sıfatı 31 kez kullanılmıştır. Bu sıfat “kalabalık” kelimesiyle 3 kez, “çiftçi, hizmet, şeref” kelimeleriyle 2’şer kez, “ağa, gözler, mesele, şeref, mazufa, acı, eşraf evleri, muhabbet, saha, amirler, saha, amirler, idare amirleri, oğul, suç, kampanya, Paşa, hizmet, bahçe, pirinç tarlaları, orospu, heyecan, ustalık, kalabalık, ev, günler, İstiklal Savaşı” kelimeleriyle de 1’er kez kullanılmıştır. En fazla kalabalık ismiyle birlikte kullanılmasındaki neden ise romanda uygunsuz ekilen çeltik tarlalarından dolayı

köylünün rahatsız olması ve bunun sonucunda sürekli bir kalabalığın çeltikçilerle mücadelesinin anlatılmasıdır.

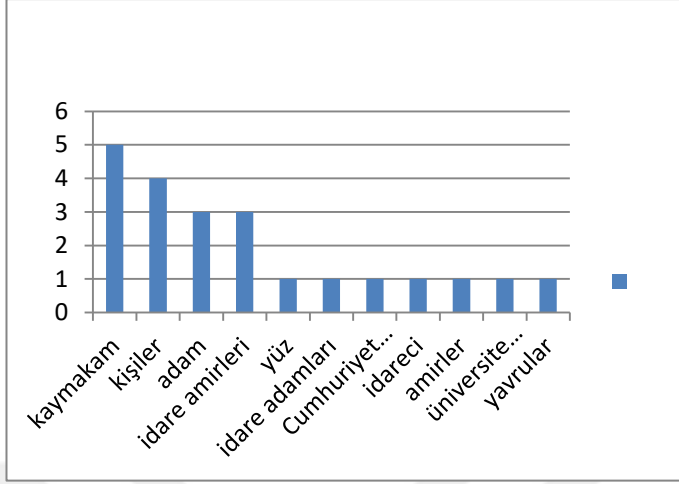
4.2.3.2.1. “Büyük” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği

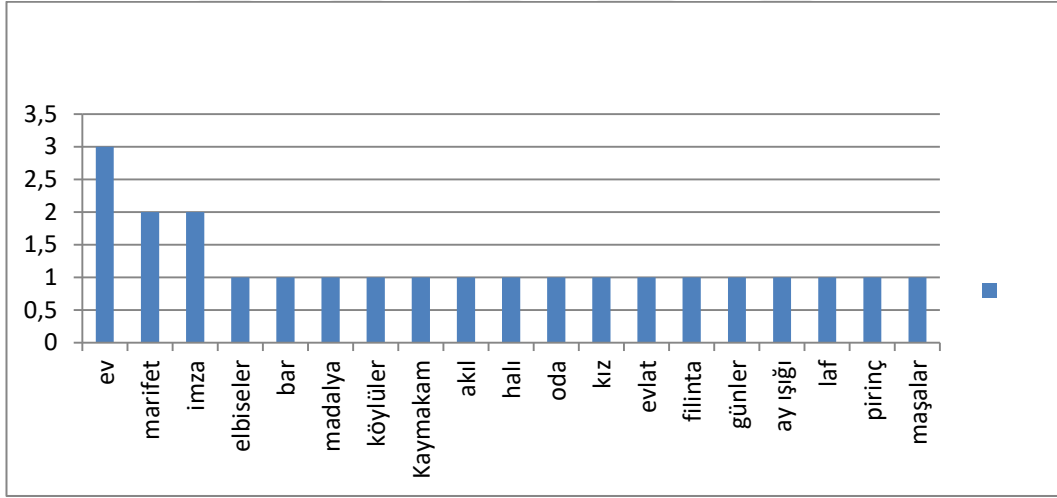
4.2.3.3. “Genç” ve “Güzel” Sıfatları

Bu sıfatlar, kullanım sayıları ve geçiş oranlarına göre 3. sırada yer almaktadır. 23'er kez kullanılmışlardır. “Genç” sıfatı “kaymakam” kelimesiyle 5 kez, “kişiler” kelimesiyle 4 kez, “idare amirleri ve adam” kelimeleriyle 3'er kez, “yüz, idare adamları, Cumhuriyet çocukları, idareci, amirler, üniversite talebeleri, yavrular, adamlar” kelimeleriyle 1'er kez kullanılmıştır. “Güzel” sıfatı, “ev” kelimesiyle 3 kez, “marifet ve imza” kelimeleriyle 2'ser kez, ”bar, maşalar, elbiseler, madalya, köylüler, kaymakam, akıl, halı, oda, kız, evlat, günler, aya ışığı, laf, pirinç, filinta” kelimeleriyle 1'er kez kullanılmıştır. Genç sıfatının çoğunlukla kaymakam ismiyle birlikte kullanılmasındaki neden ise romanın baş kahramanının genç bir kaymakam olmasıdır. Güzel sıfatı da çoğunlukla ev kelimesiyle kullanılmış olup kaymakama verilen evi nitelemektedir.

4.2.3.3.1. “Genç” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği

4.2.3.3.2. “Güzel” Sıfatıyla Kullanılan İsimler Grafiği

4.2.3.4. Diğer Sıfatlar

Kullanım sıklığı bakımından, “milli” sıfatı 21 kez , “uzun” sıfatı 18 kez, “eski” sıfatı 15 kez, “kocaman” sıfatı 12 kez, “fıkara, kara, kesik” sıfatları 11’er kez kullanılmıştır. Bu sıfatlar genelde kişileri, mekanları, soyut isimleri nitelendirmiştir. Geri kalan sıfatlar da 11’den daha az kullanılmıştır.

4.3. GEÇİŞ SIKLIKLARI VE ORANLARINA GÖRE KULLANILAN ADLAR

4.3.1 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Kullanılan Adlar Tablosu

ADLAR	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
kişi(ler)	231	0,1788
adam	36	0,0279
kaymakam	25	0,0193
mahsul	19	0,0147
yüz	19	0,0147
Memed		
Ali	15	0,0116
insanlar	14	0,0108
ev	13	0,0101
kasaba	13	0,0101
köy	13	0,0101
köylüler	13	0,0101
sulama	12	0,0093
çocuk	11	0,0085
çocuklar	11	0,0085
insan	11	0,0085
ses	10	0,0077
gözler	9	0,0070
köylü	9	0,0070
saç	8	0,0062
ağalar	7	0,0054
boy	7	0,0054
eşkıya	7	0,0054
idare		
amirleri	7	0,0054
Resul	7	0,0054
su	7	0,0054
adamlar	6	0,0046
biri	6	0,0046

Cemal	6	0,0046
hal	6	0,0046
kalabalık	6	0,0046
oda	6	0,0046
ova	6	0,0046
yol	6	0,0046
ağa	5	0,0039
Ahmet	5	0,0039
Anadolu		
bozkırların		
ın		
kavakları	5	0,0039
Anadolu		
insanı	5	0,0039
evler	5	0,0039
genç	5	0,0039
hayvan	5	0,0039
idareci	5	0,0039
imza	5	0,0039
iş	5	0,0039
it	5	0,0039
kaş	5	0,0039
kız	5	0,0039
Kürt	5	0,0039
millet	5	0,0039
Murtaza		
Ağa	5	0,0039
yiğit	5	0,0039
ayaklar	4	0,0031
delikanlıla		
r	4	0,0031

erkekler	4	0,0031
göz	4	0,0031
günler	4	0,0031
kanun	4	0,0031
karanlık	4	0,0031
kedi	4	0,0031
masa	4	0,0031
oğul	4	0,0031
otomobil	4	0,0031
Rahmet	4	0,0031
sular	4	0,0031
yer	4	0,0031
yürek	4	0,0031
(güzel pirinç)	3	0,0023
Amerikan milleti	3	0,0023
ayak sesleri	3	0,0023
bıyık	3	0,0023
bıyıklar	3	0,0023
birisi	3	0,0023
duvar	3	0,0023
dünya	3	0,0023
erkek	3	0,0023
eşraf evleri	3	0,0023
hane	3	0,0023
kavaklar	3	0,0023
kol	3	0,0023
Kör Cemal	3	0,0023
kuşak	3	0,0023
memur	3	0,0023
müftü	3	0,0023
oğlan	3	0,0023
oyun	3	0,0023

parçalar	3	0,0023
sandalye	3	0,0023
servet	3	0,0023
şalvar	3	0,0023
yatak	3	0,0023
zaman	3	0,0023
Zeyno	3	0,0023
acı	2	0,0015
ad	2	0,0015
ahbap	2	0,0015
akarsu	2	0,0015
amirler	2	0,0015
apartıman	2	0,0015
arabalar	2	0,0015
arkadaş	2	0,0015
atlar	2	0,0015
avrat	2	0,0015
babayiğit	2	0,0015
bağır	2	0,0015
başörtü	2	0,0015
Bayram	2	0,0015
bela	2	0,0015
beyler	2	0,0015
boyun	2	0,0015
bozkırlar	2	0,0015
ceket	2	0,0015
çakıltaşı	2	0,0015
çamurlar	2	0,0015
çay	2	0,0015
çeltikçiler	2	0,0015
çene	2	0,0015
çınar		
yaprakları	2	0,0015
çiftçi	2	0,0015
dam	2	0,0015

davranış	2	0,0015
delikanlı	2	0,0015
devlet	2	0,0015
eller	2	0,0015
filinta	2	0,0015
gün	2	0,0015
gürültü	2	0,0015
haber	2	0,0015
hatlar	2	0,0015
heyecan	2	0,0015
hizmet	2	0,0015
İrasul	2	0,0015
isnatlar	2	0,0015
kadınlar	2	0,0015
kafa	2	0,0015
kağıt	2	0,0015
kahve	2	0,0015
kardeş	2	0,0015
karyola	2	0,0015
katil	2	0,0015
koku	2	0,0015
koltuk	2	0,0015
köy		
çardağı	2	0,0015
köyler	2	0,0015
kurdela	2	0,0015
laf	2	0,0015
mahluk	2	0,0015
mareşal	2	0,0015
marifet	2	0,0015
memurlar	2	0,0015
mendil	2	0,0015
mevzu	2	0,0015
muhabbet	2	0,0015
Murtaza	2	0,0015

Mücadele	2	0,0015
müzakere	2	0,0015
parmaklar	2	0,0015
Pehlivan		
Usda	2	0,0015
plan	2	0,0015
saha	2	0,0015
sakallar	2	0,0015
sesler	2	0,0015
sıtma		
hikayeleri	2	0,0015
Siyasetçi	2	0,0015
şeref	2	0,0015
şeyler	2	0,0015
tarla	2	0,0015
taş	2	0,0015
toprak	2	0,0015
Toros dağı	2	0,0015
tüfek	2	0,0015
türkü	2	0,0015
üye	2	0,0015
vazife	2	0,0015
vazifeşinas	2	0,0015
yağ	2	0,0015
yalnızlık	2	0,0015
Üsküdar'ı		
n incirleri	2	0,0015
(akrep)	1	0,0008
(sivrisinek)		
)	1	0,0008
(şapka)	1	0,0008
adamcağız	1	0,0008
adım	1	0,0008
adımlar	1	0,0008
ağaçlar	1	0,0008

ak sakallar	1	0,0008
akasya		
ağacı	1	0,0008
akıl	1	0,0008
Ali	1	0,0008
Amerikan		
sigara		
paketleri	1	0,0008
Anadolu		
kasabası	1	0,0008
apartımanl		
ar	1	0,0008
araba	1	0,0008
aş	1	0,0008
at	1	0,0008
at nalı	1	0,0008
Atatürk		
resmi	1	0,0008
avlu	1	0,0008
avratlar	1	0,0008
ay ışığı	1	0,0008
ayakkabı	1	0,0008
ayçiçeği	1	0,0008
ayran	1	0,0008
bahçe	1	0,0008
bahçeler	1	0,0008
balmumu	1	0,0008
banyo	1	0,0008
bar	1	0,0008
bataklık	1	0,0008
bavullar	1	0,0008
ben	1	0,0008
bıçak	1	0,0008
bomba	1	0,0008
boncuklar	1	0,0008

boşluk	1	0,0008
boya	1	0,0008
boz renk	1	0,0008
Bozkurt	1	0,0008
bulgur	1	0,0008
büyük		
pirinç		
tarlaları	1	0,0008
büyük		
saha	1	0,0008
cahiller	1	0,0008
canavar	1	0,0008
cilt	1	0,0008
Cumhuriy		
et		
çocukları	1	0,0008
çam	1	0,0008
çamur	1	0,0008
çardaklı		
kahve	1	0,0008
çare	1	0,0008
çarşafklar	1	0,0008
çarşı	1	0,0008
çekirge	1	0,0008
çeltik	1	0,0008
çeltikçi		
heyeti	1	0,0008
çengi	1	0,0008
çeteler	1	0,0008
çıkır	1	0,0008
çiçekler	1	0,0008
çit	1	0,0008
çitler	1	0,0008
çizgi	1	0,0008

çocukcağı		
z	1	0,0008
çocuksu		
gülümsem		
e	1	0,0008
çukur	1	0,0008
Çukurova	1	0,0008
dağ kartalı	1	0,0008
daktilo	1	0,0008
dalga		
dalga		
sesler	1	0,0008
dalgalar	1	0,0008
dallar	1	0,0008
davulcular	1	0,0008
demirler	1	0,0008
deniz	1	0,0008
dil	1	0,0008
dişler	1	0,0008
doktor	1	0,0008
dolaplar	1	0,0008
domuzlar	1	0,0008
Dönece	1	0,0008
dört çocuk	1	0,0008
dövenler	1	0,0008
dudak	1	0,0008
dudaklar	1	0,0008
duygular	1	0,0008
düğün	1	0,0008
düşük		
bıyık	1	0,0008
eğlence	1	0,0008
ejderhalar	1	0,0008
ekmek	1	0,0008

elbiseler	1	0,0008
emecikler	1	0,0008
emeller	1	0,0008
eşkıyalar		
başı	1	0,0008
eşraf	1	0,0008
eşya	1	0,0008
evlat	1	0,0008
fayans	1	0,0008
fayda	1	0,0008
Feride	1	0,0008
filiz	1	0,0008
fincan	1	0,0008
Ford	1	0,0008
fotoğraf	1	0,0008
gafa	1	0,0008
garbi yeli	1	0,0008
Gaymaka		
m	1	0,0008
gayret	1	0,0008
gençler	1	0,0008
göbek	1	0,0008
gölge	1	0,0008
göller	1	0,0008
gömlek	1	0,0008
gönül	1	0,0008
görenek	1	0,0008
gözlü	1	0,0008
gübre		
kokusu	1	0,0008
gülümsem		
e	1	0,0008
güneş	1	0,0008
güvercin	1	0,0008
güvercinle	1	0,0008

r		
Hacı	1	0,0008
hadise	1	0,0008
halı	1	0,0008
Halil	1	0,0008
haneler	1	0,0008
hareket	1	0,0008
harman yerleri	1	0,0008
Hasan	1	0,0008
hastalar	1	0,0008
herif	1	0,0008
heyet	1	0,0008
Hoca	1	0,0008
homurtu	1	0,0008
horoz	1	0,0008
hukukçu	1	0,0008
hükümet	1	0,0008
Hüsni Bey	1	0,0008
ılıkılık	1	0,0008
ışık	1	0,0008
icatlar	1	0,0008
idare adamları	1	0,0008
iftira	1	0,0008
ihtimaller	1	0,0008
irezil	1	0,0008
İstiklal Savaşı	1	0,0008
itler	1	0,0008
iyilik	1	0,0008
izler	1	0,0008
kadın	1	0,0008
kahve fincanı	1	0,0008

kaldırımlar	1	0,0008
kamçı	1	0,0008
kamış çitler	1	0,0008
kampanya	1	0,0008
kanal	1	0,0008
kanallar	1	0,0008
kapı	1	0,0008
karar	1	0,0008
kasaba insanları	1	0,0008
kasabalar	1	0,0008
Kasımpatıl ar	1	0,0008
kaymakam lar	1	0,0008
Kayzer	1	0,0008
kazanç	1	0,0008
kerevet	1	0,0008
keşif	1	0,0008
kılıçlar	1	0,0008
kıllı bağır	1	0,0008
kırbaç	1	0,0008
kıymet	1	0,0008
kimseler	1	0,0008
kocakarı	1	0,0008
kocaman göz	1	0,0008
koltuklar	1	0,0008
konuşan biri	1	0,0008
kovan	1	0,0008
köpekler	1	0,0008
köprü	1	0,0008
Kör Veli	1	0,0008

köşe	1	0,0008
kötenler	1	0,0008
kötülük	1	0,0008
köylü		
milleti	1	0,0008
köylü		
Osman	1	0,0008
kroki	1	0,0008
kurşun	1	0,0008
kuşaklar	1	0,0008
kül rengi	1	0,0008
Kürt		
Memed		
Ali	1	0,0008
Kürtler	1	0,0008
lekeler	1	0,0008
leventler	1	0,0008
limon	1	0,0008
lugatlar	1	0,0008
madalya	1	0,0008
mahlukat	1	0,0008
maşalar	1	0,0008
mavi	1	0,0008
maviler	1	0,0008
mazufa	1	0,0008
mektep	1	0,0008
mektup	1	0,0008
Memo	1	0,0008
mesele	1	0,0008
mozaik	1	0,0008
Murtaza		
Bey	1	0,0008
mütegallib		
e	1	0,0008
nankörler	1	0,0008

nazik		
beyler	1	0,0008
nimet	1	0,0008
nutuk	1	0,0008
ocak	1	0,0008
ocaklar	1	0,0008
okaliptüs	1	0,0008
olay	1	0,0008
olaylar	1	0,0008
omuz	1	0,0008
orospu	1	0,0008
Osman	1	0,0008
Osmanlılar	1	0,0008
ölçülü		
adımlar	1	0,0008
ölüm	1	0,0008
pamuk	1	0,0008
parça	1	0,0008
Paşa	1	0,0008
Patır Patır		
Mustafend		
i	1	0,0008
patlıcan		
tava	1	0,0008
perdeler	1	0,0008
pirinç	1	0,0008
pirinç		
çuvalı	1	0,0008
pirinç		
tarlaları	1	0,0008
pirinç		
tarlası	1	0,0008
Rahmet		
Ağa	1	0,0008

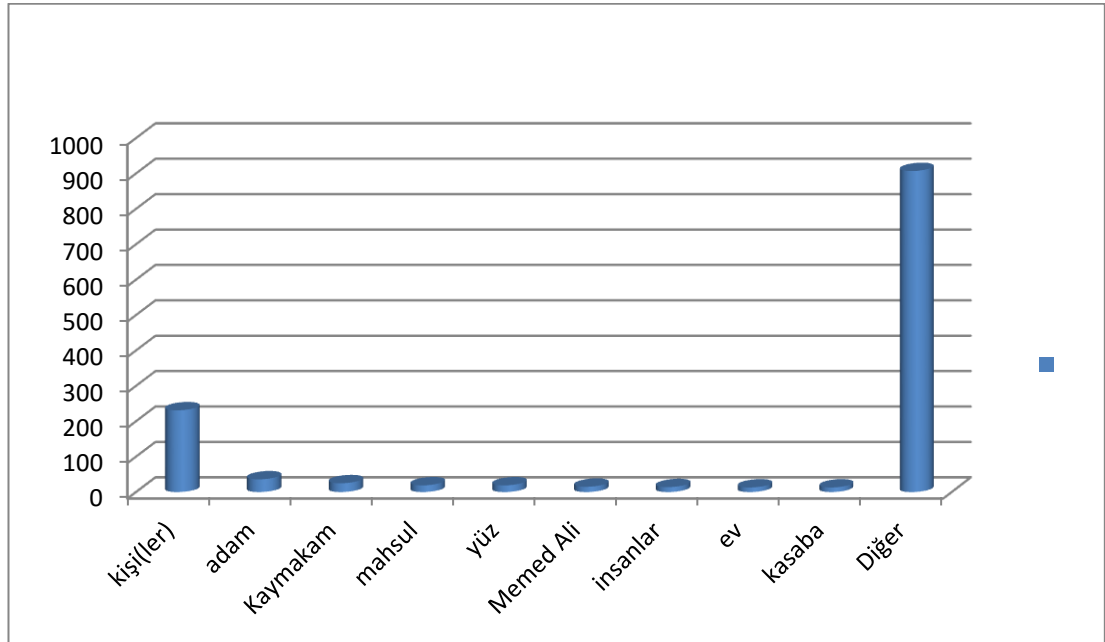
renk	1	0,0008
Resul		
Efendi	1	0,0008
Reşit Ağa	1	0,0008
rezil (kişi)	1	0,0008
sabanlar	1	0,0008
sabun	1	0,0008
sahalar	1	0,0008
sakal	1	0,0008
saksı	1	0,0008
saman	1	0,0008
saray	1	0,0008
saye	1	0,0008
saygı	1	0,0008
saz	1	0,0008
sazlar	1	0,0008
serçe	1	0,0008
sessizlik	1	0,0008
sevgi	1	0,0008
sıcak ses	1	0,0008
sıçan	1	0,0008
sıtma	1	0,0008
sigara		
kutusu	1	0,0008
sinekler	1	0,0008
sivrisinek		
barınağı	1	0,0008
sivrisinekl		
er	1	0,0008
soğuk su	1	0,0008
sokak	1	0,0008
sonsuzluk	1	0,0008
suç	1	0,0008
suçlar	1	0,0008
sürüngele	1	0,0008

r		
şahsiyatlık	1	0,0008
şayia	1	0,0008
şekil	1	0,0008
Şeref Bey	1	0,0008
şey	1	0,0008
şoför	1	0,0008
tabanca	1	0,0008
taksiler	1	0,0008
taksilerin		
tekerlekler		
i	1	0,0008
tazelik	1	0,0008
telefon	1	0,0008
telgraf	1	0,0008
Temel		
Kaptan	1	0,0008
temenna	1	0,0008
ten	1	0,0008
tıraş	1	0,0008
tohum	1	0,0008
toprak		
dam	1	0,0008
tozlu ak		
sakallar	1	0,0008
tren	1	0,0008
turnalar	1	0,0008
ulu		
Bozkurt	1	0,0008
ustalık	1	0,0008
usuller	1	0,0008
uyku	1	0,0008
uzun		
Rahmet	1	0,0008

üniversite talebeleri	1	0,0008
varlık	1	0,0008
vatan	1	0,0008
vatan parçası	1	0,0008
Veli	1	0,0008
Veli Ağa	1	0,0008
vitaminler	1	0,0008
yağlı ayakkabı	1	0,0008
yaprak	1	0,0008
yapraklar	1	0,0008
yara	1	0,0008
yarın	1	0,0008
yaş	1	0,0008

taneleri		
yavrular	1	0,0008
yedi katlı apartıman	1	0,0008
yorgan	1	0,0008
yurt	1	0,0008
Yusuf	1	0,0008
yürecik	1	0,0008
yürecikler	1	0,0008
Zehra	1	0,0008
Zeynep	1	0,0008
zeytin ağacı	1	0,0008
zeytinler	1	0,0008
Zübeyir	1	0,0008
TOPLAM	1292	1,0000

4.3.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Adlar Grafiği

4.3.3 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Kullanılan Adların Değerlendirilmesi

Eserde en çok kullanılan “çeltikçi” (55) sıfatı olduğu için bu sıfatı “kişiler” (231) adıyla kullanmak daha uygun olmuştur. Çoğu romanda en çok nitelenen ad kişiler olacaktır. Çünkü çoğu romanın kahramanları insanlardan oluşmaktadır. Kişiler de burada “çeltikçi” sıfatı ile kullanılmıştır. Sonrasında “adam” (36), “kaymakam” (25), “mahsul” (19), “yüz” (19) isimleri parantezde belirtilen sayılarda kullanılmıştır. Romanda idealist bir kaymakamın kasabanın çeltikçi ağalarıyla çeltik tarlalarında çabaları anlatılmış olup kişilerin ruh halleri onların yüzlerine yansıdığı için bu adlar romanda sıfatlarla birlikte daha çok kullanılmıştır.

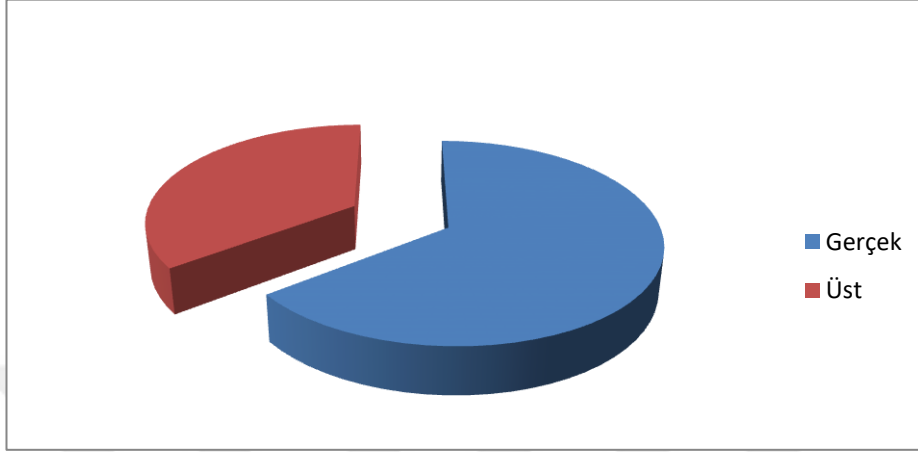
4.4. KULLANIMLARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI

“Teneke” adlı eserin incelenmesi sonucunda, sıfatların birlikte kullanıldığı adların anlam düzeyi gerçek (gerçek olan) ve üst (gerçek olmayan) olarak değerlendirildiğinde; gerçek kullanımın (835), üst kullanımdan (457) çok daha fazla olduğu görülmektedir. Gerçek anlamında kullanımın, üst anlamında kullanıma göre daha fazla olmasının nedeni dünyayı duyularımızla algılamamızdır. Burada sıfatlar anlam bakımından değerlendirilmiştir. Üst kullanım sadece mecazi ifadelerden ibarettir. Roman gerçek bir çevrede, toplumsal bir olayı ele aldığı için gerçek kullanım daha baskın olmaktadır.

4.4.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kullanım Tablosu

KULLANIM	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
Gerçek	835	% 0,6463
Üst	457	% 0,3537
TOPLAM	1292	% 1,0000

4.4.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kullanım Grafiği

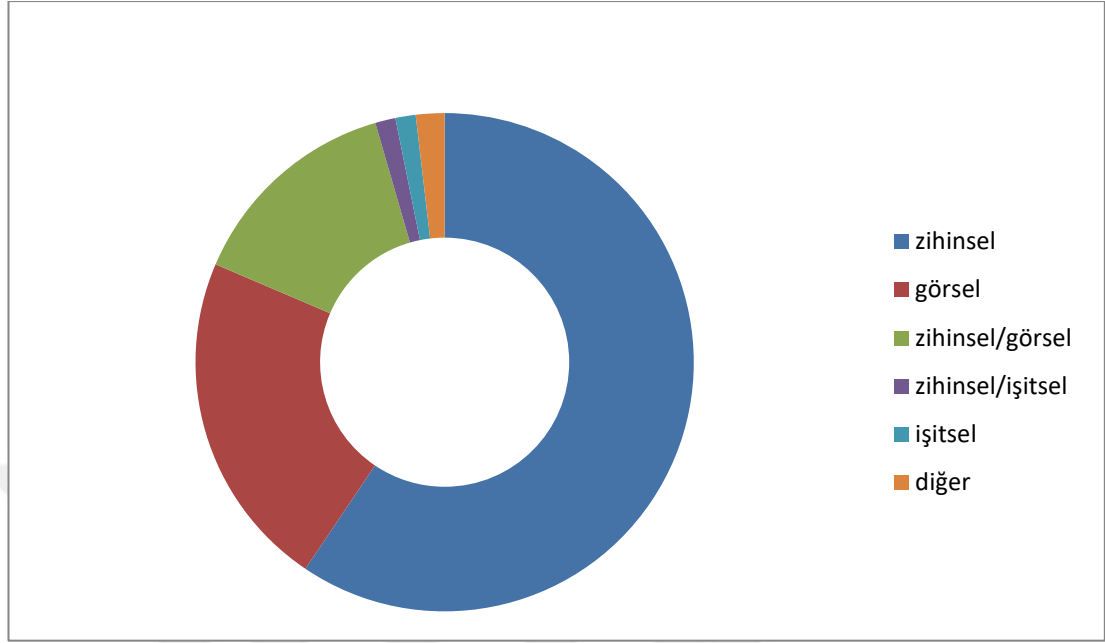

4.5. GEÇİŞ SIKLIKLARI VE ORANLARINA GÖRE ALGISAL TÜRLER

4.5.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Algısal Türler Tablosu

ALGI	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
zihinsel	768	0,5944
görsel	284	0,2198
zihinsel/görsel	182	0,1409
zihinsel/işitsel	17	0,0132
işitsel	17	0,0132
görsel/dokunsal	8	0,0062
dokunsal	5	0,0039
işitsel/görsel	5	0,0039
zihinsel/dokunsal	3	0,0023
zihinsel/kokusal	1	0,0008
tatsal	1	0,0008
dokunsal/kokusal	1	0,0008
TOPLAM	1292	1,0000

4.5.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Algısal Türler Grafiği

4.5.3. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Algısal Türlerin Değerlendirilmesi

Eserde kullanılan nitelime sıfatlarını algı bakımından değerlendirdiğimiz zaman, ilk iki sırada “zihinsel” (768) ve “görsel” (284) algılar bulunmaktadır. Bu sonucun çıkmasında da temel etken, insanın çevreyle ve kişilerle olan ilişkileri olabilir.

Zihinsel algılarımız, bizim günlük hayatımızdaki düşüncelerimiz sonucu ortaya çıkar. Bir kısmını dışa vurup davranışa dönüştürürken, bir kısmı da düşüncemizde kalır. Edebi eserlerde de genellikle iç monologlar şeklinde kahramanın düşüncelerini öğrenme imkanı buluruz. Eserde zihinsel algı birinci sırada yer almaktadır.

Eserde görsel olarak algılanan nitelime sıfatlarının ikinci sırada olması, gözün bedenimizde en aktif çalışan duyu organımız olmasının bir sonucudur. Çevremizdeki nesneleri, kişileri görme duyumuzla somut bir şekilde algılarız. Somut olmayan durumlar karşısında onları zihinsel olarak algılarız.

Tek bir algıdan ziyade birden fazla algının bir araya gelmesiyle daha anlamlı olan niteleme sıfatlarımız da vardır. Burada birden fazla duyu organımızı ve zihinsel sürecimizi aktif olarak kullanırız. Bu yönüyle eserde en çok kullanılan algı türlerimiz “zihinsel/görsel” (182) ve “zihinsel/işitsel” (17) olanlardır.

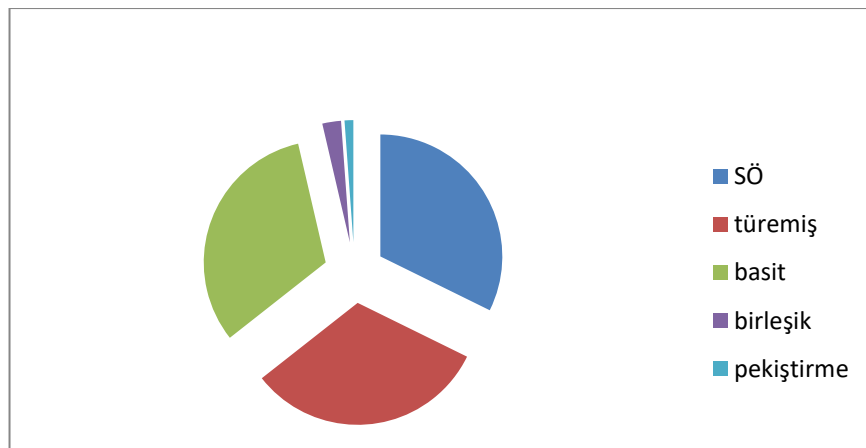
4.6. YAPILARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI

Niteleme sıfatları yapılarına göre basit, türemiş, birleşik, sözcük öbeği ve pekiştirme şeklinde ele alınmıştır. Kullanım oranları ve sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

4.6.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Yapı Tablosu

YAPI	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
SÖ	417	0,3228
türemiş	415	0,3212
basit	413	0,3197
birleşik	32	0,0248
pekiştirme	15	0,0116
TOPLAM	1292	1,0000

4.6.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Yapı Grafiği

4.6.3. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Yapısının Değerlendirilmesi

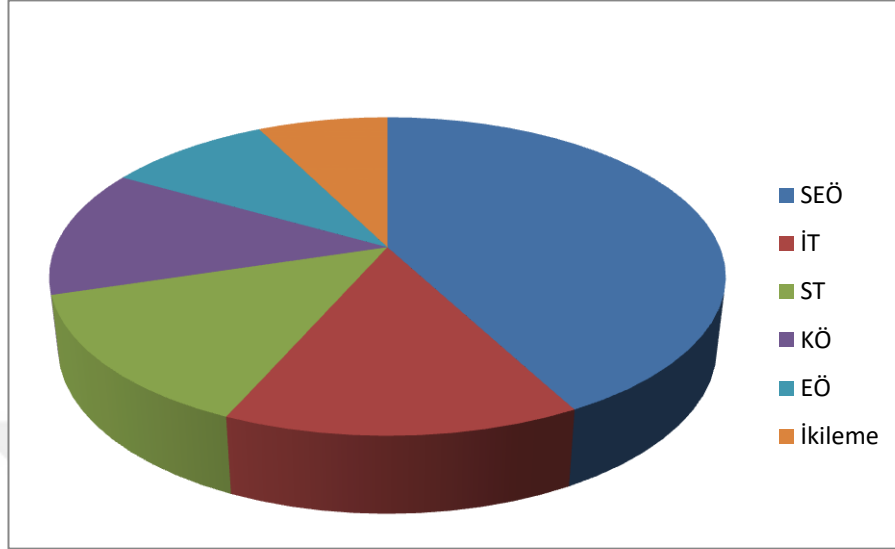
Niteleme sıfatları yapı bakımından incelendiğinde; 417 geçiş sayısı ile “sözcük öbeği” yapısının daha sık kullanıldığı görülmektedir. İkinci sırada 415 geçiş sayısı ile “türemiş” yapı yer almaktadır. Üçüncü sırada ise 413 “basit” yapı yer alır. Bunlar rakamsal olarak birbirine çok yakındır ve ayrı ayrı “ekler ve sözcük öbekleri” bölümlerinde değerlendirilecektir. En az kullanılan yapı ise “pekiştirme” olarak 15 kez kullanılmıştır.

4.7. NİTELEME SIFATLARINDA SÖZCÜK ÖBEKLERİ

4.7.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Sözcük Öbekleri Tablosu

SÖZCÜK ÖBEĞİ	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
SEÖ	176	0,4221
İT	60	0,1439
ST	57	0,1367
KÖ	54	0,1295
EÖ	39	0,0935
İkileme	31	0,0743
TOPLAM	417	% 1,0000

4.7.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Sözcük Öbekleri Grafiği

4.7.3. Sözcük Öbeği Halindeki Niteleme Sıfatlarının Değerlendirilmesi

Dilde bazı kavramları ifade etmek için sadece tek bir sözcük yeterli olmayabilir. Bu durumda kavramları ayrıntılı olarak göstermek gerekir ve birden fazla sözcük kullanılarak öbekler oluşturulmalıdır.

Öbeklerin adlandırılmasında kaynakların çoğunda kendi aralarında tutarsızlıklar vardır. Bazı kaynaklarda kelime grubu denilirken, bazılarında kelime öbekleri şeklinde bir ayrım bulunmaktadır. Kelime öbeğini kullanan Delice, öbeğin “*Birden çok kelimeden oluşan, yapı ve anlamında bir bütünlük bulunan, cümle veya cümlemsi içinde tek cümle ögesi; kelime öbeği içinde bütün halinde, yardımcı veya temel öge olarak işlem gören ve isim, sıfat, zamir, edat, vb. yerine kullanılan söz dizileri*”¹⁶ olduğunu söylemektedir.

Hürriyet Gökdayı, öbeğin tanımını: “*Kısaca, birden fazla sözcükten geçici bir biçimde oluşturulan bütünlüğe öbek demek uygun görülebilir. Biraz daha ayrıntılı bir tanım ise, birden fazla sözcüğün tek bir kavramı*

¹⁶ H. İbrahim Delice, Türkçe Sözdizimi, Asitan Yayınları, İstanbul, 2018, s. 14.

göstermek üzere belirli kurallara göre geçici biçimde bir araya gelerek oluşturdukları yapısal ve anlamsal bütünlüğe sahip sözcük dizisi biçimi."¹⁷ şeklinde yapmaktadır.

Sözcük öbekleri türlerine göre ayrı ayrı incelenmiştir. Sonuç olarak, 176 kez "sıfat eylem öbeği", 60 kez "isim tamlaması", 57 kez "sıfat tamlaması", 54 kez "kısaltma öbeği", 39 kez "edat öbeği" ve 31 kez "ikilemeden" oluşan sözcük öbekleriyle kurulmuş niteleme sıfatları kullanılmıştır. Sıfat eylem öbeği, sıfat işlevli yan cümlelerin bir adı nitelemesidir. Bu tür nitelemeler sıfatlarla yapılan nitelemelerden çok daha canlı ve dinamiktir. Türkçede sıfat eylem öbekleri bir yandan sıfat, bir yandan da fiil görevi yaparak adları niteleyen sözcüklerdir.

¹⁷ Hürriyet Gökdayı, Türkiye Türkçesinde Öbekler, Turkish Studies, 2010 5/3, s. 1304.

4.8. NİTELEME SIFATLARININ ALDIKLARI EKLER

4.8.1. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Aldıkları Ekler Tablosu

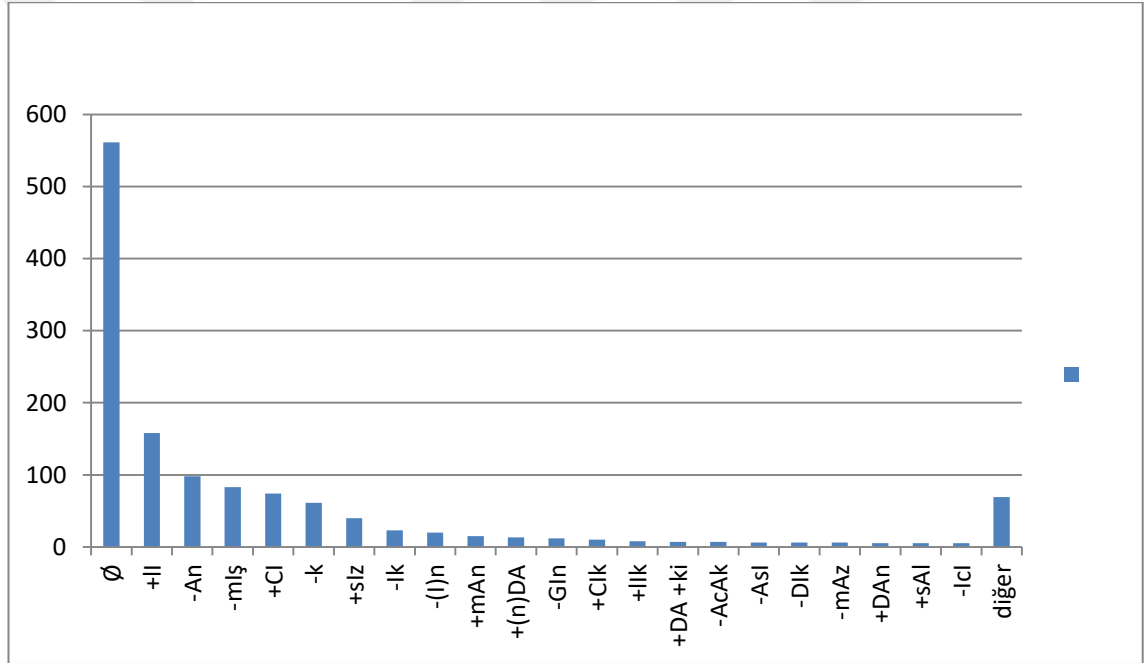
EK	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI
Ø	561	0,4342
+II	158	0,1223
-An	98	0,0759
-mİş	83	0,0642
+CI	74	0,0573
-k	61	0,0472
+sIz	40	0,0310
-Ik	23	0,0178
-(I)n	20	0,0155
+mAn	15	0,0116
+(n)DA	13	0,0101
-GIn	12	0,0093
+CIk	10	0,0077
+IIk	8	0,0062
+DA +ki	7	0,0054
-AcAk	7	0,0054
-AsI	6	0,0046
-DIk	6	0,0046
-mAz	6	0,0046
+DAn	5	0,0039
+sAl	5	0,0039
-IcI	5	0,0039
+CAk	4	0,0031
-Ak	4	0,0031
-Ar	4	0,0031
-Ig	4	0,0031
+(n)DA +ki	3	0,0023

-ç	3	0,0023
+(n)DAn	2	0,0015
+CAk +II	2	0,0015
+i	2	0,0015
+sI	2	0,0015
+sII	2	0,0015
+sIz +sIz	2	0,0015
-AsI -CA	2	0,0015
-GAn	2	0,0015
-Ir	2	0,0015
-r	2	0,0015
-u	2	0,0015
+CA	1	0,0008
+CA +nA	1	0,0008
+CII	1	0,0008
+DA +ki - mİş	1	0,0008
+Dar	1	0,0008
+DAş	1	0,0008
+DAş +CA	1	0,0008
+Im	1	0,0008
+ImI	1	0,0008
+kar	1	0,0008
+ki	1	0,0008
+II +DAn	1	0,0008
+II -An	1	0,0008
+IIk +DA	1	0,0008
+IIk+II	1	0,0008
-Aç	1	0,0008

-g	1	0,0008
-g+II	1	0,0008
-gA + II	1	0,0008
-Im +sIz	1	0,0008
-Ir -mAz	1	0,0008
-Iş	1	0,0008

-k +Cık	1	0,0008
-mA	1	0,0008
-mA +II	1	0,0008
TOPLA		
M	1292	1,0000

4.8.2. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Aldıkları Ekler Grafiği

4.8.3. Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Aldığı Eklerin Değerlendirilmesi

İncelenen eserde niteleme sıfatlarının türetildikleri ekler bakımından en başta gelen ek almamış basit yapıdaki sıfatlardır. Eserde 561 tane sıfatın eksiz olarak kullanıldığı görülmektedir. “+II” eki isimden isim yapan ve sıfat türeten çok işlek bir ektir ve 158 kez kullanılarak ikinci sırada yer almaktadır. Fiilden isim yapan “-(y)An” eki 98 kez kullanılarak üçüncü sırada yer almaktadır. Bu ek geçişli veya geçişsiz, çok ya da tek

heceli fiillere gelerek bir işi yapan ad olarak kullanılan çok işlek bir sıfat-fiil ekidir. Bu sırayı takip eden “-mİş” eki 83 kez ve “+CI” eki 74 kez kullanılarak dördüncü ve beşinci sırada yer alırlar. Fiilden isim yapan “-mİş” eki eskiden beri yapılmış, bitmiş işleri gösteren sıfatlar türetir. “+CI”eki de isimden isim yapan, farklı işlevlerde kullanılan çok işlek bir ektir. Eserde çeltikçi kelimelerinde kullanılarak eklendiği ada meslek anlamı katmıştır.

4.9. NİTELEME SIFATLARININ KAYNAK DİLLERİ

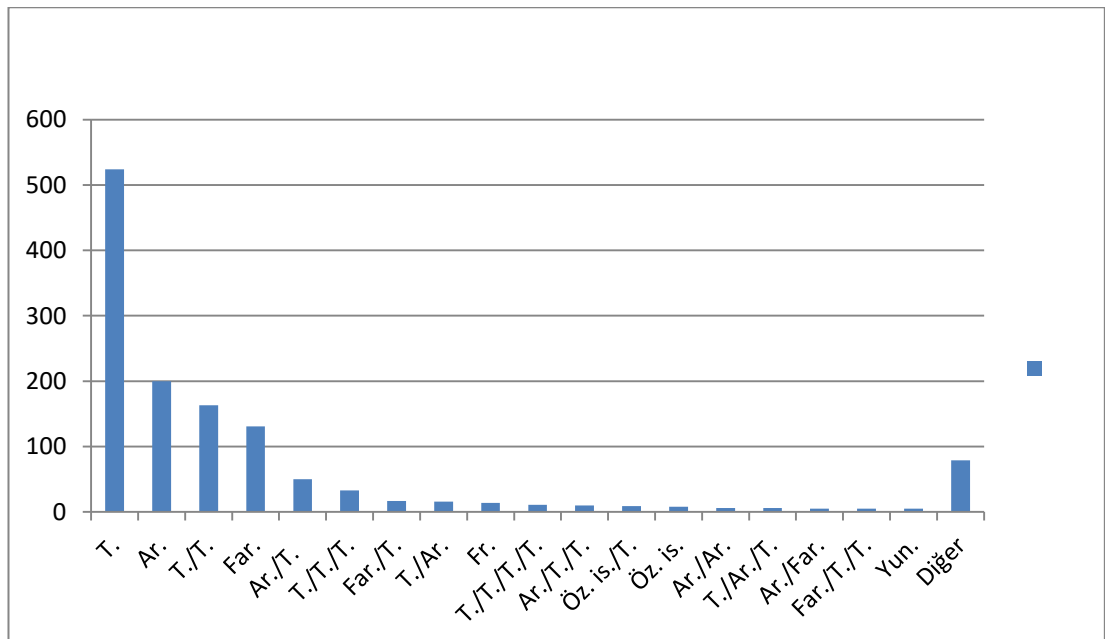
4.9.1 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kaynak Dilleri Tablosu

KAYNAK DİL	GEÇİŞ SAYISI	GEÇİŞ ORANI	Ar./İt.	3	0,0023
T.	524	0,4056	Far./Ar.	3	0,0023
Ar.	200	0,1548	Far./Far.	3	0,0023
T./T.	163	0,1262	Öz. is./T.	3	0,0023
Far.	131	0,1014	T./Far./T.	3	0,0023
Ar./T.	50	0,0387	T./Öz. is./T./T.	3	0,0023
T./T./T.	33	0,0255	T./T./Ar.	3	0,0023
Far./T.	17	0,0132	Ar./Far./T.	2	0,0015
T./Ar.	16	0,0124	Ar./T./T./T.	2	0,0015
Fr.	14	0,0108	Fr./T.	2	0,0015
T./T./T./T.	11	0,0085	T./Ar./T./T.	2	0,0015
Ar./T./T.	10	0,0077	T./Far./T./T.	2	0,0015
Özel isim/T.	9	0,0070	T./Fr.	2	0,0015
Öz. is.	8	0,0062	T./T./Ar./T.	2	0,0015
Ar./Ar.	6	0,0046	T./T./Far.	2	0,0015
T./Ar./T.	6	0,0046	Yun./T.	2	0,0015
Ar./Far.	5	0,0039	Alm.	1	0,0008
Far./T./T.	5	0,0039	Ar./Ar./Ar./Ar./T.	1	0,0008
Yun.	5	0,0039	Ar./T./ Far.	1	0,0008
T./Far.	4	0,0031	Ar./T./Ar.	1	0,0008
Ar./Ar./T.	3	0,0023	Far. / T./ Öz. is./T./T./T.	1	0,0008

Far. /T./T./ öz.is /T.	1	0,0008
Far./T./Far./T.	1	0,0008
Far./T./T./T.	1	0,0008
Fr. /Ar./T./T./T.	1	0,0008
Fr./Far./Ar./T.	1	0,0008
Fr./Fr./T.	1	0,0008
Fr./T./T.	1	0,0008
Fr./T./T./T.	1	0,0008
İt.	1	0,0008
İt./T.	1	0,0008
İt./T./T./T.	1	0,0008
Lat. /T./Ar./T.	1	0,0008
Öz. is./Ar./T./T.	1	0,0008
Öz.İs /T./Ar./T./Ar.	1	0,0008
Özel isim/	1	0,0008

Far./Ar./T.		
T./Alm.	1	0,0008
T./Ar./Ar.	1	0,0008
T./Ar./Ar./T.	1	0,0008
T./Far./T./Far./T.	1	0,0008
T./Fr./T./T.	1	0,0008
T./İng./T.	1	0,0008
T./İt.	1	0,0008
T./İt./T.	1	0,0008
T./Öz. is.	1	0,0008
T./T./T./Far./T./F ar./T./Ar.	1	0,0008
T./T./T./T./T.	1	0,0008
T./T./T./T./T./T./ T.	1	0,0008
T./T./Yun.	1	0,0008
TOPLAM	1292	1,0000

4.9.2 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kaynak Diller Grafiği

4.9.3 Geçiş Sıklıkları ve Oranlarına Göre Niteleme Sıfatlarının Kaynak Dillerinin Değerlendirilmesi

İlk sırada Türkçe (524) bulunmaktadır. Yaşar Kemal pek çok eserinde halk öykücülüğünden yararlandığı için eserlerinde Türkçe dil kullanmaya dikkat etmiştir. Türkçenin ardından sırasıyla Arapça (200) ve Farsça (163) gelmektedir. Türklerin Araplarla olan ilişkileri çok eski dönemlere dayanmaktadır. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesi sonucu Türk- Arap ilişkileri daha da güçlenmiştir. Türk-İran ilişkileri de çok eski dönemlere dayanmaktadır. Yeni Fars edebiyatının gelişmesinde Türklerin rolü büyüktür. Türk şair ve bilginler eserlerini Farsça yazarak bu edebiyatın gelişmesine katkı sağlamıştır. Türkçenin söz varlığı da zamanla Arap-İran kültürünün etkisinde kalmıştır. Her ne kadar Türkler kendi kültürlerini ve dillerini korusalar da zamanla devlet dili Arapça, edebiyat dili Farsça olmuştur.

Sonuç olarak Arapça ve Farsçanın etkileri Osmanlı imparatorluğunun yıkılışına kadar sürmüştür. Bu iki dilden dilimize geçen bazı kelimeler günümüzde de yoğun şekilde kullanılmaya devam etmektedir. Bazı kelimeler de artık kullanılmaz olmuştur. Türkçeye Batı dillerinden de pek çok kelime geçmiştir. Arapça-Farsça ve Batı dillerinden pek çok kelime Türkçede kullanıldığı için bu eserde de az da olsa bu dillerin etkisi görülmektedir.

5. NİTELEME SIFATLARINDA EŞDİZİMLİLİK

5.1. EŞDİZİMLİLİK

Eşdizimler anlatıma zenginlik katan, iletişimde etkin rol oynayan dilsel birimlerdir. Bir dilbilimi terimi olan eşdizim ilk defa Harris tarafından kullanılmıştır. Daha sonrasında bugün yaygın olarak kullanılan biçimiyle Firth tarafından “alışılmış sözcük birleşimleri” şeklinde tanımlanmıştır. “*Firth’e göre eşdizim, birlikte görülen sözcükler arasında sözdizimsel ve anlambilimsel olarak kurulan ilişkiler ve işlevler ağının toplamıdır.*”¹⁸

Eşdizimlerin kullanılması bireyler arasındaki iletişimi kolaylaştırırken dilin gelişimini etkilemektedir. Eşdizimlilik, “*İki ya da daha çok sayıda dil biriminin genellikle aynı dizimde yer alması.*”¹⁹ biçiminde tanımlanmaktadır. Eşdizimlilik hakkında farklı bakış açılarıyla yapılmış pek çok tanımlamalar ve yaklaşımlar bulunmaktadır. Farklı dilbilimsel kuram ve yaklaşımların iç içe girmesi eşdizimliliği zorlaştırmaktadır. Aynı dizimde yer alan birlikteliklerin en az iki birimden oluşması ve kullanılan sözcükler arasında dizimsel bir ilişkinin olması bu yaklaşımların ortak noktasıdır.

Sıklık temelli ve Anlam temelli olmak üzere iki farklı kuramsal yaklaşım ele alınır. “*Birlikte kullanılan sözcüklerin eşdizimli olup olmadığının, derlemdeki sıklıklarına göre belirlendiği sıklık temelli yaklaşım Firth(1951)’e dayanmaktadır.*”²⁰ Firth, eşdizimde birlikte kullanılan sözcüklerin belirli aralıklarda olduğunu ve belli sıklıklarda kullanıldığını anlatmaktadır. Burada eşdizim daha soyuttur ve birimler aldıkları çekim eklerinden bağımsızdır. Kapı çal- ve kapı çalın- örnekleri aynı birlikteliğin farklı biçimbirimsel değişkenleridir.

¹⁸ N.Tayyibe Eken, Eşdizimlerin Saptanmasına ve Betimlenmesine Yönelik Kuram ve Yaklaşımları, M.Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2016, s. 28-47.

¹⁹ Berke Vardar, Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü, ABC Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1998, s.98

²⁰ Nuh Doğan, Türkçe Sözlükte Sıfatların Eşdizimlilik Bilgisi, XI. Uluslararası Büyük Türk Kurultayı Bildirileri Kitabı, 2016, s. 801-809.

Anlam temelli yaklaşım, “Sözcüklerin yan yana gelişinin sadece istatistik verilere dayanmadığı, bu birlikteliklerin temeller üzerine dayandırılmasına ilişkin varsayımlar ortaya koymaktadır.”²¹ Bülent Özkan’a göre: “Kavramlaştırılması yapılırken “Eşdizimlilik anlamlı sözlükbirimler arasında gerçekleşir. Birbiriyle eşdizimli hale gelmiş ve adına eşdizimli denen sözlükbirimler onların eşdizim oranı ve eşdizimli olma eğilimlerine bakılarak anlaşılırlar. Bununla bağlantılı diğer bir kavram 'anlamsal uyum' dur.”²² Yine B. Özkan’ın tanımına göre: “Dilde, herhangi bir dil birimi “seçme” ve “birleştirme” ilkelerine bağlı olarak, dizgede anlam gerektirdiği sürece başka bir dil birimiyle bir araya gelebilir, birlikte kullanılabilir. Bu “birlikte kullanılabilirlik”, kullanımın sıklığına bağlı olarak dilde genele oranla yüksek bir dağılıma sahipse ve bu dağılım anlamlı bir farklılaşma olarak karşımıza çıkıyorsa eşdizimli yapılar olarak değerlendirilir.”²³ Bu “birlikte kullanılabilirlik” eşdizimliliğin gerçekleşmesinde bir ölçüttür. Dildeki anlam ölçütünde bir sözcük herhangi bir sözcükle bir araya gelebilir ve birlikte kullanılabilir.

Eşdizimlilik anlamlı sözcükler arasında gerçekleşir. Nuh Doğan’a göre: “Bir sıfatın bir sürü eşdizimsel kullanımı ve bu kullanımdan doğan özelleşmiş anlamları vardır. Eşdizimsel kullanımlardan doğan tüm özelleşmiş anlamlarının tanımlanmasının imkanı yoktur. Anlam temelli yaklaşımda eşdizimlerin içinde bulunduğu sözcük birleşmeleri şu şekilde sınıflandırılabilir:

a) Serbest sözcük birleşmeleri: Bileşenlerinin gerçek anlamlarıyla kullanıldığı iki ya da daha fazla sözcüğün birleşmesidir. Her bir bileşen diğer bileşenin anlamını etkilemeksizin sınırsız olarak bir başka sözcükle

²¹ Nuh Doğan, Türkçede Sözcük ve Dilbilgisi İlişkisi: Dil Bilgisel Eşdizim Kalıpları, Anemon Muş Alparslan Üni. Sosyal Bilimler Dergisi, 2020, 8(6).

²² Bülent Özkan, Türkiye Türkçesinin Eşdizim Sözlüğü, IV. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildirileri, Ankara, 2012, s. 98.

²³ Bülent Özkan, Türkiye Türkçesi Eşdizim Sözlüğü’nün Sayısallaştırılması, Karahan Kitabevi, Adana, 2014, s. 26.

yer değiştirebilir: **ağır** + yük/ metal/ çanta/ beton/ kapı vs. ağır /hafif/ renkli/ çizgili/ desenli/ küçük/ büyük + **anta**

b) (Sınırlı) Eşdizim: Bileşenlerinden birinin gerçek anlamında kullanıldığı, diğerinin özelleşmiş anlamda olduğu birleşmelerdir. Özelleşmiş anlamlı unsur genellikle belirli sözlüksel bağlamda kullanılmaktan meydana gelir. Bu birleşmelerin en önemli özelliği bileşenlerinin birbirinin anlamını etkilemeksizin başka unsurlarla değiştiriminin mümkün olmaması, belirli sözcük setiyle sınırlandırılmasıdır:

ağır/ hafif + yemek, *içecek

ağır/ *hafif + söz/ laf/ küfür/ ifade/ *lakırdı/ *kelam

ağır + koku/ parfüm/ *kolanya

ağır + silah/ makinalı/ tüfenk/ *tabanca

ağır + vasıta/ taşıt/ araç/ *araba/ *oto/ *otomobil

c) Terim: Genellikle bir bilim ya da meslek alanına özgü, anlamı bileşenlerinin anlamından elde edilemeyen, o alanda uzmanlar tarafından bilinen birleşik sözcük türü: ağır su, ağır küre, ağır çekim vs.

d) Deyim ve Birleşik Sözcük: Bileşenlerinin anlamlarından bütünün anlamının elde edilemediği, bölünemez, tek bir anlamının olduğu sözcük birleşmeleridir. Bu birleşmeler bileşenlerinin eř anlamlı da olsa başka unsurlarla değiştirimine izin vermez. ağırcanlı, ağırayak, ağırbaşlı, ağır ezgi, ağırelli vs.”²⁴

Eşdizimliliği anlam temelli yaklaşımıyla ele alan “Cowie’ye göre: “Sözcük birleşimlerini serbest birleşimler, kısıtlı eşdizimler, simgesel deyimler ve salt deyimler olmak üzere dört türe ayırarak ele almaktadır.

Serbest birleşim: blow a trumpet (trompet almak)

Bu tür yapılar da sözcük birleşiminin iki unsuru da gerçek anlamını korur. Birleşimdeki her iki unsur da esnek yapıda olduğundan başka sözcüklerle değişebilme özelliğine sahiptir. Serbest birleşimlerde birlikte kullanım gereksinimi sıfıra yakındır.

²⁴ Nuh Doğan, Türkçe Sözlükte Sıfatların Eşdizimlilik Bilgisi, XI. Uluslararası Büyük Türk Kurultayı Bildirileri Kitabı, 2016, s. 803-804.

Sınırlı eşdizimlilik: blow a fuse (sigortası atmak, çılgına dönmek)

Sınırlı eşdizimli yapılarda birleşimi oluşturan unsurlardan biri mecaz özellik gösterirken diğer sözcük gerçek anlamını muhafaza eder. Eşdizimli yapıları serbest birleşimler ve saf deyimlerden ayıran en önemli özellik bu yarı esnek yapıdır. Bir unsurlarının mecaz olması ile serbest birleşimlerden ayrılan eşdizimli yapılar, her iki unsuru mecaz olan saf deyimlerden de bu yönleriyle ayrılmış olurlar.

Değişmeceli deyim: blow your own trumpet (böbürlenmek)

Değişmeceli deyim yapısındaki birleşimler mecaz anlamlarını taşıırken kendi anlamlarını da koruyan sözcük birleşimleridir. Bu yönleriyle saf deyimlerden ayrılırlar ve anlamsal esneklik bakımından saf deyimlerden daha esnek, sınırlı eşdizimlilikten daha yoğun yapıdadırlar.

Saf deyim: blow the gaff (sırrı açığa vurmak)

Bu tür yapılarda anlam tamamen kalıplaşmıştır ve sözcük birleşimindeki unsurlardan hiçbiri değiştirilemez. Birlikte kullanılan sözcükler kendi anlamlarından sıyrılarak deyimse bir üst anlam kazanmışlardır. Bu yönüyle saf deyimler esneklik derecesi bakımından en yoğun özellikteki sözcük birleşimleridir.

Sonuç olarak eşdizimli yapılar, sözcük birleşmeleri içerisinde serbest birleşimlerden saf deyimlere kadar olan süreçte kalıplaşarak esnekliklerini kaybedebilirler. Bu nedenle eşdizimli yapılar değerlendirilirken kendi içlerinde değerlendirilmeli diğer sözcük birleşimlerinden ayrı tutulmalıdır.”²⁵

Bu çalışmada niteleme sıfatları anlamsal yönüyle ele alınmış olup birden fazla farklı isme gelen aynı sıfatlar kendi aralarında gruplandırılmış olup bu sıfatlar kendi içlerinde değerlendirilmiştir.

²⁵ Cowie'den aktaran, Mustafa Samet Kumanlı, Türkçe Sözlük'te Eşdizimliliklerin Gösterilişi, Gazi Türkiyat, Bahar, 2016/18, s. 195-204

5.2. EŞDİZİMLİLİKTE ANLAM TEMELLİ YAKLAŞIMA GÖRE NİTELEME SIFATLARININ İNCELENMESİ

Açık
kıllı bağır: “Örtüsüz, çıplak.” “Öyle uzamış, kirli tozlu ak sakallar, açık güneşte yanmış kıllı bağır...”
telgraf: “Açılmış, kapalı olmayan.” “Tam bu sırada Posta Müdürü, elinde açık bir telgrafla gelir.”
Ağır
lugarlar: “Dokunaklı sözler söylemek.” “... sözlerinin arasına ağır lugarlar karıştıran bir gençtir.”
taş: “Tartıda çok çeken, hafif karşıtı.” “Bu susmak derebeylikten kalma bir görenekti. Ağır taş kımıldamaz.
laf: “Dokunaklı, insanın gücüne giden, kırıcı.” “Ters cenabetin biridir Kürt. Bir ağır laf eder.”
ses: “Kısık, alçak”: “Ağır, güvenli bir sesle söyler.”
gölge: “Değeri çok olan, gösterişli”: “Üsküdarın incirleri, koyu ,ağır gölgeli.”
Beyaz
gömlek/başörtü: “Ak. Kara, siyah karşıtı.” “Yüzü, beyaz gömleği tren dumanından ...” “Annesi beyaz başörtülü, mavi kocaman gözlü.”
parmaklar: “Beyaz ırktan olan kimse”: “Uzun, beyaz parmakları, saçlarının arasında...”
Bol
güneş/toprak/kazanç: “Nicelik bakımından olağandan veya alışıldandan çok, kıt karşıtı”: “Bol bir güneş dolduruyordu. ortalığı.” “Suyun altında mümkün mertebe bol toprak bulmak ister.” “Birkaç adam kolaylıkla bol kazanç sağlıyor...”
şalvar: “ İçine girecek şeyin boyutlarından daha büyük veya geniş olan, dar karşıtı”: “... bacaklarında siyah pamukludan bol, günde solmuş bir şalvar...”
Boş
gözler: “mec. Anlamsız”: “Onlar boş, hayret dolu gözleriyle bu çiçekli arabaya bakıyorlardı.”
yer: “Yararsız ,nafile”: “Boş yere bayram etmez onlar.”
kovan: “ İçinde, üstünde hiç kimse veya hiçbir şey bulunmayan, dolu karşıtı”: “İstikbali olmayan insan boş kovana benzer.”
Büyük
ağa/şeref/çiftçi/amirler/ustalık/Paşa/orospu: “Üstün niteliği olan”:

“O orospu Zeyno histeriklidir. Büyük orospudur.” “Şu resmi de, büyük Paşamızın resmini de tam karşısına as da kaymakam oğlum resme baksın da...” “Yeter ki bu milli, vatani mahsul zarar görmesin. Büyük amirler böyle söylerler.” “Şeref Bey, büyük çiftçilerimizden...” “Bunlara hizmet etmek büyük şeref...” “Siz büyük ağalarsınız.” “Mehmed Ali büyük bir ustalıkla her yana kurşun yetiştirir.”
gözler/eşraf evleri/saha/oğul/bahçe/pirinç tarlaları: “ Boyutları, benzerinden daha fazla olan(somut nesne), küçük karşıtı”: “Büyük, birer ova kadar büyük pirinç tarlalarına..” “Çok büyük bir ev Resul Bey. Büyük de bir bahçe içinde.” “Mehmed Alinin 19 yaşındaki büyük oğlu manzarayı çaktı.”: “Sazlıdere köyü hudutları içindeki büyük sahasına da izin verildi.” “Büyük, biçimsiz, beyaz badanalı eşraf evleri...” “Büyük gözleri kederli gölgeli dururdu.”
acı/mesele/muhabbet/heyecan/suç: “ Çok ortalamayı aşan (soyut kavram): “Bir an ne yapacağını bilmez, sonra büyük bir heyecanla Hitler gibi kolunu uzatır.” “Ziyafet büyük bir muhabbet içinde bitti.”: “Kaymakam, şaşkın yüzünde hayretten açılmış gözlerinde büyük bir acıyla Kemal Taşana döndü.” “Bir saksının nereye konacağı büyük mesele oluyordu.” “Sizi ihmal etmek büyük bir suçtur .Sizin gibi...Efendim.”
kampanya/kalabalık/hizmet/mazufa: “Niceliği çok olan”: “Bu memlekete sizler büyük hizmet ediyorsunuz diyordu.” “Murtaza Ağa’nın başına büyük bir kalabalık toplanmıştı.” “Çeltik aleyhine kasabada büyük bir kampanya açılmıştı.” “Büyük bir mazufa yapar gibi. Eh, Resul...iki gün kaymakam vekili oldun da kendini Abdurrahman Çelebi sandın.”
Çıplak
tabanca: “mec. Olduğu gibi, apaçık.” “Sağ eliyle sanki bilmeden ceketini açar, kuşağının altına sokulu çıplak tabanca gözükür.”
kerevet: “İçinde gerekli eşya bulunmayan”: “Bu çıplak kerevetin birinin üzerinde Memed Ali uzanmıştır.”
Deli
Kürd/Yusuf: “Davranışları aşırı taşkın olan kimse, çılgın”: “En sonunda Zeyno Karı vardı kolundan tutup salladı.” Deli Kürt, Deli Kürt.” “Deli Yusuf, bir iki üç. Üç yüz. Daha gözüm görmesin.”
dalgalar/gönül: “Coşkun, azgın”: “Sonbahar yapraklarını dökmüş. Sonsuz, sonsuz maviler. Deli dalgalar. Sarı çınar yaprakları...” “Deli gönül diyor ki şu oyuna gir”
Eski

hukukçu: “ Herhangi bir meslekte uzun süreden beri çalışmış olan.” “Masanın öteki başında da Tevfik Ali Bey oturmuştu. Eski hukukçulardan, şimdiki çeltikçi ağalardandı.”
Memo/Mehmed Ali/ahbap/eşkiyalar başı/eşkiya/çocuksu gülümseme: “ Önceki, sabık”: Bu da Memed Ali, eski eşkiyalar başı Kürt Memed Ali.” “Nereye, nereye gitti ola, o eski eşkiya Mehmed Ali? Gene yol kesmeye mi?” “...dağların eski Memosuydu bu. “O gün bugündür karıncayı bile incitmemiştir. Bir an Okçuoğlunun kafasından eski Mehmed Ali geçti.” “Hacı Ali Çavuş, Resul Efendinin eski ahabıydı.” “Resul Efendi gene eski çocuksu gülümsemesiyle pırıl pırıl duruyordu.”
bataklık: "Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan, yeni karşıtı": “Köyün dört bir yanı eski bir bataklıkta.”
çam: "mec. Devir değişti, eski tutumların değeri kalmadı": “Mehmed Ali şimdi iğdiş oldu. O gün Okçuoğlu sövdü sövdü de ağzını bile açmadı. Eski çamlar bardak olmuş.”
Ford/daktilo/tüfek/kılıçlar: “ Çok kullanılmaktan yıpranmış, harap olmuş şey”: “Sen neyine güveniyorsun, Kürt oğlu? Eski tüfeğine mi?” “Eskidi bizim usuller. Köreldi. Kesmez oldu eski kılıçlarımız.” “Ford, eski bir Ford. Yolda bozula yapıla istasyona üç günde varırsınız.” “Solunda arzuhalci Siyasetçi oturmuş bir şeyler yazmaktadır. Eski bir daktiloda.
zaman: “Geçmiş çağlardaki”: “Eskiden, eski zamanda, Tevfik Ali Bey, İstiklal kahramanı, Ankara’ya gitsin de dört günde hiçbir iş görmesin!”
Garip
Anadolu bozkırlarının kavakları: “ “Kimsesiz, zavallı”: “Nermin yolların uzun, garip, tozlu, yalnız kalmış, mahzun sonsuzluğa sallanan Anadolu bozkırlarının kavaklarını anlatırdı.”
emecikler: “ mec. Dokunaklı, hüznün veren”: “Allah ağızdan duysun da şu garip emeciklerin boşa gitmesin.”
Geniş
temenna: “mec. Kapsamı büyük , dar sınırlar içinde kalmayan. yaygın”: “... sonra geniş temennalarla Kaymakamı selamladı.”
omuz: “Eni çok olan, enli, vasi”: “ Okçuoğlu uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli ve bıyıklıydı.”
Güzel
ev/halı/oda/filinta/pirinç/kız: “Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı”: “Bu sırada Mehmed Ali elinde çok güzel bir filinta, üstü başı fişeklerle döşeli sahneye girer.” “Bir de kauçuk saksısı yerleştirilmektedir kapının yanına. Sonra çok güzel bir halı.” “Ne güzel oda bu, be! Sana bir kazık atsın da, ruhsatıyeleri imza etmesin de...” “Ne de güzel ev. Banyo bile var. Yeşil fayanstan...” “Ordumuzun gıdası, memleketimizin gözünün nuru güzel pirincimiz kurtuldu.”

köylüler/kaymakam/evlat: “Soyluluk ve ahlaki üstünlük düşüncesi uyandıran”: “Güzel kız, Allah bağışlasın. “Emir ver de, güzel evladım, bıraksınlar.” “Bakın, güzel köylülerim. Yarın öbür gün sahaya su bırakılacak.” “Oğlum, evladım, güzel Kaymakamım , gençsin, uğraşma diyorum.”
imza: “Beklenene uygun düşen ve başarı düşüncesi uyandıran”: “‘At şu güzel imzanı da ruhsatıyelerin altına da gönlümüz şenlensin...”
akıl/marifet/laf: “ İyi, hoş”: “Onun güzel lafına Ankara dayanamazdı.” “Bak bak! İyice bak! İşte sizin marifetiniz bu. Ne güzel marifet.” “...sen de bilirsin ki, .o güzel aklınla bilirsin ki üç gün daha geçerse çeltik ekilmez....”
günler/ay ışığı: “Sakin, hoş”: “‘Aman Murtaza, dedim, sıkı tut kendini, ne güzel günlere gebedir karanlıklar.” “Bir de güzel ay ışığı vurmuştu pencereden odaya.”
Has
oda: “ Özgü, öze, mahsus”: “Ona bir oda döşeyecek ki Murtaza Emmisi İngiliz Kralının has odası gibi, Fransız Dogölünün saray odası...”
adam: “ mec. İyi nitelikleri kendine toplamış olan (kimse)”: “Osman Ağa iyi has adam...”
İnce
iş / karanlık: “ mec. İyiden iyiye, enikonu, ayrıntılı”: “‘Akılları ermez onların milli işlere. İnce işlere ermez akılları.” “ Vakit gece yarısına doğru. İnce bir karanlık var.”
dudak/kaş/çene: “ Kendi cinsinden olanlara göre, dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı”: “İnce dudakları daha da incelmış, keskin bir bıçağın ağzına dönmüştü.” “Kaşları seyrek, inceydi. Gözleri küçücük, karaydı.” “Toparlık bir yüzü, sivri, ince bir çenesi vardı.”
saz/kamış çitler/akasya ağacı: “ Hafif,gücü az”: “ Evlerin rengi yeşile çalan bir boz renkteydi. Üstü ince sazlardandı. Sazlar çinko gibi sağlamdı.” “ Kalın sazların ağırlığı, hele su çekince, ince kamış çitleri çökertmiş...” “Siyasetçinin dükkanı bir aralıktadır ve başında da ince bir akasya ağacı vardır.”
İyi
adam/çocuk: “İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı ”: “Osman Ağa iyi has adam ama köylüler berbat...” “Ne iyi çocuk bu Kaymakam bir görsen Hanım!”
yürek: “Başkalrı için hep iyilik düşünen.” “Bir kerecik azıcık kanunları çiğne, kurban olduğum, iyi yüreklim.”
Kalın
dudaklar/kaş: “Enli ve gür”:

“Murtaza Ağa kalın dudaklarını yalayarak: “Kaymakamıma da yakışmış” dedi.” “Kalın kaşları çatılmış, alını kırışmıştı.”
kol: “Etli,dolgun”: “Kalın, kıllı ,kılları güneşten sararmış kollarını masanın üstüne kütük gibi yatırdı.”
ses: “Pes (ses)”: “Okçuoğlu’nun kalın sesi köyün üstünde güm güm ötüyordu.”
saz: “Cisimlerde uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyutu çok olan (cisim), ince karşıtı”: “Kalın sazların ağırlığı, hele su çekince, ince kamış çitleri çökertmiş...”
Kanlı
katil: “ İsteyerek kan dökmüş olan (kimse) hunriz”: “ Bir kasabaya, canavar, her biri kanlı katil eşkıyayı görmeye gelsin.”
kedi: “ Kanı olan”: “...kanlı kediyi kucağına alıp sipere getirdi.”
Kara
haber: “ Ölüm veya felaket haberi”: “Günden güne kara haberlerin şiddeti daha da artıyordu.”
gözler/kaş/göz/tren: “ En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı”: “Gözleri küçücük, karaydı. Hiç akı görünmezdi.” “Kara kaşlı kara gözlü, son modaya göre giyinen, uzun boylu bir kızdır.” “Biz de bineriz trene... Kara trene. Doğrucana başkumandana.”
toprak: “mec. Ölüncü gidilecek yer, yeraltı, gömüt, mezar.” “Ben ben ki, yedi çocuk vermişim kara toprağa.”
Zeyno: “ Esmer”: “...ben de bunca yılın Kara Zeynoysam eğerse...”
Keskin
bıçak: “ Çok kesici, iyi kesen”: “İnce dudakları, daha da incelmış, keskin bir bıçağın ağzına dönmüştü.”
hal: “ mec. Etkili, sert”: “Doğru yenile yenile öyle keskin bir hale gelmeli ki...”
Kötü
ihtimaller/iftira: “İstenilen, beğenilen nitelikte olmayan, fena, iyi karşıtı”: “Gelen genç olsun, bir kasabaya o kadar kötü ihtimalleri göze alarak gelsin...” “Güya siz çeltikçilerden yüz bin lira rüşvet almışsınız. İftira...Kötü iftira...”
kişi: “İstenilmeyen, gereksiz davranışları olan veya bu davranışlara eğilimli olan (kimse)”: “Ağalara kötü kişi olduğunda da senin yanına kalacak.”
Kuru
kafa: “ mec. Akılsız kafa”: “Herifçioğlu bir günde beş yüz imza atıvermiş. Akılsız İrasul...Kuru kafa...”
ekmek: “ Suyu, nemi olmayan, yaş ve kuru karşıtı”: “Cephelerde beraber kuru ekmek bölüştüğümüz Türlerin babası da...”
Küçük

ev: “ Boyutları, benzerlerinininkinden daha ufak olan, büyük karşıtı”: “Bana bir ev bulalım, şöyle küçük, iki odalı...”
dil: “ Şaşırmak, donakalmak”: “Kasabalılar Resul Efendinin böyle koşarcasına yürüdüğünü görseydiler...mutlak küçük dillerini yutarlardı.”
Sıcak
ses: “ mec. Dostça olan, sevgi dolu”: “... aynı sıcak sesle “müşerref olduk, efendim” dedi.”
çamur/gün: “ Yakmayacak dercede ısısı olan, yakmayacak kadar ısı veren, soğuk karşıtı”: “...amma bataklık, sıtma...Tam altı ay bataklık ,sıcak çamur içinde.” “Savrun çayının suyu azalıp da yaz aylarının sıcak günlerinde çeltikçiler birbirlerine düştüklerinde...”
Taş
yürek: “ mec. Hiç acıma hissi olmayan, merhametsiz”: “Bak, bak da taş yüreğiniz yumuşasın azıcık.”
köprü: “ Yapı işlerinde kullanılmak için bu maddeden hazırlanmış malzeme”: “ Ruhsatsız ekilen üç sahanın bentleri kasabanın içinde taş köprüünün altındaydı.”
Uzun
yüz/parmaklar/saç/bıyıklar/boy: “ İki ucu arasında fazla uzaklık olan, kısa karşıtı”: “Uzun yüzlü, solgun tenli, kara kaşlıydı.” “Uzun, beyaz parmakları, saçlarının arasında dolanır, gıdıklanır.” “Alnına dökülen uzun saçlarını, bir baş çırpmasıyla arkaya attı.” “Uzun, kırçıl bıyıklarını burarak ne diyordu?” “Uzun boylu, geniş omuzlu, çizmeli, bıyıklıydı.”
zaman: “ Başlangıcı ile bitimi arasında fazla zaman aralığı olan, çok süren”: “Başı uzun zaman döndü. “
Yeni
kroki: “ O güne kadar söylenmemiş, görülmemiş, gösterilmemiş, düşünülmemiş olan”: “Hemen yeni bir kroki yaptıralım.”
filiz: “ Oluş veya çıkışından beri çok zaman geçmemiş olan”: “Akıllı olan topraktan yeni filizlenmemiş pamuğa otuz lira verir mi?”
kaymakam: “ İşe henüz başlamış”: “Ben vekilim. Beyin vekiliyim. Yeni Kaymakam gelinceye dek.”
oyun/usuller: “ Tanınmayan, bilinmeyen”: “... içindeki zehir gittikçe tesirini gösteriyordu. Bu da yeni bir oyun olmasındı.” “Yeni usuller, yeni kaymakam kaçırma usulleri bulmak gerekiyor.”
eşya: “ Kullanılmamış olan, eski karşıtı”: “Bu arada gençler yerli yerince yeni eşyaları koyarlar.”
Yüksek
duvar: “ Altı ile üstü arasında uzaklığı çok olan”: “Resul Efendinin evi yüksek duvarlı bir avlunun içindeydi.”

mektep: “ Derece veya makamı bakımından üstün”: “Senin okuduğun yüksek mekteplerde iki tene okuduyorum.”
saygı/saye/şahsiyatlık: “ mec. Erdemli, faziletli”: “Yüksek saygılarımı sunarım.” “...Kaymakam oğlum ulaşmasa idi, biz bu yüksek sayende ölmüştük, Resul.” “o zaman çok rica ederim yüksek şahsiyatlığından, suyumuzu ne demeye kesmiştir?”
millet/ağalar: “mec. Toplum içinde para, ün bakımından üstünlüğü olan”: “Asil, yüksek milletimize...” “Yüksek, asil Ağalarımızın milli serveti kurtuldu.”

5.3. EŞDİZİMLİLİKTE ANLAM TEMELLİ YAKLAŞIMA GÖRE NİTELEME SIFATLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Çalışılan “Teneke” adlı romanda 27 tane sıfat birden fazla isimle birlikte farklı anlamlarda kullanılarak eşdizimlilikte anlam temelli yaklaşıma örnek teşkil etmiştir. “Açık, beyaz, bol” sıfatları gerçek anlamlarıyla kullanılarak serbest sözcük birleşmelerine örnek olmuştur. “Ağır” sıfatında ise gerçek anlamının dışında kullanılan kalıplaşmış söz öbekleri deyimlere örnek olmuştur. Bunlar deyim ve birleşik sözcük grubunda olan ve değişime asla izin vermeyen söz öbekleridir. “Büyük” sıfatıyla kullanılan “ağa, şeref, amirler, ustalık, Paşa, acı, mesele, muhabbet, heyecan” gibi isimler özelleşmiş olup başka unsurlarla değiştirilmesi mümkün değildir. Biz burada “büyük şeref” yerine “küçük şeref” tabirini kullanamayız. Bu nedenle sınırlı eşdizimliliğe örnek oluşturmaktadır.

Türkçede geniş bir kullanımı olan sıfatların isimlerle kurduğu anlamsal ilişkiler, eşdizimlilik ile kullanımı ve buradaki bağlamsal anlamları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde bütün sıfatlar Cowie’nin gruplandırması örnek alınarak incelenmiş ve anlamlarına göre tek tek gruplandırılmıştır. Burada anlam temelli yaklaşıma göre bir değerlendirme yapılmıştır.

Yapılan araştırmalara göre eşdizimlilikte anlam temelli yaklaşım en güvenilir olan ve sık tercih edilen bir yaklaşımdır. Eşdizimliliği tam olarak belirleyebilmek için anlam temelli yaklaşımlardan yararlanılmıştır.

6. SONUÇ

Bu çalışmada Yaşar Kemal'in 158 sayfalık "Teneke" adlı romanındaki niteleme sıfatları; geçiş sıklıklarına, geçiş oranlarına, yapılarına, kullanımlarına, sözcük öbeklerine, algılarına, aldıkları eklere ve kullanıldıkları kaynak dillere göre incelenmiştir. Kitaptaki cümleler aynen alınmış olup yazım yanlışları bulunanlarda düzeltme yapılmamıştır. Türkiye Türkçesinde "Jandarma, lügat, saatlerce, Resul'e, apartman" şeklinde yazılan fakat eserde "Candarma, lugat, saatlarca, Resul'a, apartıman" olarak kullanılan kelimeler eserin aslına bağlı kalınarak olduğu gibi alınmıştır. Ayrıca "kardeş, kurdele, sandalye, komünist, iyi" sıfatları da hem bu şekilde hem de "kardaş, kordela, kurdela, sandalya, kominist, guministi, eyi" şeklinde kullanılmıştır. Bunun nedeni eserin iki bölümden oluşmasıdır. Eserin ilk bölümü roman, ikinci bölümü ise tiyatro şeklinde yazılmıştır. Eserde, roman kısmında daha edebi bir dil kullanılırken tiyatro kısmında yöresel ağız özellikleri kullanılmıştır. Teneke, idealizm ve baskın güç arasındaki mücadelenin romanıdır.

Bu inceleme sonucunda niteleme sıfatlarıyla ilgili elde ettiğimiz sonuçlar şu şekildedir:

Romanda 737 farklı niteleme sıfatı toplamda 1292 defa kullanılmıştır. Kullanım sıklıkları bakımından incelendiğinde en çok "çeltikçi" (55), "büyük" (31), "genç ve güzel" (23), "milli" (21), "uzun" (18), "eski" (15), "kocaman" (12) sıfatları parantez içinde belirtilen geçiş sayılarıyla kullanılmıştır. Diğer sıfatlar da 12' den daha az kullanılmıştır. Eserde kullanılan toplam 1292 niteleme sıfatından ilk sırada 55 kullanımla "çeltikçi" sıfatı yer almaktadır. Romanın Çukurova'da geçmesi ve ana karakterlerin çoğunun çeltik üreticisi olmasından dolayı en çok kullanılan sıfat olmuştur. İkinci sırada 35 kullanımla "büyük" sıfatı yer almaktadır. En çok kalabalık ismiyle kullanılmasındaki neden ise romanda uygunsuz ekilen çeltik tarlalarından dolayı köylünün rahatsız olması ve bunun sonucunda sürekli bir kalabalığın çeltikçilerle mücadelesi anlatılmaktadır. Üçüncü sırada 23 kullanımla "genç ve güzel" sıfatları yer almaktadır. Genç sıfatının çoğunlukla kaymakam ismiyle birlikte

kullanılmasındaki neden ise romanın baş kahramanının genç bir kaymakam olmasıdır. Güzel sıfatı da çoğunlukla ev kelimesiyle kullanılmış olup kaymakama verilen evi nitelemektedir.

Eserde geçiş oranları ve sıklıklarına göre niteleme sıfatlarıyla kullanılan adlar incelendiğinde en çok kullanılan “çeltikçi” (55) sıfatı olduğu için bu sıfatı “kişiler” (231) adıyla kullanmak daha uygun olmuştur. Sonrasında “adam” (36), “kaymakam” (25), “mahsul” (19), “yüz” (19) isimleri parantez içinde belirtilen sayılar kadar kullanılmıştır. Romanda 231 kullanımla “kişiler” adının kullanılmasının nedeni , sadece bu roman için geçerli bir durum değildir. Çoğu romanda en çok nitelenen ad kişiler olacaktır. Çünkü çoğu romanın kahramanları insanlardan oluşmaktadır. Kişiler de burada “çeltikçi” sıfatı ile kullanılmıştır. “Adam” (36), “kaymakam” (25), “mahsul” (19), “yüz” (19) isimleri parantez içinde belirtilen sayılar kadar kullanılmıştır. Romanda idealist bir kaymakamın kasabanın çeltikçi ağalarıyla çeltik tarlalarında çabaları anlatılmış olup kişilerin ruh halleri onların yüzlerine yansıdığı için bu adlar romanda sıfatlarla birlikte daha çok kullanılmıştır.

Eserde incelediğimiz niteleme sıfatlarının, gerçek veya üst (gerçek olmayan) anlamda kullanımlarına göre değerlendirildiğinde, gerçek olanın (835), üst olana (457) göre daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Gerçek anlamında kullanımın, üst anlamında kullanıma göre daha fazla olmasının nedeni dünyayı duyularımızla algılamamızdır. Üst kullanım sadece mecazi ifadelerden ibarettir. Yaşadığımız çevrenin gerçekliklerle dolu olmasıdır. Roman gerçek bir çevrede, toplumsal bir olayı ele aldığı için gerçek kullanım daha baskın olmaktadır.

Eserde geçen niteleme sıfatlarını algısal yönden incelediğimizde sıralama; “zihinsel” (777), “görsel” (280), “zihinsel/görsel (176), “zihinsel/işitsel” (18), “işitsel” (17), “görsel/dokunsal” (8), “dokunsal” (5), “işitsel/görsel” (5), “zihinsel/dokunsal (3), “zihinsel/kokusal” (1), “tatsal” (1), “dokunsal/kokusal” (1) şeklindedir. Eserde kullanılan niteleme sıfatlarını algı bakımından değerlendirdiğimiz zaman, ilk iki

sırada “zihinsel” (777) ve “görsel” (280) algılar bulunmaktadır. Bu sonucun çıkmasında da temel etken, insanın çevreyle ve kişilerle olan ilişkileridir. Zihinsel algılarımız, bizim günlük hayatımızdaki düşüncelerimiz sonucu ortaya çıkar. Bir kısmını dışa vurup davranışa dönüştürürken, bir kısmı da düşüncemizde kalır. Edebi eserlerde de genellikle iç monologlar şeklinde kahramanın düşüncelerini öğrenme imkanı buluruz. Eserde zihinsel algı birinci sırada yer almaktadır. Eserde görsel olarak algılanan niteleme sıfatlarının ikinci sırada olması, gözün bedenimizde en aktif çalışan duyu organımız olmasının bir sonucudur. Çevremizdeki nesneleri, kişileri görme duyumuzla somut bir şekilde algılarız. Somut olmayan durumlar karşısında onları zihinsel olarak algılarız. Tek bir algıdan ziyade birden fazla algının bir araya gelmesiyle meydana gelen niteleme sıfatlarımız da vardır. Burada birden fazla duyu organımızı ve zihinsel sürecimizi aktif olarak kullanırız. Bu yönüyle eserde en çok karşılaşılan algı türlerimiz “zihinsel/ işitsel” (18) ve “zihinsel/görsel” (177) olanlardır.

Eserde kullanılan niteleme sıfatlarının yapısını incelediğimizde; “sözcük öbeği” (417), “türemiş” (415), “basit” (413), “birleşik” (32), “pekiştirme” (15) şeklindedir. Sözcük öbeği, türemiş, basit yapıların kullanımında birbirlerine daha yakın sonuçlar çıkmıştır. En az kullanılan yapı ise “pekiştirme” olarak 15 kez kullanılmıştır.

Eserde kullanılan niteleme sıfatlarını sözcük öbekleri şeklinde incelediğimizde; “sıfat eylem öbeği” (176), “isim tamlaması” (60), “sıfat tamlaması” (57), “kısaltma öbeği” (54), “edat öbeği” (39), “ ikileme” (31) şeklindedir. Sıfat eylem öbeği , sıfat işlevli yan cümlelerin bir adı nitelemesidir. Bu tür nitelemeler sıfatlarla yapılan nitelemelerden çok daha canlı ve dinamiktir. Türkçede sıfat eylem öbekleri bir yandan sıfat, bir yandan da fiil görevi yaparak adları niteleyen sözcüklerdir. Sonrasında sıfat tamlaması ve isim tamlamasının gelmesi ise Türkçede nesne ve kavram adlarının birçok farklı işlevle bir araya gelebiliyor olmasıdır.

Eserde incelediğimiz niteleme sıfatlarını ek bakımından ele aldığımızda; eksiz (Ø) yapıların 561 kez kullanılarak ilk sırada ve onu takip eden “+II”(158) ekinin ikinci sırada olduğunu gördük. Daha sonra “-An” eki 98 kez kullanılarak üçüncü sırada, “-mİş” eki 83 kez kullanılarak dördüncü sırada, “+CI” eki 74 kez kullanılarak beşinci sırada yer almıştır. Bu eklerin 370 tanesi isimlere eklenmiş ve 362 tane sıfat yapan ek de fiillere gelmiştir. İncelediğimiz eserde niteleme sıfatları türetildikleri ekler bakımından değerlendirildiğinde ilk sırada ek almamış olan basit sıfatlar bulunmaktadır. Eserde 561 tane sıfatın eksiz olarak kullanıldığı görülmektedir. Bunlar sözlük anlamında sıfat olan sözcüklerdir. “+II” eki isimden isim yapan ve sıfat türeten çok işlek bir ektir ve 158 kez kullanılarak ikinci sırada yer almaktadır. “+II” ekini alan sıfatlar bir yere ait olmayı ve bir özelliğe bir duruma sahip olmayı ifade etmektedir. Fiilden isim yapan “-(y)An” eki 98 kez kullanılarak üçüncü sırada yer almaktadır. Bu ek geçişli veya geçişsiz, çok ya da tek heceli fiillere gelerek bir işi yapan ad olarak kullanılan çok işlek bir sıfat eylem ekidir. Bu sırayı takip eden “-mİş” eki 83 kez ve “+CI” eki 74 kez kullanılarak dördüncü ve beşinci sırada yer alırlar. Fiilden isim yapan “-mİş” eki eskiden beri yapılmış, bitmiş işleri gösteren sıfatlar türetir. “+CI”eki de isimden isim yapan, farklı işlevlerde kullanılan çok işlek bir ektir. Eserde çeltikçi kelimelerinde kullanılarak eklendiği ada meslek anlamı katmıştır.

Eserde niteleme sıfatlarını kaynak dilleri bakımından incelediğimizde; ilk beş sırada “Türkçe” (524), “Arapça” (200), “Türkçe/Türkçe” (163), “Farsça” (131), “Arapça/Türkçe” (50) kullanılmıştır. İlk sırada Türkçe (524) bulunmaktadır. Yaşar Kemal pek çok eserinde halk öykücülüğünden yararlandığı için eserlerinde Türkçe dil kullanmaya dikkat etmiştir. Sonrasında Arapça (200) ve Farsça (163) bulunmaktadır. Türklerin Araplarla olan ilişkileri çok eski dönemlere dayanmaktadır. Türklerin İslamiyet’i kabul etmesi sonucu Türk- Arap ilişkileri daha da güçlenmiştir. Türk-İran ilişkileri de çok eski dönemlere dayanmaktadır. Yeni Fars edebiyatının gelişmesinde Türklerin rolü büyüktür. Türk şair ve bilginler eserlerini Farsça yazarak bu edebiyatın gelişmesine katkı sağlamıştır. Türkçenin söz varlığı da zamanla Arap- İran kültürünün etkisinde kalmıştır. Her ne kadar Türkler kendi kültürlerini ve dillerini korusalar da zamanla devlet dili Arapça, edebiyat dili Farsça olmuştur.

Arapça ve Farsçanın etkileri Osmanlı imparatorluğunun yıkılışına kadar sürmüştür. Bu iki dilden dilimize geçen bazı kelimeler günümüzde de devam etmektedir. Bazı kelimeler de artık kullanılmaz olmuştur. Türkçeye Batı dillerinden de pek çok kelime geçmiştir. Arapça ve Farsçanın Türkçeye olan etkisinin yanında Batı dillerinden (İngilizce, Yunanca, Fransızca gibi) de kelimeler eserde görülmektedir.

Eserde 27 tane sıfat birden fazla isimle birlikte farklı anlamlarda kullanılarak eşdizimlilikte anlam temelli yaklaşıma örnek teşkil etmiştir. Çalışmada bütün sıfatlar Cowie'nin gruplandırması örnek alınarak incelenmiş ve anlamlarına göre tek tek gruplandırılmıştır. Burada anlam temelli yaklaşıma göre bir değerlendirme yapılmıştır.

KAYNAKÇA

- Banguoğlu, T. (2000). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları
- Delice H. İ. (2012). *Sözcük Türleri*. İstanbul: Asitan Yayınları.
- Delice, H. İ. (2018). *Türkçe Sözdizimi*. İstanbul: Asitan Yayınları.
- Doğan, N. (2016). Türkçe Sözlükte Sıfatların Eşdizimlilik Bilgisi. XI. Uluslararası Büyük Türk Kurultayı: 26-27 Eylül 2016-Budapeşte/Macaristan Bildiriler Kitabı (s. 803-804), Ankara: İ.D. Bilkent Üniversitesi Yayınları.
- Doğan, N. (2020). Türkçede Sözcük ve Dilbilgisi İlişkisi: Dil Bilgisel Eşdizim Kalıpları. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt:8, sayı:6, s. 1945-1957.
- Eken N. T. (2016). Eşdizimlerin Saptanmasına ve Betimlenmesine Yönelik Kuram ve Yaklaşımları. *M. Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, cilt:13, sayı: 33, s. 28-47.
- Ergin M. (2013). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Erkman Akerson F., Özl Ş. (1998). *Türkçede Niteleme Sıfat İşlevli Yan Tümceler*. İstanbul: Simurg Yayınları.
- Gökdayı H. (2010). Turkish Studies. *Türkiye Türkçesinde Öbekler* (s. 1298-1319).
- Karaağaç G. (2016). *Türkçenin Dil Bilgisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kemal Y. (2014). *Teneke*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 31.Bs.
- Koç N. (1992). *Açıklamalı Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Korkmaz Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Korkmaz Z. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kumanlı, M. S. (2016/18). Türkçe Sözlük'te Eşdizimliliklerin Gösterilişi. *Gazi Türkiyat*, s. 195-204.

- Özkan B. (2012). Türkiye Türkçesinin Eşdizim Sözlüğü. M. N. Ünal(Ed.), IV. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu: 22-24 Aralık 2011 - Muğla (s. 93-102), Ankara: Bildiriler.
- Özkan B. (2014). *Türkiye Türkçesi Eşdizim Sözlüğü'nün Sayısallaştırılması*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Türk Dil Kurumu Yayınları. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara.
- Vardar B. (1998). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: ABC Kitabevi Yayınları.
- Yapı Kredi Yayınları. (2001). *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*. 1. Bs., cilt: 2, İstanbul.
- Yaşar Kemal Kimdir? Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri. (2019, 20 Mayıs). Erişim adresi: www.turkedebiyati.org/yasarkemalhtml
- Yaşar Kemal'in "Teneke" Adlı Romanının Özeti. (2019, 20 Mayıs). Erişim adresi: www.edebiyat.k12.org.tr/kitaplar/teneke/58/6/ozet
- Yılmaz E. (2004). *Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları*. İstanbul: Değişim Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ORCID	
Adı Soyadı	Sevim ZAMKI
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi
Fakülte	Ereğli Eğitim Bilimleri Fakültesi
Bölüm	Türkçe Öğretmenliği

YÜKSEK LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Enstitü	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	YDS () YÖKDİL () TOEFL () EILTS ()
-----------	--

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	
Görevi / Pozisyonu	Öğretim Görevlisi
Tecrübe Süresi	4 Yıl

Çalıştığı Kurum	Çankırı Karatekin Üniversitesi Türk Dili Bölümü
Görevi / Pozisyonu	Öğretim Görevlisi
Tecrübe Süresi	1 Yıl

Çalıştığı Kurum	MEB Yukarıöz İlköğretim Okulu
Görevi / Pozisyonu	Ücretli Öğretmenlik
Tecrübe Süresi	1 Yıl

KATILDIĞI

Yarışmalar	14. Karamanoğlu Mehmet Beyi Anma ve TÖMER'ler Arası Türkçe Konuşma Yarışması / Hazırladığı Öğrencisi ile Birlikte 3'üncülük Ödülü
Sertifikalar	- Ankara TÖMER Yabancılar Türkçe Öğretimi Sertifikası 6. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi Katılım Sertifikası - MEB Onaylı Özel Eğitim Sertifikası - İş ve Meslek Danışmanlığı Sertifikası

İLETİŞİM

Adres	
Telefon	
E-mail	